

KUTƏƏSUTU TAKƏLAYA NAALƏ NYƏŋKA Kutəlutu

Pa keesəyi takəlaya kanə ka taa tətəyə Tafiti pəyalu Saluməŋ kawulaya təyəu təm. Iso sevu təm kenə pə tənə pə kite. Pə təw kə takəlaya ŋmaalu keesəyi Saluməŋ ŋmau ke Iso təsesele na Lefii kətəlaa kpau təm, na Yuta awulaa lelāa taŋanuyə ke iso sevu, na iso seela Təvu acima taŋanuyə na isəna pa hiiwa kiin takəlaya tə.

Isəna pa faya Kutəəsutu II takəlaya tə:

Saluməŋ kawulaya təyəu na Iso təsesele ŋmau, titite
1-9

Iso sevu taŋanuyə na Yosalem nyəma kuuu təm,
titite 10-36

ISEYELI WULAU SALUMƏŋ TƏM

¹ Mpyəy Tafiti pəyalu Saluməŋ nyəsa i kawulaya. I Iso Taca ka we i waali kə na í kusəyi i nyuyə.

*Saluməŋ sələma Iso kə ləmayasəe
(Awulaa I 3:4-15)*

² Mpyəy kuyaku nakuli Saluməŋ kota Iseyeli nyəma tənə. Ulena pə tu kələnə yoolaa iyaya (1000) nyəŋ nyəma, na nunəwa (100) nyəŋ nyəma, na təm huulaa na luləŋ nyəŋ nyəma.

³ Ulena í na pa tənə mpa paa kota i kin tə pá polo təfəenle nte tə we Kapawəŋ tə. Mpi tə, tənaya Iso təmle tu Moisi ka lapa cokəle nteye wulaya tətə taa tə tu wee.

4 Waatu unı Tafiti ka tema Iso atakaa krayau ke Kiliyati-Yeyalim na í pona-ı Yosalem. Na í su lonte nte tḗ taa ı ka tayana-ı tḗyo cokḗle taa.

5 Ama ı su nyḗyḗlyu kuvεεmuyv kotaya tḗlate ke cokḗle ısentaa. Nteye Ulii pḗyalv Pḗsalelı wei ı kḗ Uu saalı tḗ ı ka lupa.

Tḗnaya Salvmḗḗ na ı waalı nyḗma tḗna pa polaa na pá pḗsı Iso.

6 Nyḗyḗlyu kuvεεmuyv kotaya tḗlate nte tu we tḗsulle cokḗle kin tḗna tḗ tḗ tḗ kḗ Salvmḗḗ lapa Tacaa ke katası nsi kḗkḗ nyaya sı tḗna tḗyo iyaya (1000).

7 Mḗpḗyḗ Tacaa lu ı tḗ kḗ ahoḗ anı na í tḗmı-ı sı: Sḗlḗmı-m mpi n caa sı ma ha-ḗ tḗ.

8 Ntḗna Salvmḗḗ cḗ-ı sı: Kḗpantv ke n lapa ma caa Tafiti na ḗ yele sı má leeti ı lonte taa.

9 Mḗv tḗ, Tacaa Iso, la nḗyo ḗka n ka sı ma caa Tafiti tḗ. Mḗ tḗ, piitim mpi pḗ tḗ n kra-m wulav tḗ pḗ yḗlaa we payale kḗ ısu kanyḗḗa.

10 Iḗ la suulu na ḗ ha-m lḗmayasee na nyḗm na má cekḗna kawulaya tḗyḗv ke yḗlaa pane pa tḗ. Ye pḗ taya mḗv nḗyḗlv kaa pḗsı nyá yḗlaa samaa ıḗ.

11 Ntḗna Iso cḗ Salvmḗḗ sı: Timpi n ta sḗlḗmı-m wḗnav, yaa teeli, yaa nyá kolontunaa í sı, yaa weesyv kotayalyv, ḗna ḗ sḗlḗmı-m lḗmayasee na nyḗm sı ḗ pḗsı na ḗ tḗyḗna kawulaya ke ma yḗlaa mḗ pa tḗ ma kra-ḗ wulav tḗ.

12 Maa ha-ḗ lḗmayasee na nyḗm mpi, na wḗnav, na teeli, na pḗ kḗlı awulaa tḗna. Paa kḗpḗma, paa nyá waalı nyḗma.

13 Mḗpḗyḗ Salvmḗḗ kḗla cokḗle cḗlḗ tḗnaya Karawḗḗ tḗfḗenle na í mḗlı Yosalem na í tḗyo Iseyḗlı nyḗma tḗ kḗ kawulaya.

Salwməḡ tōḡ na ı wənav pə təm
(Awulaa I 10:26-29; Kytwōstvtv II 9:25-28)

¹⁴ Μρύγύ Salwməḡ kpeḡela ı yoou keekena na pə kraḡanəḡ na pə lu keekena iyaga na nasəle (1400), na kraḡanəḡ iyisi naanəwa na naale (12000). Ilena í su pə taa lentı ke ı kin ke Yosalem. Pə kaasa nti ilena pá su təleye timpi timpi paa tayanaa sı pá su-tı tə.

¹⁵ Salwməḡ kawulaya waatu liḡitee ka wə Yosalem taa ké isu pəe. Na pə kaası na kpenkpelası kupaḡsı náá təli yem isu tuḡ wei pa yaa sı Sikoməw na í nyəki tetekele taa tə.

¹⁶ Icipiti na Silisii pə acalee taa ké payatəlaa pukaya na pá yakı Salwməḡ kraḡanəḡ na pá kəḡna.

¹⁷ Liḡitee nyəḡətv nasətoso nasətoso (600) ke payatəlaa yakaya Icipiti yoou keekena. Ilena pá yakı kraḡanəḡ ke nyəḡətv nunəwa na nule na naanəwa naanəwa (150). Pa yakaya na pá pəetəḡəna mpv tətəḡo Hiti na Silii pə awulaa.

Salwməḡ tayanəḡı Isə təsele ḡmav təm
(Awulaa I 5:15-32; 7:13-14)

¹⁸ Μρύγύ Salwməḡ tó ı taa sı ı ká ḡmá Taca ke ı təsele na ı kawulaya təyaya.

2

¹ Μρύγύ Salwməḡ caa wontu səḡəlla ke yəlaa iyisi nutoso na naanəwa (70000), na pəe saakəlaa ke iyisi nunaasa (80000) sı pá la təmlə ke puḡv taa. Na yəlaa iyisi tooso na nasətoso (3600) feḡiyı pa təw.

² Ntəna Salwməḡ tili na pá heeli Tiii wulav Hilam sı: Tilina-m kpenkpelası kupaḡsı nsi n ka tilina ma caa Tafiti na í ḡmana ı təyaya tə.

³ Ma təŋa Iso Tacaa ke kutuluɣu ŋmau ké si paa wəki-ɪ tulaalɔnaa na pá haaki-ɪ potopotonaa ke kutamsa. Na pá laki-ɪ kətasi nsi kəkə lusa si təna təɣo tanaŋ na taanaya, na kuyeeŋ kuhéesəŋ, na isətɔnaa kuyeeŋ kancaalaya nyəŋ, na Tacaa acima kuyeeŋ leləŋ. Təmlə ke pə tɔ lseyeli nyəma ke tam təo.

⁴ Mpi tə, kutuluɣu ŋku ma caa ŋmau tə ku ké səsəu kə. Pə taɣa pulɔ, ta Iso kəla tuŋ tənaya səsəntu kə.

⁵ Paa na mpɔ tə, nəɣəlɔ u pəsəɣi na í ŋma-ɪ təcayale. Pə taɣa pulɔ, isətɔnɔɣu na ku təu təna, ku ta tala-ɪ. Pə təo ké ma mayamaya maa həŋ ma ti si ma ŋmaaki-ɪ təcayale. Ama timpi paa seeki-ɪ na pá laki-ɪ kətasi təɣo.

⁶ Mpɔ tə, Hilam tilina-m wei ɪ nyəmə wola na liɣitee nyəɣəlɔɣu na kusɛɛmɔɣu na nyəɣəlɔɣu mayamaya pə tayanɔɣu tə. Na í nyəmə tətəɣo pəŋ kusɛɛməŋ cəŋcəŋ, na kusɛɛməŋ mayamaya, na akpaayala nyəŋ tayanɔɣu na fotoonaa ləsɔɣu tə. Ilena pɔntɔ na yəlaa mpa ma caa Tafiti ləsaa na pá wə Yosalem na Yuta tətɔ taa tə pá lá təmlə íté.

⁷ Nyá təmlə nyəma í seti-m Lipaŋ pɔɣu taa tuŋ kupaŋ. Mpi tə, pa nyəmə pə təmlə ke teu kə. Ma nyəma ká polo na pá səna-wə.

⁸ Ilena pá kɛntɪ na pá seti-m kɛŋkɛlasɪ ke səsəm. Mpi tə, Iso təsɛɛɛ nte ma ŋmaaki tə tu təo səsəm kə na tə tewa.

⁹ Maa cəla tuŋ setəlaa mɛɣe mɔlɔm tənənəa iyisi naatoso (6000), na təɣənaya pɛe tənənəa iyisi naatoso (6000), na sulɔm ke liitilinaa iyisi nasənəasa (80000), na nim ke mpɔ tətə.

10-11 Mɔɣó Tiii wulaw Hilam cə Saləməŋ na takəlaya si: Ma sɛe lseyeli Iso Tacaa wei ɪ lapa isotaa na atə, na í ha Tafiti pəyaya nyaya ləmayasɛe na

nyəm na layatu si ń ĩma-ı İso təsele na nyá kawulaya təyaya tə. Tacaa səla ı yəlaa təyə ı kra-ı pa wulav.

¹² Maa tilina-ı apalı wei pa yaa si Hulam-Api tə. Apalı ınyə má nıñ təma ké na ı wena layatu.

¹³ ı too ke Taı kpekəle tı ké, na ı caa ke Tiiı tı. Mpi mpi pə təmlə ı nyə má təyale, wula na liyitee nyəyəluyı, na kusəemuyı na nyəyəluyı mayamaya, na pəe na kpenkpelası na pəəı wei pa seesaa tə, na kusəeməı cəıcəı na wei pa lii akpaayala tə, na kponkrontu tınyəntı pəəı pə tayanıuyı. ı nyə má tətəyə leesəı saakuyı təm. Paa təmlə nteye n tı-ı ı laktı ké. ı na nyá nyəma na mpa nyá caa wulav Tafiti ləsa tə paa lana.

¹⁴ Pənentə tacaa, tilina-tuyı təyənaya pəe na solum na nim mpi pə təm n yəyətəa tə.

¹⁵ Tu polo Lipaı puyı taa, na tə setı tıı wei ı tənə n caa tə, na tə həkə-ı na tə tı tənku taa na pə tala Safa. İlena ı yele na pá kraıa na pá pona Yosalem.

¹⁶ Mpyúy Salıməı kala cəyala tənə mpa paa wə İseyelı taa tə, na pə keesəna kəkəlyı ĩku ı caa Tafiti ka lapa tə. Paa wə yəlaa iyisi nınywa na nıle na naanywa na tooso na nasətoso (153600).

¹⁷ Mpyúy Salıməı ləsa wontu səyəlla ke iyisi nutoso na naanywa (70000), na mpa pa saakəı pəe ke puyı taa təyə iyisi nınaasa (80000), na mpa pa tıyı ləlaa ke təma na pá feııyı a tə təyə yəlaa iyisi tooso na nasətoso (3600).

3

İso təsele ĩmav
(Awulaa I 6:1-38)

¹ Μρύγυ Salbməη sʉ Tacaa təyaya ημαυ κε Moliya pulaya tō. Təyaya Isə ka lu i caa Tafiti tō, na Tafiti tayani lonte κε Yepusi tv Olənaη kataya taa.

² Salbməη kawulaya pənaγa liyiti nyəηka, isətv naale nyəη kvyaku naale nyəηku wule κε i caala-keγe ημαυ.

³ Kutuluyu ηku Salbməη ηmaaki mpv tō, kv tayaləη we meətələnaa hiu na naanʉwa, na kv waη κε meətələnaa naanʉwa.

⁴ Uena pá lá kpaah na isentaa tō. Kv waη we meətələnaa naanʉwa ké teitei, isu Isə təseele, na kv kvηkvlbməη κε meətələnaa nutoso. Na pá waasi kv taa ké wula mayamaya.

⁵ Uena pá waasi Isə təseele mayamaya tō ké kpenkpelasi kvpaηsi. Na pá pə si tō ké wula, na pá la pə tō ké paah na alukpalisi pə fotoonaa.

⁶ Μρύγυ pa lapa kutuluyu ηkvyo kacəka na liyitee pεε. Paafayim tetv taa ké pa hika wula wei pa lakayana tō.

⁷ Na pá waasi-i kutuluyu kpatəη na kv nənəkpete na kv kampvnaa na kv mayamaya kv tō. Na pá ləsi isətaa taηlaa lεεsəη tōtō.

⁸ Μρύγυ pa ημά kate taa kate naη, kv tayaləη ka we meətələnaa naanʉwa κε teitei, isu Isə təseele waη, na kv waη κε meətələnaa naanʉwa tōtō. Uena pá mati kv taa tō ké wula mayamaya κε tənənaa hiu.

⁹ Wula nyəmə wena pa lapənaa tō a ka we kiloo həγəlvγv. Na pá waasi wula tətəγə isətaa kutulvη taa.

¹⁰ Μρύγυ pa lupa isətaa taηlaa lεεsəη naale na pá waasi-i wula na pá su kate taa kate kutuluyu taa.

¹¹⁻¹³ Paa səηsa isətaa taηlaa κε təma tō ké na pa isε hana nənəγə na pá heta pa keη. Na pa kenəəsi naale

suli heku taa, na leŋsi yoosina kutuluɣu. Keluɣu kulomuyu we meetələnaa naale na həyələyɣu. Keŋ liyiti krenta meetələnaa naanɔwa.

¹⁴ Na pá lu kponkrontu toŋ nyəntu nti pa lii akpaayala, na kuseemtu, na kuseemtu cəŋcəŋ təɣo pɔuyɣu kəkakayav. Na pá ləsi ku təo ké isətaa taŋlaa leesəŋ.

Nyəɣələyɣu kuseemuyɣu akelenaa na kətaya təlate
(Awulaa I 7:15-22)

¹⁵ Ḿpóyó pa ηmá akelenaa səsaa naaleɣe Isə təseele isentaa. Pa tayaləŋ we meetələnaa naanɔwa na naatosompəɣələɣa. Na pá la pa nyəŋ taa ké kahusi taka, na si tayaləŋ ke meetələnaa naale na həyələyɣu.

¹⁶ Ḿpóyó pa lupa alukpalisi isu nsi si we Isə təseele tə na pá tu-səɣi akelenaa mpe pa nyəŋ taa. Na pá lu tɔyɣu nakuli ku pee leesəŋ ke nuɔɔwa (100) na pá tó alukpalisi taa.

¹⁷ Uena pá siki akelenaa naale inəɣi cemace ke Isə təseele nənəɣo. Pa yaaki ntəɣəŋ nyəŋ si, Isə nyəəsəɣi, na mpətəŋ nyəŋ si, inəɣələ toŋ tu.

4

¹ Ḿpóyó pa lupa nyəɣələyɣu kuseemuyɣu kətaya təlate. Tə tayaləŋ na tə waŋ ke meetələnaa naanɔwa naanɔwa, na tə kuŋkuloməŋ ke meetələnaa kakpası.

Isə təseele taa wontu
(Awulaa I 7:23-26)

² Uena pá lu nyəɣələyɣu kuseemuyɣu ke nyampaaŋi anaam taka na í kulutaa. I waŋ we meetələnaa kakpası, na ı kuŋkuloməŋ ke meetələnaa naale na titite. I ıkulutav təo we meetələnaa naanɔwa na kakpası.

³ Uena pá ηmaa latəcənaa ləesəη ke nyampaani inu i luyu tēe ké i lupu waatu na pé cəə na pé tá loosi naale. Paa meətəli wei ke ləesəη hiu.

⁴ Uena pá lu nyəəəəlyu kuɣeemuyu ke naaη naanəwa na naale. Pé na nyampaani inəyi nyəəəəlyu kulomuyu na pá puli-i tooso tooso ke təm liyiti. Na ləm nyampaani ke i təə. Naaη lələη nyənəəəna ilim təlule, lələη na pə tətule. Na lələη na pə ntəəəη, na lələη na pə mpətəη, na i tapəη nyənəyi təmaga nyampaani tēe.

⁵ Nyampaani kpəsəη we ké isu yulv ntantaku wəη. Na i tompēe isu poosiya, na á nəəəəna yaayēnaa. Nyampaani inu i tək i isu ləm liitilinaa iyisi nunəwa na hiu (120000).

⁶ Ḿpóyó pa lupa ləm kusəηəm cemsēnaa ke naanəwa. Na pá su kakpas i na ləə təsēele ntəəəη təə na kakpas i na tə npətəη təə. Pa taa ké pa nyaalaga kpəna wena pa lakaga kətəga ηka kəkə lusa ka tēna tə. Nyampaani anaam taa ləm ke kətəlaa səkaga.

ləə təsēele wontu nyəəətv nyəətv
(Awulaa I 7:40-51)

⁷ Ḿpóyó pa lupa fətəla kpatəη naanəwa ke wula, isu isəna pa keesa-we tə. Na pá su ləə təsēele ke cemace. Kakpas i na ntəəəη na kakpas i na mpətəη.

⁸ Na pá saaki taapələnaa naanəwa na pá su-weye cemace tətə. Kakpas i na ntəəəη na kakpas i na mpətəη.

Na pá lu wula poosiyanāa mpa pa ηmusəəəna caləm təəəə nunəwa (100).

⁹ Na pá lá kətəlaa kolaga, na taya səsaya. Na pá waasi ka kutəkəη ke nyəəəəlyu kuɣeemuyu.

10 Iso tēsēle ntōyōn ŋkuluŋa cōlōyō paa si lum nyampaani anaam na ilim mpātōn na pō tēlule hōyōlōyō tō.

11 Waatu wei Hulam tēsa tōlōma nyōnasi na a lōyōlasi, na calēm poosiyanaa ɪle, ɪ tema Iso tēsēle tōma wena wulav Salōmōn ka tu-ɪ tō a lapu nté.

12-13 Pō kpaγav akelenaa naale na pa kahusi, na si canēm wontu. Isu si tō pulun tōm naale, na si tō tūyū pee fotoonaa nasāle.

Paa akele wei ke loosi naale.

14 ɪ ka lupa tōtōyō kēkēnaa taka, na pō tō lum cemsēnaa sōsaa.

15 Na nyampaani anaam wei pa tēna latēcēnaa lēsēn naanwa na naale tō tō.

16 Na tōlōma nyōnasi na pō lōyōlasi na nantu nyōnsi.

Nyōyōlōyō kuvēsēmūyō ke Hulam-Api lapēna wontunaa mpa pa tēna Salōmōn ka tu-ɪ si ɪ lu Taca Iso tēsēle taa tō, na ɪ sotiti-ti.

17 Yaatanɪ tētēkālē taa kē pa pōla nyōyōtu ke cūyū taa, na pō lu wontu ntɪ tō tēnaya Sukōti na Seletata pa hekū taa.

18 Wontu tuutuuma ke Salōmōn yelaa na pá lu. Nōyōlv kaa nōki si ɪ nyōn nyōyōlōyō kuvēsēmūyō kiloona isēna pō tōyaa tō.

19 M̄p̄yō Salōmōn lapa na pá lu wula wontunaa na pá tū Taca tēsēle taa.

Isu tulaalvnaa tēwōte wula nyōnte, na taapōlēnaa mpa pa tō pa sukɪ Iso potopotōnaa tō.

20 Na wula kōkō kpatōn na pō fētōlanaa mpa pa mūyɪ kate taa kate nanɪ isēntaa tō, isu paa kēsūyō-wē tō.

21-22 Na pá lu wula tōtōyō pō tō canēm na pō kpatōlēn tōm naale.

Na cemsenaa na poosiyanaa mpa
 pa ηmusəyəna caləm tə.
 Na kəpυnaa, na cofolonaa,
 na kampυnaa mpa pa təkα katε taa katε naη
 nənəyə tə, na Iσə təsεελε nyəma tətə.

5

¹ Waatu wei Salυməη tεma Iσə təsεελε ημαυ, ιlena
 ί kəna mpi ι caa Tafiiti ka ha Tacaα tə. Paa liyitee
 nyəyətυ, na wula, na wontunaa lentənaa. Na ί su pə
 tənaya Iσə təsεελε kpancoou taa.

*Iσə atakaa sw ke Iσə təsεελε taa
 (Awulaa I 8:1-13)*

² Waatu wei Salυməη tεma Iσə təsεελε ημαυ, ιlena ί
 koti Iseyeli kυpaγalaα na pa kpeka na pa lυlυη nyυyυ
 nyəma ke Yosalem. Na ί tυ-we si pά kpaγa Iσə atakaa
 kέ Tafiiti tε timpi pa yaa tətə si Siyəη tə, na pά pona
 Iσə təsεελε taa.

³ Mpygy Iseyeli nyəma təna kota wulav tεyε pa ιsətu
 naatosompəyəlaya nyəη ke acima təyυ.

⁴ Iseyeli kυpaγalaα kotaα, ιlena Lefii nyəma kpaγa
 Iσə atakaa

⁵ na pά pona Iσə təsεελε taa. Na kətəlaα səna-we na
 pά pona cokəle na tə taa wontunaa.

⁶ Ιlena wulav Salυməη na Iseyeli nyəma mpa paa
 kotina Iσə atakaa tə, pά lά kətaya ke heeη na naaη
 tuutuuma pə fεi kaloyυ.

⁷⁻⁸ Pə waali kέ kətəlaα sυvna Iσə atakaa ke katε taa
 katε naη taa kέ ι lonτε ke ιsətaa taηlaα keη tεε. Na pə
 kenti ί na ι kpatəη wei pa kpaκəyəna-ι tə ι tə.

⁹ Kpatəη ιni ι ka tayalaα kέ. Haləna ye n kpatəna
 pυyυ kukakayav n naaki-ι kέ. Ama ye n hatəlaα n
 kaa na-ι. Mpygy pə we haləna saηa.

10 Kɔsǝsɔtɔ pɛɛ kpaatanaa naale kɛ Iɔ ka cela Moisi kɛ Holɛpɔ pɔyɔ tǝ. Waatɔ ɪnǝyɪ Iɔ na Iɛyɛli nyǝma paa pɛɛla nǝyɔ kɛ pa Icipiti luw waali. Pɛɛ anɪ a tike a ka wɛnna atakaa taa.

11 Mǝpǝyɔ kǝtǝlaa luna Iɔ tǝsɛɛle taa. Kǝtǝlaa tǝna mpa paa wɛ tǝna tɔ pa lapa nyǝɔŋ tǝ asilima kɛɛlɔyɔ kǝtǝyɔ kɛ. ɪɛ pa ta kɛɛsǝna ɪsǝna kpeka tǝŋa tǝma tɔ.

12 ɪɛna Lefii nyǝma mpa pa kɛ wontu mataa, ɪsu Asafi, na Hemaŋ, na Yetutuŋ. Na pa pǝyalaa, na pa lɔlɔyɔ nyǝma lɛlaa mpa pa suu kponkponu ton nyǝntɔ wontu tɔ, pǝ sǝŋa kǝtǝyɔ tǝlatɛ ilim tǝlulɛ tǝ na pǝ tǝka kpeŋkpeŋnaa, na cǝmǝŋ na saŋkɔnaa. ɪɛna kǝtǝlaa mpa pa nyǝmǝ akantɛɛ hɔlɔyɔ tɔ pǝ sǝŋa pa kiŋ kɛ yǝlaa nunɔwa na hiu (120).

13-14 Mǝpǝyɔ wontu mataa na yonyoola pa kpentaa na pǝ saŋ Iɔ na yontu si: ɪ sa Taca, mpi tɔ ɪ kɛ kɔpaŋ. ɪ sǝɔlɔyɔ wɛ tam tǝ. Mɔpɔyɔɛ Iɔ teu nawa Iɔ tǝsɛɛle taa. Na ɪsǝŋmɔntɔ nyala na kǝtǝlaa kpisi pa tǝmlɛ lapɔ.

6

1 Mɔpɔyɔɛ Salɔmǝŋ sama Iɔ si:

Hai, Taca, sǝkɛtɔyɔ taa kɛ n ka sǝlaa na ɪ caya.

2 Ama ma ŋma-ŋ tǝyɔyɔ ŋka ka taa n ka caya tɔ.

Lonte ɪtɛ tǝ taa kɛ n ka wɛɛ tam tǝ.

Iɔ tǝsɛɛle tɔlɔyɔ faaci
(Awulaa I 8:14-21)

3 Iɛyɛli nyǝma tǝna ka kotaa kɛ na pǝ sǝŋaa. Mǝpǝyɔ Salɔmǝŋ kɛɛsǝna pa tǝ na ɪ kooli-wɛyɛ kɔpantɔ.

⁴ Ἰενα ἰ τῶ σι: Ma sama Ἰσεγελι Ἰσῶ Τααα. Μπι τῶ, toma κε n lapəna teitei isu n ka suw ma caa Tafiiti κε nəγῶ τῶ σι:

⁵ Hatoo kuyayku n ləsuγv nyá yəlaa κε Icipiti taa τῶ, n ta ləseta pa acalεε taa natəli si pá ημα-η nyá təσεεεε na ἦ caγa. Pəyele n ta kpa γυlv nəγəlv na ι mpaα si pəntv ἰ la nyá yəlaa wulav.

⁶ Ama Yosalem icate κε n ləsaα si n ká caγa. Na ἦ ləsi Tafiiti si ἰ la nyá yəlaa wulav.

⁷ Μῖρῦγύ Salvməη tasaa si: Halι ma caa Tafiiti mayasaα si ι ημαακι kutuluγyυ na Τααα Ἰσεγελι nyəma Ἰσῶ hətε taa.

⁸ Ama Τααα təma-ι si: N mayasuγv nyá taa ké mpυ τῶ pə wε teu.

⁹ Ἰε pə taγa nyá mayamaγa n ká ηmana kutuluγyυ ηkv. Ama nyá pəyaya kulvlaya ká ηmana-ku na ma hətε taa.

¹⁰ Μῖρῦγύ Salvməη tasaa si: Τααα təkα isəna ι ka suwa τῶ, na má lεεti ma caa Tafiiti lonte taa ké Ἰσεγελι nyəma kawulaya kumte τῶ. Na má ημά Ἰσῶ təσεεεε təne na Τααα Ἰσεγελι nyəma Ἰσῶ hətε taa.

¹¹ Haləna má su Ἰσῶ atakaa mι ι taa ké nəγῶ ηka Ἰσῶ na tá caanaα pa pεelaα τῶ ka pεε kraatanaα.

Salvməη sələmvγv səsəv
(Awulaa I 8:22-53)

¹²⁻¹³ Salvməη ka lupa nyəγəlvγv kuσεεmvγv kumte taka ké, na ἰ su taγa hεkv taa. Tə tayaləη na tə way ka wε teitei ké. Mεεtələnαα naale na həγəlvγv həγəlvγv. Tə kvηkvlməη κε mεεtəli kulvm na titite. Μῖρῦγύ ι kpawa τῶ τῶ, na ἰ luη kotilaa təna isentaa κε kotaya təlate kəηkəη taa təna. Na ἰ kpaasi ι niη na isə na ἰ sələmι si:

14 Hai, Taca, Iseyeli nyóma Iso. Iso naxolu i fei isu nyá. Paa isótanuyv taa, paa tetv tō ké ate cəne. N sōla mpa pa laki nyá təmle na lotu kulomtv tōxə, na n laki-weyə isəna n ka suwa tō.

15 Mpyó n taka naxə nka n ká su ma caa Tafiiti tō, na saŋa n yoosi nti n ka yəxətəna nyá naxə tō na nyá toŋ.

16 Hai, Taca Iseyeli Iso, la tōtōxə naxə nka n ka su ma caa Tafiiti tō. Si ye i lɔlvɔv nyóma tōma teu isu un i tōm tō, mpe paa təkəna kawulaya ke i waali ke tam tō. Na pá kaasəyi təmayə Iseyeli yəlaa tō.

17 Hai, Taca Iseyeli Iso, la naxə nka n ka su ma caa Tafiiti tō.

18 Ue tampana Iso pəsəyi na í caya yəlaa heku ke ateyele? Mpi tō, paa isótanuyv na kv tōməŋ tō, i ta maya kv taa. Pəyele kutuluyv nku ma nma-i tō kule kv ta haŋna mpv.

19 Hai, Taca, paa na mpv keesi nyá ise na ma tō. Nu nyá təmle tv má ma wiinav na ma yaav.

20 Kuli nyá ise na n paasəna kutuluyv kəneye ilim na ahoo. Mpi tō, tənaya n tōma si n ká caya. Nu nyá təmle tv má ma kusələmvtv.

21 Nu yaav mpi nyá təmle tv ma na nyá yəlaa Iseyeli nyóma yaaki-n cəne tō. Hai, nu ta kusələmvtv ke isətaa timpi n wəe tō, na n husi tá isayətv.

22 Ye naxolu wakələna i təxəntəle na pá caali-i, si í tuuna. Uena pəntv kə kutuluyv kəne kv taa na í tuuna kətaya təlate.

23 Nuna pəntv ke isətaa na n hūna nyá təmle nyóma na n kú tasəkəle tv tōm na pə məli i nyovv taa. Uena n keesəna kupaŋ kupaŋtv na n ha-i tampana.

24 Yaa ye pə kōma na Iseyeli nyóma wakələna-n. Uena pa kolontunaa kəli-wə, na pá layasi na pá məli

nyá kin na pá tu nyá h̄ete ke teeli. Uena pá s̄el̄emi-ŋ na pá wiina-ŋ kutuluɣu k̄one ku taa c̄ene.

25 Ue hai, Taca, nu pa t̄m ke hatoo is̄otaa, na ń tayan̄i nyá ȳelaa Iseyeli nȳoma isayatu. Na ń m̄h̄na-weɣe pa tet̄naa mpa n ka ha pa na pa caanaa t̄o.

26 Yaa ye pa wak̄el̄ona-ŋ, na ń yele na t̄e w̄oli-we na pá c̄ek̄ona mpu. Uena pá kees̄ona kutuluɣu k̄one ku t̄o na pá s̄el̄emi-ŋ na pá s̄ee-ŋ, na pá pasa pa ti na pá tayan̄i timp̄i taa pa wak̄el̄ona-ŋ t̄o.

27 Ue Taca, nu pa t̄m ke hatoo is̄otaa, na ń hus̄i pa isayatu. Mpi t̄o, pa k̄e nyá ȳelaa k̄e na nyá t̄emle nȳoma. Ue h̄ól̄i-weɣe is̄ona paa t̄o teu t̄o. Uena ń yele na t̄e nu tet̄o nti n ha-we si t̄e p̄asi pa nȳantu t̄o.

28 Yaa ye yul̄ok̄us̄oku luna, yaa kut̄ɔɣu m̄ona yaa ku s̄epa. Paa kut̄olon̄ yaa nȳɔɣ̄si luna, yaa kolontunaa s̄una Iseyeli nȳoma koloosi acal̄e taa na pá ŋmak̄eli-we. Paa wahala n̄ɔɣ̄lu yaa kut̄ɔn̄ nakuli ku tu k̄omna,

29 na pá ha-ŋ nyá ȳelaa Iseyeli nȳoma na pa taa n̄ɔɣ̄lu nu ɪ isayatu s̄ɔŋ, na í kees̄ona nyá kutuluɣu k̄one ku t̄o, na í wiina-ŋ, na í t̄eɣe-ŋ nin̄.

30 Ue hai, Taca, nu ɪ t̄m ke nyá t̄acayale ke hatoo is̄otaa na ń tayan̄i paa wei ɪ t̄wak̄elle na ń kees̄ona ɪ t̄ante. Mpi t̄o, nyá tike n nȳamna paa yul̄o wei ɪ lotu.

31 Laki mpu, uena Iseyeli nȳoma t̄o is̄u n s̄ol̄aa t̄o, na pá seeki-ŋ tam k̄e tet̄o nti n ha pa caanaa t̄o t̄o taa.

32 Ye is̄u kp̄ai tu wei ɪ ta ke Iseyeli tu t̄o ɪ nu nyá h̄ete s̄os̄al̄e na nyá ton̄ wei n lak̄ona t̄o ɪ t̄m, na í luna tet̄o pool̄un̄ na í k̄oo kutuluɣu k̄one ku taa si ɪ s̄el̄em̄ɔɣi-ŋ.

33 Ue Taca, nu ɪ t̄m ke nyá t̄acayale ke hatoo is̄otaa, na ń lap̄i-ɪ ɪ kus̄el̄em̄m. Mpu pu yelina na at̄e ȳelaa t̄ona nyi-ŋ na pá seeki-ŋ, is̄u nyá ȳelaa Iseyeli

nyóma seekuyu-η τó. Paa nyi tótó si kutuluyu ηku ma ηma-η τó ku ké nyá nyəηku təkpaata.

³⁴ Yaa ye n tó nyá yəlaa Iseyeli nyóma si pá yooona pa kolontunaa. Uena pá keesəna nyá icate kuləsəle təne tə kutuluyu ηku ma ηma-η isəntə τó ku tō na pá sələmi-η. Ile,

³⁵ nu pa wiinav ke hatoo isətaa na η waasi-we.

³⁶ Yaa ye pə kəma na pá wakələna-η. Mpi τó, yulu nəyulu fei si u wakələyi. Ntanyi n ka mv-we na páána, na η yele na pa kolontunaa kəli-we, na pá kra-we, na pá pona-weye kolontunaa acalēe taa ke pə cəb pə cəb, yaa pooluη taa.

³⁷ Ye pa pəsəna laakali ke icate nte tə taa pa pona-we τó, na pá məli nyá tēe na pá wiina-η tetv nti tə taa pa we mpv τó na pá tó si pa pəntaa, pa lapa mpi pə fei teu τó, pa lapa isayatu.

³⁸ Uena pa məli nyá tēe na pa lotu təna na pa ləsasi təna ke tetv nti tə taa pa pona-we τó. Na pá keesi pa ləmayasēe na nyá icate təne na kutuluyu ηku ma ηmana nyá hətē isəntə τó ku tō ké tetv nti n ha pa caanaa τó tə taa cəne.

³⁹ Ile hai, Taca, nu pa wiinav ke nyá təcayale ke hatoo isətaa. Na η waasi-we na η tayanu timpi pa wakələna-η τó.

⁴⁰ Ma Isə kuli nyá ise na η ké ηkraηη na η nu sələmyu ηku ma sələməyi-η nənə isəntəyə cəne τó.

⁴¹ Hai, Taca Isə, kuli na η təη nyá atakaa wei i hūləyi nyá toη τó, na η kəə nyá tēhesəle cəne. Nyá kətəlaa í suu nyuyv yavv isu toko. Na nyá yəlaa kupaama náa hólí pa lanhulvmlē na pa leleη.

⁴² Taca, Isə, taa lə wulav wei n ləsaa τó.

Tōōsi kupantu nti n ka lapa nyá yulo Tafiiti tō tē tō.

7

Isō tāsēele tlvuyv kōtasi
(Awulaa I 8:62-66)

¹ Waatu wei Salomōn tēma sēlōmuyv ŋku, ilēna kōkō tiina isō na ká nyāya kōtāya ŋka kōkō lusiyi ka tēna tō na nōyō kulōmāya krentuyv nyānsi. Ilēna Tācaa teeli su Isō tāsēele.

² Halēna kōtēlaa kpisi tē taa sūvū. Mpi tō, Tācaa teeli ka su tē taa kē.

³ Mprōyō Iseyeli nyōma tēna nawa kōkō tiina isō na Isō teu ke Isō tāsēele taa. Ilēna pá hoti pa isentō ke taya tō. Na pá sēe Tācaa na pá sam-i i kupantu na i sōlvuyv tam nyāŋku tō.

⁴ Mprōyō wulav na Iseyeli nyōma tēna pa lapa kōtasi ke Tācaa.

⁵ Naan iyisi hiu na naale (22000), na heen ke iyisi nunōwa na hiu (120000). Isēna wulav na yēlaa tēna pa tula Isō tāsēele tōyōle.

⁶ Kōtēlaa ka sēja pa tēsējlenaa kē. Na Lefii nyōma nāá maki wontu nti Tafiiti ka saaka Isō tō. Na pá saŋna Tācaa ke i sōlvuyv tam nyāŋku tō na yontu nti Tafiiti ka hula-we tō. Na kōtēlaa nāá pula pa isentaa na pá hulayi akantēe na yēlaa tēna sēja isō.

⁷ Kōtasi ta māya nyāyōlvuyv kusēmuyv kōtāya tēlate tō kē kuyaku ŋku. Ilēna Salomōn yele na pá tayanī Isō tāsēele katāya hekū taa na pá lá kōtasi nsi kōkō lusa si tēna tō. Na tōyōnāya nyānsi, na ciikuuyu nyānsi na nim cōlō nim cōlō ke tēna.

⁸ Waatu inī i taa kē Salomōn na Iseyeli samaa tuutuuma, mpa pa luna tetv tēna taa kē pē krayav

Lepo-Hamatı haləna pə suna Icipiti ləu na pətεε tə tə, pa təya coka acima.

⁹ İlena pə koti kotuyu səsəu ke acima kuyaku pələfei naanəwa nyəhku. Na pə təyo kətaya təlate tuləyu acima ke kuyeyη naatosompəyolaya, na coka nyəna ke kuyeyη naatosompəyolaya tətə.

¹⁰ Pə waalı kə wulav yasa İseyeli nyəma ke isətu naatosompəyolaya nyəη kuyaku hiu na tooso nyəhku wule. İlena pə kpəna lahəlvəmlε. Mpi tə, Tacaə lapa kəpantv ke Tafiiti na Saləməη na ι yəlaə İseyeli nyəma.

Tacaə taca Saləməη tə kə luv

(Awulaə I 9:1-9; Κυτάσσου II 1:7-12)

¹¹ Waətu wei wulav Saləməη tεma İə təsεεle na ι təyaya ke ηmaυ, na mpi ι ka tū ι taa sı ι lakı İə təsεεle na ι maγamaya ι təyaya pə taa tə.

¹² İlena Tacaə lu ι tə kə əhoo na í təmı-ı sı: Ma nu nyá sələmvəy na má tisi na má ləsi lonte tənε sı pá lakı-m kətasi.

¹³ Ye isı kuyaku nakulı ma təkə isətənvəy na tεv yele nuυ, na má kəna kutoləη na kú wakəli tεtv, yaa ma tisi yəlvəkəsvəku ke ma yəlaə tə.

¹⁴ Ye ma yəlaə mpa pa yaakı ma hətε tə, pa pasa pa ti na pə sələmı na pə pəkəyı-m. Ye pa yela pa mpaəη isayəη, maa nuna-wεyε hatoo isətəə, na má wii-wεyε pa isayətv na má tayanı pa tεtv.

¹⁵ Pə kpaγav pənente tə, maa kuli isε na má ke ηkpaηəy na má nukı sələməη wei ι təna pa sələməyım lonte tənε tə taa tə.

¹⁶ Má ləsəna-tε na má pəsi-tεyε ma nyənte sı maa wεε tə taa kə mə hεkv ke tam təə na má fεηiyı tə təə, na má lakı-mεyε kəpantv.

17 Pə kaasa nyá tə, ye n təŋ teu, ɪsu nyá caa Tafiiti, na ń laki pə təna mpi ma tɔyɔ-ŋ tə.

18 Ue nyɪ si maa yele na nyá awulumpiitu la tɔŋ ɪsu nɔɔŋ ŋka maa sí nyá caa Tafiiti si, ɪ lɔlɔyɔ nyóma ká təkəna ɪ kawulaya na pá kaasəyi təmaɣa ɪseyeli nyóma təə tə.

19 Ama ye í kisa má na ma kiiŋ na ma kusəsuto na í laaki tɔŋ na í luŋiyi-ɪ.

20 Ue maa leeki tetɔ nti ma ha-me tə, na má ló ɪsə təsele nte pa yaakəna ma hətə tə. Uena piitimnaa təna paana ɪseyeli nyóma na pá won-we.

21 Waatu wei yəlaa ká təŋəŋəna ɪsə təsele nte tu tewa teu ke mpɔ tə tə kin tə, sɔyɔntɔ ká kra-we na pá pɔəsəyi pa ti si: Ue pepe təə ké Tacaa wakəla tetɔ na ɪsə təsele tənɛyɛ mpɔ?

22 Ue paa cə-we si: ɪseyeli nyóma ləwa pa ɪsə Tacaa wei ɪ ləsa pa caanaa ke ɪcipiti tetɔ taa tə. Na pá matəna tɔŋ na pá luŋiyi-ɪ na pá seeki-ɪ. Pə təə ké ɪsə kəna mpusinaa pane pa tənaya pa təə.

8

Salvməŋ təma (Awulaa I 9:10-28)

1 Pusi hiu yoosaa, ue Salvməŋ təma Tacaa ɪsə təsele na ɪ mayamaɣa ɪ təyaya ŋmav nté.

2 M'pɔyó ɪ tayana ŋmav ke acalɛ nna Tiii wulav Hilam ka ha-ɪ tə, na í su ɪseyeli nyóma.

3 Pə waali ké ɪ yoona Hamati-Sopa pə acalɛ na í leeki-yɛ.

4 Uena í ŋmá Tatəməə ɪcate ke wulaya tetɔ taa, na acalɛ nna a təna ɪ ka ŋmá Hamati hɔyɔlɔyɔ taa tə, na í suku ɪ təyənaya.

⁵ Μῦρῶγ ἰ ημῶα Ρετι-Ηολῶη ἰκατε ἰσῶταα νυῶντε na pῶτεε νυῶντε. Αcalaε anἰ a ka kῆ koloosi νυῶna kῆ na pῶ tu a nῶnῶσι ke kῶkalῶsῶη,

⁶ na Palati ἰκατε na acalaε tῶna nna a taa pa sukaya wontu na á kῆ Salῶmῶη νυῶna tῶ. Na nna a tῶna a taa pa sukaya yooῦ keekῆnaa na kpaγanῶη tῶ. Na Salῶmῶη ημα pῶ tῶna mpi ἰ sῶlaa tῶγῶ Yosalem ἰκατε taa, na Lipan tetu taa na tetu tῶna nti tῶ taa ἰ tῶkaya kawulaya tῶ.

⁷ Piitim lempi νυῶμα mpa pa ta ke Iseyeli νυῶμα tῶ, ἰsu Hiti νυῶμα, na Amolii νυῶμα, na Peliisi νυῶμα, na Hifi νυῶμα, na Yepusi νυῶμα, paa kaasa tetu taa kῆ.

⁸ Iseyeli νυῶμα taa kpiisi pa tῶna. Mpeγe Salῶmῶη ka tῶ tῶlasἰ tῶma, na pῶ tῶηa-yeye lapu ke halῶna sanῶa tῶtῶ.

⁹ Ama pῶ kaasa Iseyeli νυῶμα tῶ, wulav ta tu peleye tῶma ke mpv. Peleye ἰ yoolaa, na pa sῶsaa, na yooῦ keekῆnaa na kpaγanῶη pῶ paasῶnlaa.

¹⁰ Μῦρῶγ wulav Salῶmῶη kra nyuyv νυῶμα ke ηmῶnyv na nule na naanῶwa (250) si pῶ fejiyi samaa wei ἰ lakaya tῶmle tῶ.

¹¹ Uena Salῶmῶη lῶsi ἰ alv Icipiti wulav peelo ke Tafiti ἰκατε taa, na í caya tῶyaya ηka pa ηma-ἰ tῶ ka taa. Mpi tῶ, ἰ tῶηaya kῆ si: Pῶ fei si ma alv mayamaya í caya Iseyeli wulav Tafiti tῶyaya taa. Pῶ tῶya pulv, kutulunῶ wei ἰ taa pa su Iῶ atakaa tῶ ἰ kῆ Iῶ νυῶη tῶtῶγῶ.

¹² Iῶ tῶsele ηmav tῶma tῶγῶ Salῶmῶη svv Taca ke kῶtasἰ nsi kῶkῶ lusa si tῶna tῶγῶ lapu, ke kῶtaya tῶlate nte ἰ ka ηma-ἰ tῶ tῶ tῶ kῆ Iῶ tῶsele ἰsentaa.

¹³ Teitei ἰsu Moisi svv paa kuyaku ηku kv kῶtaya lapu tῶ tῶ. Pa lakaya kῶtasἰ ke kuyaku kuhῆsvyv

wule ké. Na isətu kufalu kuyaku kancaalaya nyəhku, na pənaya taa acima səsəna kuyeyə, isu kəkusəm fei potopotonaa acima, na Pentakənta acima na Coka nyəna.

¹⁴ Saləmən tənəa ké isu i caa Tafiiti ka yəgətuyə tə. İlena í kpa kətəlaa kpeka na Lefii nyəma mpa pə wəe si pá saŋ Taca ke paa kuyaku ŋku na pá səsəsi kətəlaa tə ké pa təma taa tə, na nənəsəsi tanlaa na pə kəesəna pa təma ke paa nənəgə ŋka. İsəna İsə yulə Tafiiti ká suwa təgələ.

¹⁵ Saləmən ta cələ tə taa natəli. Paa kətəlaa yaa Lefii nyəma yaa kpancooŋ təm taa.

¹⁶ İsəna Saləmən tayana i təma təgələ. Pə kpaçav kuyaku ŋku pa su İsə təsəele kite tə, haləna kuyaku ŋku pa təma-tə tə. Kutuluçu ŋku kə təmle təma teu ké.

¹⁷ Məpəgə Saləmən pola səsəncaası tenku nəgə icate ke İsiyə-Kepee, na İlatı icate ke İtəm tetu taa.

¹⁸ İlena wulav Hilam tilina-i kpułəŋ na i saalaa kupaama, mpa pa ke Fenisii nyəma tə na pá na Saləmən nyəma pá polo Ofii tetu taa na pá kpaça wula tənənəna isu naanəwa na tooso na waalı na pá pona i tē.

9

Sapa wulav alv nyəŋ pote ke Saləmən wiiluyu (Awulaa I 10:1-13)

¹ Məpəgə Sapa tetu wulav alv nyəŋ nuwa Saləmən həte yaav. İlena í polo Yosalem si i pəsəçı-i təmnaa kate nyəntə, na í na i nyəm tənaya. İ waalı samaa ka wə tuutuuma ké. Yooyoonaa səgəla tulaalənaa na

wula ke sṣṣṣm, na liyitee pεε. Uena wulav alb nyḗḡ inu í pṣṣi Salumḗḡ ke tḗmḡnaa mpa í ka tayanaa tṵ.

² Na ílé í cṵ tḗ tḗna í ta sṵṵ paa kulṵmṵyṵ.

³ Mṵpṵyṵ alb inu í nuna í ḡkraḡyṵ ke Salumḗḡ lḗmayasεε tḗm, na í sá í kawulaya tḗyaya ḡka í ḡmawa tṵ.

⁴ Na tḗḡḡnaya ḡka pa saakaya tṵ, na í waali nyḗma tḗsṵlenaa, na kyṵḡyṵ na kyṵnyṵyṵṵ tallaa wontu kususutu. Na í ná tṵtḗḡ isḗna wulav na í yḗlaa pa pulḗḡi na pá kraaki Isṵ tḗsεεle tṵ, na pḗ lapu-í piti na pḗ mṵti í nḗḡ.

⁵⁻⁶ Ntḗna wulav alb nyḗḡ inu í tṵ si: Pa keεsa-m nyá lḗmayasεε tḗm ke hatoo ma tetu taa. Ama ma isε taa nata, íε ma ta mu-ti. Pḗyele pu ké tampana ké. Hali pa ta tu heelim nyá lḗmayasεε ḡḡḡlyṵ. Pḗ tεεwa isu paa keεsa-m tṵ tḗcayacaya.

⁷ Nyá waali nyḗma na nyá tḗyaya taa yḗlaa tḗna nuwa leleḡ ké. Mpi tṵ, pa we nyá kin na pá nuku lḗmayasεε tḗm ke tam.

⁸ Ma sama nyá Isṵ Tacaa wei í lḗsa-ḡ si ḡ tḗḡ kawulaya na í ḡtε ke Isεḡeli nyḗma tṵṵ tṵ. Isṵ inu í sṵla í yḗlaa ké, na í caa si pá weε tam tṵṵ. Pḗ tṵṵ ké í kra-ḡ pa wulav na í tu-ḡ si ḡ tḗḡ tampana na ḡ laki kusiyisim.

⁹ Pḗle pḗ waali ké Sapa wulav inu í hawa Salumḗḡ ke wula ke tḗḡḡnaa tooso na ḡḡḡlyṵ na tulaalb ke sṣṣṣm, na liyitee pεε tṵtṵ. Too tṵ nḗḡlyṵ ta nata tulaalb isu mṵpṵyṵ Isεḡeli taa.

¹⁰ Mṵpṵyṵ wulav Hilaam tḗmle nyḗma na Salumḗḡ nyḗma mpa paa pola Ofii tṵ, pa kḗna wula na kraḡkpelasi kyṵraḡsi na liyitee pεε.

¹¹ Kraḡkpelasi kyṵraḡsi ke wulav Salumḗḡ ka lapa

Is̄o t̄əs̄eɛɛ, na ɪ kawulaya t̄əyaya t̄əkpale. Na p̄a saaki-si t̄ət̄əȳə saŋkuna na c̄əm̄əŋ ke yonyoolaa. T̄oo t̄ə, pa ta nata pulv is̄u m̄p̄oḡo Yuta t̄etv̄ taa.

¹² M̄p̄oḡo Sal̄om̄əŋ hawa alv ɪn̄əŋi p̄ə t̄əna mpi ɪ nawa na ɪ s̄əl̄əm̄i-t̄ə. Hal̄əna p̄ə t̄eɛ is̄u alv ka ha ɪni t̄ə. ɪlena wulav alv nȳəŋ ɪni na ɪ waali nȳəma p̄a m̄əli pa t̄etv̄ taa.

*Sal̄om̄əŋ t̄oŋ t̄əm̄
(Awulaa I 10:14-29)*

¹³ Paa p̄ənaɣa ŋka, wula t̄əən̄ənaa hiu ke pa k̄əŋna wulav Sal̄om̄əŋ.

¹⁴ ɪlena p̄əc̄o p̄ə kaasi mpi mpi taat̄əlaa f̄elaya-ɪ wontunaa t̄ə t̄ə. Na wulan̄aa na liyitee nȳəḡətv̄ nti ɪ t̄etv̄ h̄əȳəŋ nȳəŋ nȳəma na laalupunaa awulaa n̄a f̄eləŋi-t̄ə.

¹⁵ M̄p̄oḡo wulav Sal̄om̄əŋ yelaa na p̄a lu wula kusitu ke k̄paləŋ ke ŋm̄ənv̄ȳv̄ (200). Paa ŋku kv̄ t̄əȳə kiloona naatoso.

¹⁶ Na k̄paləŋ s̄əkp̄eŋ ke ŋm̄ənv̄ȳv̄ nuɪnv̄wa (300). Paa ŋkuȳv̄ nȳəḡətv̄ kiloona tooso. ɪlena p̄a su kutuluȳv̄ ŋku pa yaa si Lipaŋ h̄ətv̄ȳv̄ t̄ə kv̄ taa.

¹⁷ Na Sal̄om̄əŋ yeɛ na p̄a saaki kawulaya k̄pelaya na tuu kela, na p̄a t̄u ka t̄ə k̄ə wula mayamaɣa.

¹⁸ Na p̄a su-keɣe kumte nte t̄ə wena kumlisi kv̄kpakpas̄i naatoso t̄ə t̄ə t̄ə. ɪlena p̄a t̄u-keɣe n̄əh̄eɛ t̄əs̄ule ke wula. Paa saaka-keɣe na p̄a t̄u t̄ətesile kukulukulle, na p̄a t̄u t̄əȳəlas̄i l̄eɛs̄əŋ ke t̄ə ŋk̄palas̄i t̄əs̄ule.

¹⁹ ɪlena p̄a l̄a t̄əȳəlas̄i l̄eɛs̄əŋ naanv̄wa na naaleɣe kumlee an̄i a t̄ə. Naatoso ke nt̄əȳəŋ t̄ə, na naatoso na m̄p̄ət̄əŋ t̄ə. Wulav n̄əȳəlv̄ ɪ ta saak̄əta kawulaya kumte ŋt̄é t̄ə taka.

20 Wula ke paa lupa Saləmən təyaxa taa lum poosiyanaa tənə, na Lipən hətəyət kutuluğu taa wontunaa kutəsətə. Liyitee nyəğətə ná táá fəina teeli nəğəlyət Saləmən waatə taa.

21 Wulav ka wənə ı kpułəy kə, na Hīlam nyəñ saalaa yeləğənə-ı. Paa pusi tooso wei, pa kəñna wula, na liyitee nyəğətə, na tuu kela, na təkpaaləñ, na kacəka sumasi səsənsi nasəli.

22 Saləmən ka tée antulinya tənə awulaa tənaya toñ kə na ləmayasəe.

23 Pəpətə fəi leleñ, İso ka ha-ı ləmayasəe kə. Na awulaa lukəna paa timpı na pá kəñı-ı təmnaa pəəsəy.

24 Paa pənaya ñka, yəlaa mpe pa kəñayana-ı kucəəñ kə, na liyitee wontu, na wula, na wontu kəsusuutu, na yoou wontu, na tulaalənaa, na kpağanəñ, na kpañasi.

25 Saləmən ka wənə yoou keekənəa kpağanəñ ke iyisi liyiti (4000) kə. Kpağanəñ kucacayəñ ke iyisi naanəwa na naale (12000) wei Saləmən ka suwa acaləe nna a taa ı yoou keekənəa ka wəe tə, na lələñ ke ı cəlyəç Yosalem ıcatə taa.

26 Saləmən ka ñmakəla awulaa tənaya. Mpa pa tetə pəwa pə kpaçav pəçə səsaya İfəlatı tə. Haləna Fīliisi nyəma tetə na pə yooşina İcipiti nyəma nyəntə toña.

27 Saləmən kawulaya waatə tə, liyitee nyəğətə ka wə Yosalem taa kə İsu pəe. Na pə kaasi na kpeñkpelasi kpañsi náá təli yem, İsu pa te tuñ wei pa yaaki sı Sikomə na í nyəki tetəkəle taa tə.

28 İcipiti na tetənaa lentı ke paçatəlaa pukaya na pá kəñna Saləmən ke ı kpağanəñ.

Salbməŋ səŋ
(*Awulaa I 11:41-43*)

²⁹ Pa keesa Salbməŋ təm lentı, pə krayau tə kancaalaya na tə tənaya təyə takəlası nsi pa yaa sı İso kuyəyətütü teləsulu Natan təma takəlaya tə ka taa. Na nti pə hula Silo tı Ahiya tə pə takəlaya taa, na Yeto kənanatı nyəŋka taa. Takəlaya kantəkaŋa nyəŋka ŋke ka taa ké pa keesəyi Nepatı pəyalı Solopuwam wei ı ké İseyeli wulav tə ı təm.

³⁰ Pıı sı nule təcu ké Salbməŋ təya kawulaya ke İseyeli kəkrentuyı təna yəlaa təə ké Yosalem.

³¹ İ kəma na í sı, ılena pá pimi-i ı caa kiŋ ke Tafiti tı. ılena ı pəyalı Lıpıuwam ıletı ı lonte taa.

YUTA AWULAA TƏM

10

İseyeli nyəma kotuyı ke Sikem
(*Awulaa I 12:1-15*)

¹ Mıpıyú Lıpıuwam pola Sikem. Mpi tə, tənaya İseyeli kpeka nna a wenna ilim ntəyən təə tə, a kotaa sı a kpaaki-ı wulav.

² Waatı ıni tə, Nepatı pəyalı Selopuwam wei ı ka sewa wulav Salbməŋ na í cəsı İcipiti tə ı we tənaya tam. İ nuwa Sikem kotuyı ŋkə kə təm, ılena í lu İcipiti na í kpe.

³ Mıpıyú pa tila ı waalı na í kəə na í səsı İseyeli tetü ilim ntəyən kpeka təə, na pá yəyətı Lıpıuwam sı:

⁴ Nyá caa ka lakaya-tuyı ısu yomaa, ye nəənə nyaa pasa ta səyəla wena a nu-tuyı ıəntə tə, tá səəlı puwa sı tə la-ŋ təmlı.

⁵ Mpuuyıle Lıpıuwam sı: İ tan na kuyeyen tooso tıe, ılena í kəə na tə ná.

Μρύγύ yəlaa tɛɛwa.

⁶ Ntɛna Lɔpɔwam pɔɔsi sɔsaa mpa paa wɛ ɪ caa cɔɔɔ waaɬu wei ílé ɪ ka wɛna ɪ weesuyu tɔ si: Suweye má cɔ yəlaa mpe?

⁷ Nti pa cɔ-ɪ tɔɔɔɔɔ si: Ye n laki yəlaa mpeye kɔpantu na ń mɔɔɔɔ-wɛɛɛ teu na ń yɔɔɔtɔɔɔna-wɛɛɛ tɔm lelen nyəntu. Paa wɛɛ nyá tɔmɛ nyəma ke tam tɔɔ ké.

⁸ Ama Lɔpɔwam ta mu sɔsaa layatu tasuyu mpi. Uɛna í polo í pɔɔsi ɪ malanaa ifepiya mpa pa wɛ inɪ ɪ kin tɔ si:

⁹ Yəlaa mpe si má pasa-wɛɛɛ sɔɔɔla nna ma caa ka sukka-wɛ tɔ. Uɛ má cɔ-wɛ suwe?

¹⁰ Mpuɔɔɔɔɔ Lɔpɔwam ifepu tɔɔɔntɔɔɔnaa mpe pa tɔma si: Cɔ-wɛ si, mpaɔɔm ta kisi-mɛɛɛ tɔɔɔ, kacaɔfana pɔɔɔ na?

¹¹ Mpu tɔ, sɔɔɔla yuɔ nyəna ke ma caa ka sukka-mɛ, maa sɔɔsi-mɛɛɛ sɔɔɔla lenna tɔtɔ. Hikasi ke ma caa hɔmna mə ɔkpaɔɔɔ. Ama maa hɔ mə nyəɔ na hikasi nsi si tɔɔ wɛ nyəma tɔ.

¹² Μρύγύ Selopɔwam na yəlaa pa məla Lɔpɔwam kin ke kuyɛɛɛ tooso wule, ɪsu ɪ ka heeluɔɔ-wɛ tɔ.

¹³ Na wulav kisi layatu nti sɔsaa ka tasa-ɪ tɔ, na í holina yəlaa

¹⁴ ɪsu ifepiya ka tasuyu-ɪ layatu tɔ si: Sɔɔɔla yuɔ nyəna ke ma caa ka sukka-mɛ. Maa sɔɔsi-mɛɛɛ sɔɔɔla tɔtɔ. Hikasi ke ma caa hɔmna mə ɔkpaɔɔɔ. Ama maa hɔ mə nyəɔ na hikasi nsi si tɔɔ wɛ nyəma tɔ.

¹⁵ Μρύγύ wulav Lɔpɔwam kisa yəlaa kɔsɔlɔmɔtu. Uɛ Tacaɔ Iɔ ka lapəna mpu. Uɛna pɔ lá ɪsu Iɔ ka suw Iɔ kuyɔɔɔtɔtɔ tɛlɔsɔɔ Ahiya ke nɔɔɔ si í tɛlɔsi Selopɔwam tɔ.

Kawulaya fayav
(*Awulaa I 12:16-25*)

¹⁶ Waatu wei ilim ntəgəŋ təə lseɣeli nyəma cekənaa si wulav kisa pa təm ke mɔvɔ, ɪlena pá təm-i si:

Tá na Tafiiti tə feina natəli.

Ta na Seseə pəyalv tə kaa we?

Paa wei í kpe i tɛ.

Tafiiti lɔlvɔv tv nyá,

nyaa paasəna nyá kawulaya.

ɪlena pa ya.

¹⁷ Yuta tetv tike yəlaa nyənayana Lɔvɔwam ke pa wulav.

¹⁸ Paa na mpv na í tili təlasɪ təma nyvɔv tv Atolam ke lseɣeli nyəma mpa pa we ilim ntəgəŋ təə tə pa tɛ. ɪlena pɛle pá yaɣa Atolam ke pɛɛ na pá kv. Ḿpúgú Lɔvɔwam kpa i keke təə ké kpa kpa na í se na í polo Yosalem.

¹⁹ Isəna ilim ntəgəŋ təə nyəma kisina Tafiiti lɔlvɔv nyəma kawulaya təgəle. Na ḿpúgú pə we haləna saŋa.

11

¹ Waatu wei Lɔvɔwam tala Yosalem, ɪlena í koti Yuta na Pɛncamɛə pə yoolaa taa yoolaa ke iyisi nunɔwa na nunaasa (18000) si pá polo pá yoonə lseɣeli nyəma na pá məŋna-i i kawulaya.

² Ama Isə heela i kuyəgətətv tələsvɔv Semaya si:

³ Heeli Saləməŋ pəyalv Lɔvɔwam wei i ké Yuta wulav tə, na lseɣeli nyəma təna mpa pa we Pɛncamɛə na Yuta tetv taa tə si:

⁴ Tacaə yəgətəə si í taa yoonə mə mayamaya mə tɛtənaa. Má yelina si pə lá ɪsu pə lapv mpv tə. Paa wei í məli i tɛ.

Pa nu Tacaa tōm nti, ilena pá kó pa pááná ke Selopwam tō.

Lvpwam ημαν κε koloosi acalεε

⁵ Waatu wei Lvpwam caya Yosalem taa, ilena í ημά koloosi na í cōna Yuta acalεε lenna.

⁶ Pə kpaγav Petəlehem, na Itam, na Tekowa.

⁷ Na Peti-Suu, na Soko, na Atulam.

⁸ Na Kati, na Malesa, na Sifi.

⁹ Na Atolayim, na Lakisi, na Aseka.

¹⁰ Na Sola, na Ayaləη, na Hepələη tō. Yuta na Pencamεε pə koloosi acalεε nté.

¹¹ Mpróγú Lvpwam ημά koloosi kupaηsi na í cōna-ye. Na í su nyuyv nyóma ke a taa. Na í nyəki təγənaγa na nim na solvm.

¹² Acalεε anı paa nte tə taa ka we kpaləη ké na ηmantaasi. Na a toη tō ké i kawulaya taηa Yuta na Pencamεε pə tetv taa.

Lefii nyóma na kətəlaa pa təna Lvpwam tō

¹³ Mpróγú Iseyeli tetv təna kətəlaa na pə Lefii nyóma pa polaa na pá krentəna Lvpwam.

¹⁴ Paa yela pa nyəmmaa ke pəcəlb pəcəlb acalεε taa ké. Ilena pá polo Yosalem ke Yuta kawulaya taa. Mpi tō, Selopwam taηaya-weye si pá taa la Tacaa kətuyv təmlε.

¹⁵ Tampana tō, Selopwam ka kpawa i mayamaya ke pəηtuləη, na nawee leesəη wei pa laakaya təkətəlenaa taa tō pə kətaya nyóma ké.

¹⁶ Ilena Iseyeli kpeka yəlaa təna mpa pa luyv ka we pa isə seev ke teu tō, pá təη Lefii nyóma waalı ké Yosalem si pa laki pa caanaa Isə Tacaa ke kətasi.

17 Na pá sēna Yuta kawulaya na Lwɔwam nyɔɔ ton. Pa tōma Tafiiti na Salomōn pa ikpatē taa ké m̄p̄yó pusi tooso ké.

Lwɔwam lwɔyɔ nyáma

18 M̄p̄yó Lwɔwam kraɣa Tafiiti p̄yalu Yelimoti p̄elɔ Mahalati. Mahalati too kelē Seseē p̄yalu ūiyari na i alu Apihayili pa p̄elɔ.

19 Ūlena Mahalati luli-i apalwpiya tooso. Yewusi, na Semaliya, na Saham.

20 P̄lē p̄ē waali ké Lwɔwam kraɣa Ap̄salom p̄elɔ Maaka. Na í luli-i apalwpiya liyiti. Apiya, na Atayi, na Sisa, na Selomiti.

21 Ama Lwɔwam ka s̄ɔla Maaka na p̄é k̄ali lelāa. Lwɔwam alaa s̄saa ka wē p̄ələfēi hiu na s̄əkpema kē nutoso. I lula apalwpiya kē p̄ələfēi hiu na naanw̄a na alwpiya kē nutoso (60).

22 M̄p̄yó Lwɔwam kusa i alu Maaka p̄yalu Apiya nyuȳu, na Apiya p̄əsi lelāa nyuȳu tu. M̄pi t̄o, Lwɔwam caakaya ké si Apiya í t̄ȳo kawulaya.

23 Ūlena Lwɔwam la layatu, na í yasi i p̄yalaa lelāa kē Yuta, na P̄encamēē p̄ē koloosi acalēē taa. Na í celē-wēyē t̄ȳonaya kē s̄s̄m, na alaa kē tuutuuma.

12

*Icipiti wulav Sisaki yoonav kē Yuta
(Awulaa I 14:25-28)*

1 Waatu wei Lwɔwam kawulaya caɣa teu na í yoo ton ūlena í l̄o Tacaā kiin, na i ȳlāa t̄ēna n̄āā la m̄pu t̄at̄o.

2-3 Lwɔwam kawulaya p̄naya kakpas̄i nȳəhka taa ké Icipiti wulav Sisaki polaa na í yoonā Yosalem. Pa yooū kēēkenaa ka wē iyaya na ŋm̄nuȳu (1200).

Na kpaγanηη cayalaa ke iyisi nutoso (60000). Na Lipii na Suki na Itiyopii pə yoolaa ke tuutuuma. Luruwam na Yuta nyəma pa ləw Tacaa tə pə kasəyaya nté.

⁴ Icipiti wulav inɪ ɪ lɛka Yuta koloosi acalɛɛ ké, haləna í tala Yosalem.

⁵ Ulena ləw kuyəɣətutv teləsulv Semaya polo na í mayana Luruwam na Yuta nyuvv nyəma pa kota Yosalem. Waatv inəɣi Sisaki kpeɣetaa. Ulena í heeli-wɛ si: Tacaa təma si, timpi í lə-m tə, maa tv-mɛɣɛ Icipiti wulav Sisaki niη taa.

⁶ Mpyə́ wulav Luruwam na nyuvv nyəma pa ná pa tasəkəle na pá tə si: Tacaa keɛ tampana tv.

⁷ Tacaa ná mpv, ulena í tayani Semaya ke heeluɣu si: Timpi pa ná pa tasəkəle tə, ma kú ma pááná ke pa təw. Ma kaa tasa-wɛɣɛ kpiisuyv. Maa waasi-wɛɣɛ nəwəwə. Ma kaa tv Yosalem ke Sisaki niη taa na í wakəli-tɛ.

⁸ Paa na mpv tə, maa yele na Icipiti wulav ηmakəli-wɛ. Waatv inɪ paa cəkəna si ye yulv pɛta-m ɪ tv, pə fayana ye ɪ pɛta ɪ təɣi atɛ awulaa.

⁹ Mpyə́ Icipiti wulav Sisaki yona Yosalem nyəma, na í koosi ləw təseɛɛ na kawulaya təyaya kpancoou təna. Ulena pə tu kələna wɔla kpaləη wei Saləməη ka lupa tə.

¹⁰ Mpyə́ wulav Luruwam lupa nyəɣəlvv kvsɛɛmuyv kpaləη, na í lɛɛtv wɔla nyəη inɪ ɪ lonte. Na í cɛɛ-ɪ kawulaya təyaya tanlaa nyuvv nyəma.

¹¹ Na wulav í puki ləw təseɛɛ, lɛ tanlaa polo na pá kpaɣa kpaləη inɪ na pá suna-ɪ. Ye pa tɛma, lɛ pa məηna-ɪ ɪ tɛcayalɛ.

¹² Pə təw ké Tacaa pááná hɛɛ Luruwam təw, na í yele-wɛɣɛ kpiisuyv. Mpi tə, ɪ ka nawa ɪ tasəkəle na í

tisi. Ilena kōpantv wεε Yuta taa.

Lupuwam kawulaya tənaya
(Awulaa I 14:21-24,29-31)

¹³ M̄p̄ȳḡ wulav Lupuwam t̄ȳḡ kawulaya ke Yosalem taa k̄e i l̄l̄v̄ȳv̄ pus̄i nule na k̄ul̄m̄aȳa nȳh̄ka taa. Pus̄i naan̄wa na naatosomp̄ȳḡal̄aya ke i t̄ȳa i kawulaya ηke. Na i nȳōsi i kawulaya ke teu. I too ka k̄e Amoni tv, na p̄a yaa-i si Naama. Yosalem ke Tacaa l̄sa Yuta tetv taa si paa s̄eeki-i.

¹⁴ M̄p̄ȳḡ Lupuwam lapa mpi p̄a f̄ei Tacaa ke teu t̄. I ta lana lotu k̄ul̄mtv si i nyi i l̄ȳu nȳantv.

¹⁵ Pa keesa Lupuwam t̄m̄ kancaal̄aya na t̄ t̄n̄aya ke Iso k̄ȳȳḡt̄tv̄ tel̄sul̄v̄ Semaya na nalv̄ l̄too pa t̄ma tak̄elas̄i taa. T̄n̄aya pa ηmaa l̄vl̄h̄ loosi. Lupuwam na Selopuwam pa yookaya tam k̄e.

¹⁶ Waatv wei Lupuwam s̄apa, ilena p̄a pimi-i Tafiiti t̄. Ilena i p̄yalv̄ Apiya l̄eti i lonte.

13

Apiya kawulaya
(Awulaa I 15:1-8)

¹ Iseyel̄i wulav Selopuwam kawulaya p̄n̄aya p̄lefei h̄iu nȳh̄ka taa k̄e Apiya p̄sa Yuta nȳōma wulav.

² Ilena i t̄ȳḡ pus̄i tooso k̄e Yosalem. I too kel̄e Kipeya tv Uliyeli p̄el̄o Mikaya.

Apiya na Selopuwam pa yookayana t̄maȳa.

³ M̄p̄ȳḡ Apiya k̄p̄aya i yoolaa taa yoolaa ke iyisi nas̄ale (400000) si i yookina Selopuwam. Na Selopuwam t̄ayan̄i i nȳōma ke iyisi nas̄enaasa (800000) si i suliyi-i.

4 Μῦρὺγὺ Apiya krawa Semalayim pulaya tōō ké Ifelayim pōōη taa. Uena í holina Selopuwam na Iseyeli nyóma si: I nu ma tōm yoo.

5 I ta nyi taa si Tafiiti na i lūlyu nyóma ke Iseyeli Iso Tacaa tōwa kawulaya ke tam tōō, pu layasayi.

6 Pāyele Nepati pāyalu Selopuwam ná kōla i caa Salumōη wei i tēmlē i lakaya tō i tōō.

7 Μῦρὺγὺ yuluyemnaa na tetelataa kotina Selopuwam na pá la na í kēli Salumōη pāyalu Lūpūwam. Mpi tō, Lūpūwam ká kē pāyaya kē, i ta nyi pulu ilē i ta pēsi na í sēη pa isentaa.

8 Uena nōōnōō mu caaki si í yōona kawulaya ŋka Tacaa tōwa Tafiiti lūlyu nyóma tō. I lapa yoolaa kpekāle sōsōlē. Pāyele í tōka wōla nawee nna Selopuwam lupa tō, na í laaki.

9 I tōōna Tacaa kōtēlaa Alōη lūlyu nyóma, na Lefii nyóma, na í kpa mā tēyi kōtēlaa, isu tetūnaa lenti yēlaa lapu tō. Ye wei ilē í kōna latōce, na iwaōη naatosompōōyōlaya, i pōsa tuη kōtulv ntē mpv.

10 Ama tá ilē, Iso Tacaa tike ke tá nyōnōyi, tō ta kpeesāna-i. Na Alōη lūlyu nyóma ntē Tacaa kōtēlaa na Lefii nyóma náá laki pa tōma.

11 Tanāη na taanaya kē tō laki kōtasī nsi kōkō lusa si tēna tō. Na tē wōki tulaalunaa ke kōtaya tōlate tōō. Na tē sukī Iso potopotōnaa ke i taapōli tōō. Na tē mōsōyi fētēla sōsō ke taanasī. Tá laki teu ke Tacaa tēmlē kē. Ama mā kisina-i.

12 Tōv, pōnentē Tacaa kēle tá nyōyōv tv. Na i kōtēlaa ntō, si pá hōlōyi yōou tutuyū, na mā na-i í suliyi. Ue Iseyeli nyóma mē, í taa yōona mā cōsōnaa Iso Tacaa. Mpi tō, í kaa kraya i tōō kē nyuluyō.

13 Waatv iŋōyi Selopuwam faya i yoolaa taa, na pá

polo pa paṛi Yuta nyóma waali. Na i yoolaa lēlaa na isentaa tō, na pē tu-weye heku.

14 Yuta nyóma pāsaa ile, pa cekēnaa kēle si paa yoo taa na waali. Ntēna pá wiina Tācaa si í waasi-we. Waatu wei kōtēlaa yaga tutuuḡ,

15 ilēna pa yoolaa kiisi. Tēnaga Tācaa yēlaa na Selopuwam na Iseyeli nyóma pa tuli tapēḡ.

16 Na pá se na Iṣo tu-weye Yuta nyóma ninḡ taa.

17 Mṛóḡy Apiya na i yoolaa pa kēla-we tēkpataa, na pá ku pa yoolaa taa yoolaa kē iyisi nasāle na nunōwa (500000).

18 Iseyeli nyóma ná kpisa mpu tō na Yuta nyóma náá tēḡo akaitu. Mpi tō, pa cōsōnaa Iṣo Tācaa kē pa tēelaga.

19 Mṛóḡy Apiya tēḡona Selopuwam, na í Iēeki Petēeli, na Yesāna, na Ifēlḡḡ na pē cōlō acalēēnaa.

20 Halēna Apiya sēm, Selopuwam ta tasa i toḡ kypēḡ taa kē mēlvu. Ama Tācaa tēesōna-i kuyū kē.

21 Ilēna Apiya toḡ náá sōsōḡi na í kpaḡa alaa naanōwa na liḡiti. Mṛóḡy i lōla apalūpiya kē hiu na naale, na alūpiya kē naanōwa na naatosō.

22 Apiya tōm lentī we takēlaga ḡka pa yaa si Iṣo kuyōḡotutu tēlōsulū Itoō kutōsuto takēlaga tō ka taa. Ka taa kē pa kēesa i kulaputu na i tēma.

23 Apiya sēpa, ilēna pá pimi-i Tafiiti tē, na i pēyalu Asa lēti i lonte.

14

*Asa kawulaya kancaalaya
(Awulaa I 15:9-11)*

Μρύγύ tetu caya tɔpamm ke Asa kawulaya waatu ke pusi naanowa. ¹ Μρύγύ Asa lapa mpi pə we teu na pə maya Iso Tacaa tɔ.

² I kpiisa tɔfɛɛnlenaa na timpi timpi cefelinaa laaki tɔ. Na í yɔki pɛɛ kusikee, na í seti tesikasi kulalaasi.

³ Na í tó Yuta nyóma si pá sɛɛ pa cɔsɔnaa Iso Tacaa na pá tɔki i kiiu na i kusəsutu.

⁴ Asa ka kpiisa cefelinaa tɔlaalɛnaa tɔna, na tulaalu tɔwɔtɛnaa tɔnaya Yuta acalɛɛ tɔna taa ké. Ilena i kawulaya caya tɔpamm.

⁵ Nɔyɔlu ta yooa Asa ke pusi nsi si taa. Mpi tɔ, Tacaa mayamaya ka yelina na í hɛɛsi. Hɛɛsuyɔ pusi nsi si taa ké Asa tayana Yuta acalɛɛ lenna.

⁶ Asa tɔma Yuta nyóma si: Tɔ́ ημά koloosi na tɔ cɔsɔna acalɛɛ anɪ na tɔ́ tó kukaləsɔɟ. Mpi tɔ, tɔ tɔka ta Iso Tacaa tɔm ke teu, na í yele na tá tetu we tá ninɟ taa na tɔ́ hɛɛsi.

Ntɛna pá suv tɔmle taa na pá tó tɔ nyuyɔ.

⁷ Asa yoolaa Yuta kpekəle nyóma mpa pa tɔkaya kpalɛɟ sɔsɔɟ na ηmantaa si tɔ, paa we iyisi ηmɔnuyɔ na nunowa (300000) ké. Na Pɛncamɛɛ nyóma ke iyisi ηmɔnuyɔ na nunaasa (280000) na pá tɔka kpalɛɟ səkpeɟ, na pá nyóma tɔɟ tɔm. Pa tɔnaya mpv, paa ké yoolaa taa yoolaa ké.

⁸ Μρύγύ Itiyopii tu Sela kpa Yuta nyóma tɔɔ, na i yoolaa ke iyisi iyaya (1000000). I yoou keɛkenaa ke ηmɔnuyɔ na nunowa (300). Haləna í tala Malesa icatɛ.

⁹ Na Asa na i yoolaa pá puli Sefata tetɛkəle taa ke Malesa kinɟ.

¹⁰ Ntɛna Asa wiina Iso Tacaa si: Hai, Tacaa pə fɛi-η kate si í waasi icamiya isu tɔɟ tu. Mpv tɔ, kɔɔ na í

waasi-tu. Mpi tə, nyaga tə teeləyi. Nyá hətə taa ké tə kpaaki yoolaa tuutuuma inə i təə. Hai, Tacaa nyagalə tá Isə, taa yele si yəlv í kəli-ŋ.

¹¹ Ḿpógy Tacaa yelaa na Itiyopii yoolaa tuli tapəŋ, na pá se Asa na i yoolaa.

¹² Ilena pələ pá tú pa waali na pá tana-weyge Kelaa. Na pá kv-weyge tuutuuma, na pé pəli pa niŋ. Mpi tə, Tacaa kəna-wə na i yoolaa nəgə. Na Yuta nyəma náá kuu pa wontu ke səsəm.

¹³ Na pá ləkki Kelaa cəlv acaləe təna. Mpi tə, Tacaa səgəntv ká pu a taa yəlaa ké. Ḿpógy pa kuu a wontu ke tuutuuma.

¹⁴ Ilena pá kəli tiikilaa piitim təə, na pá kuu heeŋ na yooyoonaa ke səsəm. Na pá məli Yosalem.

15

Asa tayanvyyv ke Isəsele (Awulaa I 15:12-15)

¹ Ḿpógy Isə Feesuyv kuləna Otəti pəyalv Asaliya.

² Ilena í lu na í polo í mayana Asa na í heeli-i si: Hai, tá caa wulav. Yuta nyəma, na Pəncaməe nyəma mə í nu ma təm. Ye í wə Tacaa waali, ílé i ká wəe mə waali ké ḿpógy. Ye í pəkəyi-i i ká yele na í na-i. Ama ye í lv Isə, ílé i ká lv-mə tətə.

³ Isə yela Iseyeli nyəma tə, pə leelaa ké. Kətvlv nəgəlv i fei si i ká səyəs-i-wə. Pəyele pa feina kiiu.

⁴ Ama pa məla Iseyeli Isə Tacaa kiŋ na lanwakəlle, na pá pəkki-i na í yele na pá na-i.

⁵ Waatv inə i taa, yəlv u pəsəyi na í polo tiili na í mələna weesuyv. Pu ké wahala waatv ke tətə yəlaa tənaya.

6 Piitim lempɪ ná kuyi lempɪ ké. Na ɪcate lentɛ náá kú lentɛ. Mpi tɔ, Tacaa ciyitaya yɔlaa ké na wahalanaa tɛna.

7 Ama mu nyɔɔ ton, í taa yele na mə apalɔtu yɔɔli. ɪ ká hiki mə tɛmlɛ kasəyaya.

8 Waatu wei wulav Asa nu Isɔ kuyɔyɔtutu teləsulu Asaliya tɔm nti, ɪlena í kaasi ɪ ti na í kpiisi Yuta na Pɛncamɛ pa tetu tɛna taa tuɲ. Na í la mpɔ tɔtɔyɔ acalɛ nna ɪ ka lɛka ɪfəlayim pɔɔɲ taa tɔ a taa. Pə waali, ɪlena í tayanɪ Tacaa kətaya tɔlatɛ nte tu wɛ Isɔ tɛsɛɛ tɔ.

9 Ḿpɔyó wulav kota Yuta na Pɛncamɛ nyéma tɛna, na ɪfəlayim na Manasee na Simiyɔɲ pə nyéma mpa paa kɔma na pá caya pa tɛ tɔ. Pa nawa si Tacaa wɛ ɪ waali, ɪlena pá polo ɪ kin.

10 ɪlena pá koti Yosalem kɛ Asa kawulaya pusi naanɔwa na kakpasɪ nyəɲka ɪsɔtu tooso nyəɲ taa.

11 Kuyɔɲku pa talaa, ɪlena pá lá Tacaa kɛ kətaya kɛ tɔla nna pá kpa kolontunaa kin tɔ. Naan ka wɛ nasɔtoso na nunɔwa (700) na heen kɛ iyisi naatosompɔyɔlaya (7000).

12 Ḿpɔyó pa su pa nɔyɔ si paa tayanɪ Isɔ ké sɛɛu na lotu kulɔmtɔ. Na pa lɔsaya suu pa cɔsɔnaa Isɔ Tacaa kɛ teu.

13 Ye wei ɪ ta tayanɪ ɪsɛyɛli Isɔ Tacaa kɛ sɛɛu, ɪsu pa ku-ɪ. Paa apalɔ, yaa alɔ, yaa sɔsɔ, yaa pəyaya.

14 ɪlena pá tuuna nɔɔsi sɔsɔɔnsɪ na pá huli tutuun na akantɛ na pá wiliti.

15 Ḿpɔyó Yuta nyéma tɛna lanɲɛ hulɔmɔna pa lotu kulɔmtɔ tuunav mpi. Na ɪsɔna pa tayanɔ pa ɪsɔsɛɛɛ na luyɔ kulɔmɔyɔ tɔ. Na Tacaa mu na í yele na tetu hɛɛsi.

16 M̄p̄yú Asa ləsa ı too Maaka təw k̄é ı alv kawulaya ton. M̄pi t̄ə, Maaka ka sika t̄ȳv, ısayav ŋku pa yaa si Asela t̄əw. Ntəna wulav t̄ə si: ı k̄p̄esı t̄ȳv ŋku na í ȳki-kv na í w̄-k̄ȳv Setəl̄ŋ l̄əv n̄əw.

17 Paa na wulav ını ı səla Taca na lotu k̄v̄mtv t̄ə, ı ta wak̄əl̄i t̄ək̄ət̄el̄naa m̄pa paa w̄e l̄seyeli tetv taa t̄ə.

18 Ama ı yelaa na pá k̄na l̄s̄ə t̄əs̄ēle taa k̄é w̄la, na liyitee nȳə̄t̄v, na wontunaa l̄empa m̄pa ı na ı caa paa hawa Taca t̄ə.

19 Yoou ta tasa k̄v̄ȳv, hal̄əna Asa kawulaya p̄naya hiu na naan̄wa na kak̄pası nȳə̄ka.

16

Asa yoonav k̄e l̄seyeli wulav Pasa (Awulaa I 15:16-22)

1 Asa kawulaya p̄naya hiu na naan̄wa na naatoso nȳə̄ka taa k̄é l̄seyeli wulav Pasa pola Yuta tetv yoonav. ılena í sv̄v kolun̄a ŋ̄ma, na í c̄ə̄k̄əna Lama ıcate si Yuta nȳə̄ma í taa p̄sı na pá sv̄v yaa pá luki.

2 M̄p̄ȳv̄le Asa cosa w̄la na liyitee k̄e l̄s̄ə t̄əs̄ēle na kawulaya k̄pancoou p̄ə taa. Na í tilina Tamasi k̄e Silii wulav P̄eni-Hatati si:

3 Ma na-ŋ t̄ə p̄eeli n̄əw, ısu t̄a caanaa ka lapa t̄ə. Ma ha-ŋ k̄v̄c̄əv̄ ŋk̄ȳv̄v si t̄ə p̄eeli n̄əw. ılena nȳá na l̄seyeli wulav í yá, na ıl̄é ı l̄əsı ı yoolaa k̄e ma tetv taa.

4 M̄p̄ȳú P̄eni-Hatati ná mv Asa t̄əm̄ n̄ti, na í k̄v̄sı ı yoolaa na pá polo pa yoonaa l̄seyeli nȳə̄ma, na pá l̄eeki pa acal̄ē. ısu Yon̄, na Tan̄, na Ap̄eeli-Mayim. Na p̄ə k̄p̄enna Nef̄ətali acal̄ē t̄əna n̄na a taa pa sukaya wontu t̄ə.

5 Pasa nu m̄pv, ılena í yelee Lama ıcate kolun̄a ŋ̄ma.

⁶ Μρύγύ Asa kota Yuta nyóma tēna pə ta səo paa ɪlɔχəu pəyaya. Na pá kuu pɛɛ na kpenkpelasi nsi ɪ ka kaawa si ɪ ŋmaakəna Lama ɪcate kolɔŋa tɔ si, pá taɣani timpi pa yaa si Kera na Misipa tɔ.

Asa təka saləka ke Iso kuyəɣətɔtu teləslɔ Hanani

⁷ Waatu ɪni ɪ taa ké Iso kuyəɣətɔtu teləslɔ Hanani pola Yuta wulav Asa kiŋ, na í kaləna-ɪ si: N kisa Taca ke pɛɛkɔyɔ, na ń sɔɔli si Sili wulav í tu-ŋ niŋ tɔ. N ləsa Sili yoolaa ke nyá niŋ taa ké.

⁸ Itiyopii na Lipii nyóma ka ké yoolaa səsaa ké. Pa keekənaa na pa kraɣanəŋ fei kalɔyɔ. Paa na mpɔ, n lapa Taca ke naani. Ulena Taca tu-wɛɣe nyá niŋ taa.

⁹ Taca nyənəɣi tetu tēna taa ké na í səŋna mpa pa yekina-ɪ pa təɣi teu tɔ. Ama pənente ń lapa kɔmɛlentɔ ké. N kaa tasa yoo ke laŋyɔ tɔtɔ.

¹⁰ Μρύγύ Iso kuyəɣətɔtu teləslɔ təm nti tə wɪ Asa. Ulena í tu-ɪ saləka. Na í suv tetu nyóma ləlaa ke kɔnyəŋ tɔyɔ ke waatu ɪni.

*Asa kawulaya tənaya
(Awulaa I 15:23-24)*

¹¹ Pa keesa Asa təm ke pə kraɣav tə kancaalaya, na tə tənaya tɔχə Yuta na lseɣeli pə awulaa takəlasɪ taa.

¹² Μρύγύ kutəŋ isayav nakɔli, kv kra ɪ nɔɔhɛɛ ke ɪ kawulaya pənaya pəɣɔlayafei nule nyəŋka taa. Ulena í yele Taca ke sələmuɣɔ si í waasi-ɪ na í polo lokotu-lonaa kiŋ.

¹³ Μρύγύ Asa səpa ɪ kawulaya pənaya nule na kɔlɔmaya nyəŋka taa.

¹⁴ Ulena pá pimi-ɪ ɪ pəlaan wei ɪ ka hula Tafiiti ɪcate taa tɔ ɪ taa ləŋkɔ taa. Paa tɔwa kv taa ké tulaalunaa

παγαλε κέ, ισι tulaalu lataa lakuyu tṵ. Na pá wṵ tulaalunaa tṵtṵyṵ sṵsṵm ke ι lṵyaya tṵṵ.

17

Sosafati kawulaya na ι tṵmle kṵpante

¹ Μῑρύγύ Yuta wulav Asa pṵyalu Sosafati tṵyṵ kawulaya ke ι caa lonte na ί nyṵṵsi ι kawulaya ke Iseyeli nyṵma tṵṵ.

² Uena ί si yoolaa kpeka ke Yuta koloosi acalṛe tṵna taa. Na ι kawulaya acalṛe nna ι caa Asa ka lṛeka Ifṵlayim nyṵma tṵ a taa tṵtṵ.

³ Tacaα ka we Sosafati waali κέ. Mpi tṵ, Sosafati tṵma ι cṵṵṵ Tafiiti ikpate taa κέ ι kawulaya kancaalaya κέ, ι ta laa tṵyṵ Paali.

⁴ Ama ι caala ι tṵyi si ί nyi ι cṵṵṵ Tafiiti Iṵ luyṵ nyṵntṵ, na ί tṵki ι kiij. I ta keena Iseyeli awulaa.

⁵ Uena Tacaα la na Sosafati kawulaya la ton na Yuta nyṵma haaki kṵcṵṵṵ, na ί sṵv ton ke teu na teeli.

⁶ Na Sosafati lanje heena Iṵ tṵmle lapṵ na ί kpiisi Yuta kawulaya taa κέ tṵkṵtṵlenaa na pṵ tṵj.

⁷ Μῑρύγύ ι kusa ι akewenaa sṵsaa ke ι kawulaya pṵnaya tooso nyṵṵka taa, na ί tili-we si pá seyṛsi Yuta acalṛe yṵlaa ke Iṵ kiij. Tillaa mpe pa hṵla ntṛ Pṛni-Hayili, na Opatiya, na Sakali, na Netaneyeli, na Mikaya.

⁸ Na Lefii nyṵma pṵyṵlayafei naanṵwa su-we. Pele pa hṵla ntṛ Semaya, na Netaniya, na Sepatiya, na Asayeli, na Semilamṵti, na Yonatan, na Atoniya, na Topiya, na Topi-Atoniya. Na kṵtṵlaa naale, Iisama na Yṵlam.

⁹ Μῑρύγύ pa kṛenna Tacaα kiiu takṵlaya na pá cṵṵ Yuta acalṛe na pá seyṛsi icate yṵlaa tṵna.

Sosafati ton

10 Μρύγύ Tacaa sōgōntv kpa piitimnaa mpa pa cōōna Yuta tō pa kawulası tēnaya sōsōm. Iē pa ta yōōna Sosafati.

11 Halōna Filiisi nyōma ha-ı kucōōn na pā felı-ı lampuu ke liyitee. Laalupunaa nā kōna-ı iwaan ke iyisi naatosompōgōlaya na nasōtoso na nunōwa (7700), na pōhtulvη ke mpv tōtō.

12 Μρύγύ Sosafati ton sōsōaa na pō puki. Sosafati ηmā Yuta taa kē acalēe na tōgōnası tōsulē.

13 Na ı wēēna wontu ke sōsōm ke Yuta acalēe taa. Na ı yoolaa taa yoolaa ke Yosalem taa.

14 Pēle pa kpeka ntō na pō kēsōna pa lōlvη. Yuta kpekāle taa sōsōaa ntē yoolaa taa yoolaa iyisi ηmōnvγv na nunōwa (300000) nyōgv tv Atēna.

15 Atēna waalı kē yoolaa iyisi ηmōnvγv na nunaasa (280000) nyōgv tv Yōhananη.

16 Na yoolaa iyisi ηmōnvγv (200000) nyōgv tv Sikēli pōyalv Amasiya. Amasiya sōālōna na ı svv Tacaa tēmle taa.

17 Pēncamēe kpekāle taa kē yoolaa taa yoolaa tōtōlaa iyisi ηmōnvγv (200000) nyōgv tv Iliyata.

18 Iliyata waalı nyēn ntē yōōu wontu tōkēlaa iyisi nunōwa na nunaasa (180000) nyōgv tv Yosapatı.

19 Mpa paa kē wulav yoolaa ke Yosalem taa tōgōlē. Na pō sōsōna mpa ı ka sv koloosi acalēe taa kē ı kawulaya tēna taa tō.

18

*Sosafati na Akarı pa nōgō kolvmaya lapv
(Awulaa I 22:1-4)*

¹ Wulaw Sosafati ka suv tonj ké na í wena teeli. Μῦγύ ι caa ι pəyalu ké Iseyeli wulaw Akari pɛɛlɔ ke alɔ.

² Pusi cəwa pəcɔ, ilena Sosafati polo Akari tɛɛɛ Samalii. Μῦγύ Akari kuwa heen na naan ke tuu-tuumaa si ι saakəna í na ι waali nyəma. Pə waali ké ι kaana Sosafati si í sɔɔsi ι tɔɔ na pá polo pá yonna Lamoti icate ke Kalaati.

³ Iseyeli wulaw Akari sələma Yuta wulaw Sosafati si: Tə polo na tə yonna Lamoti ke Kalaati.

Ilena Sosafati cə Akari si: Ma na-η tə ké kuləm ké mee. Ye nyá yəlaa kulaa, ma nyəma sɔɔlu puwaya.

*Isə kuyəɟətutv teləsəlaa pəpətnaa
(Awulaa I 22:5-12)*

⁴ Paa na mpv, ilena Sosafati si: Pɔɔsi Taca na pəcɔ.

⁵ Mpuyɛ Iseyeli wulaw kota ι Isə kuyəɟətutv teləsəlaa. Pa we yulnyəɟə nasələ (400) ke mpv. Na í pɔɔsi-we si: Pə wee si tə polo tə lɛeki Lamoti icate ke Kalaati yaa tə yelee? Ntəna pɛɛ si: ι polo, Taca ká tó-tɛɛ nyá nin taa.

⁶ Paa na mpv Sosafati ta nyəl-ti. Ilena í pɔɔsi si: Pə ta kaasi Isə kuyəɟətutv teləsulv wei ι ka yəɟətəna-tuyv Taca tɔ?

⁷ Ntəna Akari si: Eɛ, Iməla pəyalv Misee wee yaa. Ama maa caaki-ι ké. Isayatu ke ι heeliyi-m tam.

Ntəna Sosafati ma kapuka si: Paa yəɟətəɟi Isə kuyəɟətutv teləsulv ke mpv.

⁸ Μῦγύ Akari yaa kawulaya təyaya təmlɛ tu nəɟɔlv, na í tili-ι si: Polo n yaa Misee ke ləɟ.

⁹ Awulaa mpɛ pa naale pa suu pa kawulaya wontu ké na pá caya pa kpelası tɔɔ ké Samalii təm təhulɛ cɔlv, na Isə kuyəɟətutv teləsəlaa kpaaləɟi pa təmnaa.

10 Μρύγύ Kenana pəyalv wei pa yaakaya si Sitekiya tō í kē pa taa lēlv kē. Inu ι ka lupina ι təyi nyəxəlvyv həŋ na í təŋ si: Həŋ inε ι hvləxəna təŋ wei n ká kələna Silii yoolaa tō.

11 Μρύγύ Iso kvyəxətvtv teləsəlaa lēlaa ná yəxəta təm kulvmtv nti tōtō si: Tá caa, polo n̄ lēkɪ Laməti ɪcatε ke Kalaati. Tacaa ká tū-tεye nyá niŋ taa kē na n̄ pəsi-tε.

Misee kpaalvɣv ke Akari kpisuyv
(Awulaa I 22:13-28)

12 Μρύγύ tillu wei ι pola Misee waalı tō ι heela-ι si: Iso kvyəxətvtv teləsəlaa təna kpentaa kē na pá heeli wulav si ι ká la aka. Pə tō tō, nyana-wε í kpentι nəxə.

13 Ntəna Misee si: Ma tuuna Tacaa si nti ma Iso caa təxə maa yəxətɪ.

14 Misee tala wulav kiŋ, lēna wulav pəəsi-ι si: Misee, tó polo na tó lēkɪ Laməti ɪcatε, yaa má taa polo? Ntəna Misee si: Ma ta təŋ-me se. ɪ polo. Tacaa ká tv-tεye mə niŋ taa kē.

15 Mpyəxvle wulav si: Aweye n suwa si í pəələyi-ŋ na pəćó n̄ teləsəyi-m təm nti Tacaa heela-ŋ tō?

16 Ntəna Misee si:
Ma nawa lseɣeli yoolaa yawa yem
kē pəəŋ taa, ɪsu heeŋ wei ι feina tiikilu tō.
lēna Tacaa yəxətɪ si, pa feina wulav.
Paa wei í kpe.

17 Kələna Akari pəsəna Sosafati tō si: Ntəŋ maa heela-ŋ si ɪsəxətɪ tike ke ι heeliyi-m tam?

18 Μρύγύ Misee tasaa si: Tōv, í nu Tacaa təm. Ma ná-ι na í cəya ι kawuləya kumte tō. Na ɪsətəa tillaa səŋaa na pá tv-ι hēkv.

19 Μρύγύ ι πῶσα-ωε σι: Awe ká polo na í tvis Iseyeli wulav Akarí si í lēeki Lamōti icate na pá kv-ι? Ine si ι nyəntv ntō. Ine ílé si ι nyəntv ntō.

20 Μρυγυλε feesuyu nakvli kv kulaa si ηkv ku polo. Tacaa si: Isənaγa n ká la?

21 Μρυγυλε si, ηkv ku tó Akarí Isə kvγəγəttv teləsəlaa taa ké pəpətv. Tacaa si: Təv, polo na í lá mpv.

22 Ilēna Miseen taa si: Ntəγəλε, Tacaa yelina si pá tó nyá Isə kvγəγəttv teləsəlaa taa ké pəpətv. Təfə, mpusi ké ι caa ι kəna-η.

23 Tənaγale Sitekiya krətəna Miseen na í marι-ι kataηa na í πῶσι-ι si: Tacaa Feesuyu luna ma taa na kó heeli-η γaa?

24 Μρυγυλε Miseen si: Kvyaku ηkv n ká se na í ηmeli nyá naη ləkətələkaya taa ilē, kvyakv ηkvγυλε n ká tisi.

25 Ilēna Akarí tō ι təmle nyəma si: I kpa Miseen na í cēla icate nyvγv tv Aməη, na wulav pəyalv Yowasi.

26 I heeli-ωε si pá tv-ι saləka na pá haaki-ι potopoto həγəliya na lvm. Na haləna má kəna təyoole na alaafəya.

27 Μρυγυλε Miseen cə-ι si: Ye n kəmna alaafəya, ilē pə taya Tacaa heelina-m təm si má γəγəti.

*Wulav Akarí səm ke yooou taa
(Awulaa I 22:29-40)*

28 Μρύγύ Iseyeli wulav Akarí na Yuta nyəη Sosafati pa pola Kalaati tetv icate Lamōti ke yoonav.

29 Ilēna Akarí tō Sosafati si: Ma yvsəγi ma ti na má polo yooou. Ama nyaa suu nyá kawulaya wontu.

Ilēna Akarí la mpv.

30 Pəyele Silii wulav ka heela i youu keekena nyuy nyéma si pá taa paasəna yoolaa səkpema yaa səsaa. Ama pá pɛeki Iseyeli wulav.

31 Pə təw ké waatv wei Silii yoolaa nyuy nyéma mpɛ pa ná Sosafati, ɔlena pá hɔv pa taa si Iseyeli wulav. Na pá tam-i si pa yookina-i. Ama Sosafati yaa Isə si í yapi-i. Na Isə Taca waasi-i na í yele na kolontunaa məli.

32 Kolontunaa cekənaa si pə taya Akari, ɔlena pá məli.

33 M̄p̄yú Silii tv nəɣəlv i tó nyəmlɛ ke yem, na tə yaya Akari ke timpi taa i youu toko fɛɛ-i tə. ɔlena í tó i keke saalv si: Kɛɛ na tə məli pə hika-m.

34 Ama kuyaku ŋkɔ youu lapa ton ké. M̄p̄yú Iseyeli wulav səŋa isə ké i keke taa, haləna taanaya. Na Silii yoolaa nyənəyi mpv. Ilim tvkaya, ɔlena wulav heɛ.

19

Sosafati kpawa hvvlaa ke Yuta taa

1 M̄p̄yú Yuta wulav Sosafati kpema i tɛ Yosalem na alaafəya.

2 ɔlena Hanani pəyalv Yehu wei i ké Isə kuyəɣətv tvlɛsvlv tə, í polo i səŋyɣv na í pəəsi-i si: Pepe təw ké n polaa si n səŋna yvlv isayav? Paa sələyi wei u caaki Taca tə se. N lapa mpv tə Isə taa kpəna-ŋ ké.

3 Paa na mpv n lapa teu ke timpi n kpiisa tiv ke tetv taa tə. Pəyele n ha nyá təyi Isə luyv nyəntv təŋyɣv taa.

4 Pə kraɣav waatv ɔni tə, Yosalem taa ké Sosafati saalaa. I ta məli Iseyeli. M̄p̄yú Sosafati cəw tetv taa ké pə kraɣav Pɛesepa, na Ifəlayim pulasi həɣəlvɣv taa

tò, sí í mæləyəna Yuta nyəma ke pa caanaa Iso Tacaakij.

⁵ Uena í kpa hūlaa ke Yuta kawulaya koloosi acalēe tēna taa.

⁶ Uena í heeli-we sí: I la laakali na mə təmlē. Mpi tō, pə taya yəlaa tōo ké í huuki mə huule. Ama Iso tōo ké. I maɣamaya í ká wee mə waali ké pə taa.

⁷ Mpu tō, í nyana Tacaakij ke səsəm na í feŋ mə təmlē tōo. Mpi tō, Tacaakij Iso laŋle u heekəna mpi pə ta siyisi tō, yaa yəlaa faɣasuy yaa kucəu muɣu na tampana tōo takuy.

⁸ Mpyú Sosafati tasa kpa ke Lefii nyəma, na kətəlaa, na Iseyeli lələ nyənyə nyəma ke Yosalem taa sí pá huuki yəlaa təmnaa na Tacaakij hətē taa. Na pá tayanəyi icatē yəlaa yooŋ.

⁹ Uena í tō-we sí: Pə wee ké sí í nyaŋna Tacaakij ke teu, na í laki pə tēna təcŋŋ na luyi kuləmuɣu.

¹⁰ Ye mə nyəma mpa pa we acalēe taa tō pa kəna-meɣe təm səsəntu. Isu yuləkule yaa yoo təm, na pə ké kiiu, yaa kusəsutu, yaa kutututu, yaa kulaputənaa wakəlyu təm. Ue í kilisi-weɣe-ti. Ue mə na-we mə təm kaa səna Tacaakij, na ílé í mu-me na páána.

¹¹ Kətəlv səsə Amaliya ká feŋiyina mə Iso seev təma tēna tōo. Na Isəmayeli pəyalu Sepatiya wei í ké Yuta kawulaya nyuy tū tō, ílé í feŋiyi mə tōo ké tətə təkuy təm taa. Ye pə kaasa Lefii nyəma, ue pələyēle huule təma lataa. I kaasi mə ti na təmlē. Tacaakij we kəpantə lataa waali ké.

20

Kolontu yoonav ke Yuta nyəma, Sosafati sələmuɣu

¹ Pəle pə waali ké Mowapu nyéma, na Amoni nyéma, na Meuni nyéma ləlaa pa kulaa si pa yookina Sosafati.

² Mpróyó pa heela wulav si: Yoolaa tuutuuma luna Itəm tetu taa ké tenku kusəpu kənkəŋ taa, na pá kəŋ nyá waali. Pa we Hasasəŋ-Tamaa timpi pa yaa si Aŋ-Ketii tə.

³ Səxəntu pu Sosafati, ləna í tú Yuta kawulaya yəlaa tənaya nəhəkutu si i yəxətəyəna Taca.

⁴ Mpróyó tetu tənə taa acaləe kotaa si pa wiina Taca si í sənə-wə.

⁵ Ləna Sosafati na Yosalem nyéma, na Yuta nyéma ləlaa pa koti Iso təsele taya kufalaya tə.

⁶ Ləna Sosafati sələmi Iso si: Hai, tá cəsənaa Iso Taca wei nyá n təkí kawulaya ke isətaa, na n ti piitimnaa tənə tə. Nyagalə ton tu na pəsəlv. Nəxəlv u pəsəyi na í səŋ nyá isəntaa.

⁷ Ta Iso nyá, nyá təxəŋna tetu tənə tə yəlaa, na ń ha-təyi nyá taapəlv Apələham ləlvəlv nyéma taya tam tə.

⁸ Na tá cəsənaa caya tə taa, na pá ńmə-ŋ kutuluYu na pá tə si:

⁹ Ye isu n həma tá ŋkraŋyuv, na wahala nəxəlv, isu yoo, yaa yəlvkəsəku, yaa nyəxəsi, tu kəw tə səŋ kutuluYu kənə kv kiŋ ke nyá isəntaa. Mpi tə, nyá hətə wə kv taa ké. Tu yaa-ŋ ta laŋwakəlle taa si ń waasi-tv. Ləna nyaa nu na ń waasi-tv.

¹⁰ Təv, nəŋnə nyəni isəna Amoni nyéma, na Mowapu nyéma, na Itəm nyéma, yookuyuna-tv tə. Pəyele waatv wei tá cəsənaa lu Icipiti tə n kisina-wə si pá taa fayana piitimnaa mpe pa tətənaa taa. Ləna pələ pá kəe na pá yelev-wəyev kəyv.

11 Ama tá kucōov pōsa ikpatāle. Pēle pa tōgōnōyituyu tetu nti n ha-tu tō tō taa.

12 Tacaa Iso, hō pa ηkpanōyō. Tō ké acamaa ke kolontunaa tuutuuma ine ι isentaa ké. Tō ta nyi isēna tō la tō. Pō tōō ké tō kēesa ise na nyā tōō.

13 Yuta nyōma tēna, na pa alaa na pa piya paa sēhna Iso tōsēele kinj.

Yuta nyōma akaitv

14 M̄p̄ȳḡ Tacaa Feesuyu kulōna Lefii tu Sakali p̄yalv Yasiyeli ke samaa taa tēna. Sakali inι ι caa kēle Penaya. Penaya caa kēle Yeiyeli. Yeiyeli caa kēle Asafi lulv̄ȳu tu Mataniya.

15 Ntēna Yasiyeli yōgōtēna nōgō sōsaya si: Yuta na Yosalem yēlaa mē, í tū ηkpanη ke teu. Uēna pō tu kēlōna wulav Sosafati nyā. Tacaa si, í taa nyā. P̄c̄ó yoolaa tuutuuma ine ι tōm í taa la-mēye sōgōntv. Pō taya mō tōm ke yōou ηkv. Ama Tacaa nyēntv ké.

16 Cele í ká polo mō kolontunaa tōō. Pa tōhna nteye kpan na yaayēnaa mp̄aav. I ká suli-wēye tetekāle nyūȳu ke Yeluweli wulaya tetu kinj.

17 Yuta na Yosalem yēlaa mē, í kaa nōki mō kolontunaa mp̄e pa yoonav. Mu sēh mō tōsēh̄le. I ká ná isēna maa waasi-mē tō. I taa nyā. P̄c̄ó sōgōntv í taa la-mē. Cele í polo pa tōō, maa wēē mō waali.

18 M̄p̄ȳḡ Sosafati hēnta Tacaa ke atē. Na Yuta na Yosalem yēlaa nāá hēnti mp̄v tōtō, na pá sēē Iso.

19 Pō waali ké Lefii lulv̄ȳu nyōma Kehati na Kolee pa kulaa na pá sá Iseyeli Iso Tacaa na nōs̄i sōsōnsi.

20 Tev fema tanaη tēē, uēna pá tū pa tēnaya Tekōwa wulaya tetu mp̄aav. Pa tēekaya, uēna Sosafati tō-wē si: Yuta na Yosalem nyōma mē, í ke ηkpanη. I la mō Iso

Tacaa na ι κυργόττυν τελέσεται κε ναάνι. Ι νυώ τον, na ί λά ακαηαα.

21 Μρύγύ Sosafati na samaa pa κρενταα na πά τελέσι yonyoolaa κε yoolaa νόγω τώ. Na πά σαη Tacaa Iso na yontu si: Ι sa Tacaa, ι σάλυγυ φει τήναγα.

22 Pa κραγα yontu ντέγι μπυ, ιενα Tacaa tisi acufu κε Amoni νυέμα, na Mowapu νυέμα, na Itam νυέμα, mpa ινι paa pukaga Yuta νυέμα yoonau τω pa ηέκυ τaa. Na πά κύ τήμαγα pa τaa pa tike.

23 Amoni νυέμα na Mowapu νυέμα ná κυλα Itam νυέμα τώ κέ na πά κυ-we τήαγααγα. Pə waahί κέ pa κύ τήμαγα səsəm.

24 Waatu wei Yuta νυέμα κpa tontonje τώ timpι pa loosiγi wulaya tetu τω. Iena πά νυήνα pa kolontunaa τώ. Ama sətaa tike κε pa nawa na πά selətaa. Paa kolum ι ta fiti.

25 Μρύγύ Sosafati na ι γήλα pa nika kolontunaa tōla κε kuuu κε tuutuuma, na wenau, na wontu kususuutu, na liγitee νυəm. Pu kēla τώυ, ιε κυγεη toosoγo pa kuuwa, pa ta tu tem.

26 Iena πά koti κυyaku liγiti νυήγκυ wule κε Pelaka κυpantu təkoolle tetekēle τaa. Mpi τω, τήναγα pa koola Tacaa κε κυpantu. Iena πά ha lonte nteγe hətē si κυpantu kooluyu tetekēle, na πά yaaki-teγe mρύγύ halēna saηa.

27 Μρύγύ Yosalem νυέμα na Yuta νυέμα lelāa, na pa νυγυ τω Sosafati pa τύ mpaau, na πά mēli Yosalem na laηhulumlē. Pə taγa pulu τώ, Tacaa yapa-weγe pa kolontunaa niη τaa κέ.

28 Μρύγύ pa suv ιcate na cəmēη na saηkyna na akantēe haηaa. Na πά polo Tacaa tēsēle τaa.

²⁹ Waatu wei piitim ləmpri nyəma lelaa nuwa si Tacaa Iso yoonə lseyeli nyəma kolontunaa. Uena i təm kpa pa tənaya səyontu.

³⁰ Uena Sosafati təyɔ i kawulaya təpamm. Mpi tɔ, Iso ka yelaa ké na tetu tənə heesi.

*Sosafati kawulaya tənaya
(Awulaa I 22:41-51)*

³¹ Mpyúyú Yuta wulav Sosafati təyɔ kawulaya ke i ləlyyɔ pusi hiu na naanɔwa na kakpasɪ nyəŋka taa. Yosalem icate taa ké i təyɔ kawulaya ke pusi hiu na kakpasɪ. I too kele Sili pɛelɔ Asupa.

³² I tənte ka siyisaa ké, na í təŋəyɪ i caa Asa ikpate na í laki mpi Tacaa caaki tɔ.

³³ Ama i ta wakəli təkətəlenaa. Pə tɔɔ ké i yəlaa ləsayə taa sɔv Iso isɪ pa caanaa.

³⁴ Pa keesa Sosafati təm kancaalaya, na tə tənaya ke Hanani pəyalɔ Yehu takəlayə taa. Nkeye pa sɔta lseyeli awulaa takəlayə taa.

³⁵ Mpyúyú Yuta wulav Sosafati na lseyeli wulav isayav Ahasiya pa kpentaa.

³⁶ Uena pá mayasɪ na pá saaki kpuləŋ ke Isiyon-kepe teesan taa. Na pá pukina-i pooluŋ.

³⁷ Ama Malesa tɔ Totafa pəyalɔ Iso kuyəyɔtɔtɔ tɛləsɔlɔ Iliyesee heela Sosafati si: Timpi n kpentəna Ahasiya tɔ, Tacaa ká wakəli mpi n lapa tɔ.

Uena lɔm təyɔ kpuləŋ inəyɪ tampana, i ta tala tiili.

21

¹ Waatu wei Sosafati səpa, Uena pá pimi-i pa təyaya pəlaav taa ké Tafiiti tɛ. Na i pəyalɔ Solam lɛeti i lonte.

*Solam kawulaya
(Awulaa II 8:16-24)*

² Solam ka wena newaa mpa í na-we pa kaa caa kulom tōyo. Pa hōla nté Asaliya, na Yehiyeli, na Sakali, na Asaliyahu, na Mikayeli, na Sefatiya.

³ Pa caa ka ha-weye wēnav ke sōsōm ké. Paa liyitee, paa wula, na liyitee wontunaa. Ilena í tu-weye Yuta acalee feruju. Na í kpa pa taalv Solam sí í leeti i lonte ke kawulaya tōyo taa.

⁴ Pē kōma na kawulaya sov Solam nin taa ké teu na í ká lila, lena í kú i newaa tēna, na i waali nyōma lelāa ke kawulaya taa.

⁵ Waatv wei i tōya kawulaya tō, i pusi we hiu na naanwa na naale. Na í caya ka taa ké pusi pōlefēi naanwa ké Yosalem taa.

⁶ Mpyōyō i tōma isayato taa ké teitei isu Iseyeli awulaa, Akari na i lulvyu nyōma. Mpi tō, Akari pēelō ke i ka tōkaa. Solam lapa mpi pē ta maya Taca tō.

⁷ Paa na mpv tō, Taca ta sōli sí í kpiisi Tafiiti lulvyu nyōma. Pē taya pulv, Iso na Tafiiti paa pēela nōsi ké sí i lulvyu nyōma ká tōkōna kawulaya ké tam tō ké Yosalem.

⁸ Yuta wulav Solam in i waatv taa ké Itōm nyōma kula i tō, na pá kpa pa tōyi pa wulav.

⁹ Mpyōyō Solam kraya i yoolaa sōsaa, na i youu kekenaa tēna na pá tii Itōm nyōma mpa paa tama-weye kotaya tō pa tō, na pá kēli-we.

¹⁰ Pē krayav kuyaku ŋkv tōyo Itōm nyōma cēpa Yuta nyōma, na pá cayana pa ti.

Mpyōyō Lipina icate ná kisa cei tōtōyo waatv in i taa. Na pá fiti Solam nin taa. Mpi tō, Solam ka kisa i cōsōnaa Iso Taca ke nunav tōyo pē lapa mpv.

¹¹ Solam ka ŋmawa tun tōkōtōlenaa ke Yuta pōōn taa ké. Mpv pē tusina Yuta na Yosalem pē yēlaa na

πά λο Ισο να πά λαακι παα τυγυ ηκου.

12 Μρύγυ Κυακυ νακυλι Ισο κυγυγυτυτυ τελεσυλυ Ilii ημαα Solam κε takəlaya si: Nyá cəso Tafiiti Iso Tacaa yəγətaa si, n ta təη nyá caa Sosafati na ι caa Asa mpa pa ké Yuta awulaa tə pa ιkpatε.

13 Halι n məlaa ké na η kpaγa Iseyeli awulaa yaasi. Na η kusι Yuta na Yosalem pə yəlaa kunyuluyυ, na πά keesəna τυη təə, isυ Akari lυluyυ nyəma. Haləna η kú nyá newaa. Pəcó pελε pá kəla-η teu.

14 Pə təə ké Tacaa ká tu nyá yəlaa na nyá pəyalaa na nyá alaa na nyá nyəm tənaya wahala səsə.

15 Lotu kytəη isayav nakuləγι ι ká tó nyá mayamaya. Na kó səsəγι paa kuyaku ηku. Haləna nyá taa lotu lu.

16 Μρύγυ Tacaa tula Filiisi nyəma na Laalupunaa mpa pa cəəna Itiyopii nyəma tə, na πά yoonaa Solam.

17 Na πά svυ Yuta, na πά kuu pə təna mpi pu wε kawulaya təyaya taa tə. Na πά kpa wulav piya na ι alaa κε yomaa. Ι pəyaya səkpeleya Ahasiya tike κε pə səəwa.

18 Pəle pə waali ké Tacaa tú Solam κε lotu kytəη ηku kv fei waav tə.

19 Pusi sika isυ naale κε mpυ, ilena ι kytəη ηku kú yasι ι lotu na tə lu, na í səna wvasasi səsəənsι. Ama ι yəlaa ta wə ι ləyaya wule κε tulaalvnaa, isυ pa lapυ ι cəənaa tə.

20 Solam lυluyυ pusi hiu na naanvwa na naale nyəηka κε ι təγəna kawulaya. Yosalem taa ké ι təγa ι kawulaya κε pusi pəlefei naanvwa. Waatu wei Solam səpa tə nəγəlv ta wii-ι. Tafiiti teγe pa pima-ι. Ile pə tayα kawulaya pəlaav taa.

22

Ahasiya kawulaya
(Awulaa II 8:25-29; 9:27-29)

¹ Mpygy Yosalem nyoma kra Solam pəyalv səkpelu Ahasiya ke kawulaya na pá leeti i caa lonte taa. Pə taya pulv, Laalupunaa kpekəle natəli tu súb Yuta yoolaa tɛye, na pá kú Ahasiya taalɔnaa təna. Pə təw kə Ahasiya hika kawulaya na í tɔw.

² Ahasiya lɔlvɔv pənaɣa hiu nyəŋka taa kə i tɔw kawulaya ke Yosalem ke pənaɣa kulɔmaya. I too ka kə Omili lɔlvɔv tv kə. Pa yaaki-i si Atalii.

³ Mpygy Ahasiya təma tənte isayale ke teitei isu Akari lɔlvɔv nyoma. Mpi tə, i too tasayana-i layatv isayatv nti.

⁴ Uena í la mpi pə ta maya Tacaa tɔw teitei, isu Akari lɔlvɔv nyoma. Mpi tə, mpe paa kəna Ahasiya layatv tasəlaa ke i caa səm waali si pə tvsi-i.

⁵ Haləna pá tasa-i layatv si, í polo i səsi Akari pəyalv Solam wei i kə lɛyeli wulav tə i təw. Na pá yoonaa Sili wulav Asayeli ke Laməti icate taa kə Kalaati tetv taa. Yoou ŋkɔ kv taa kə Sili nyoma yaya Solam.

⁶ Uena í məli Sisilee si pá lapi-i kəle. Uena Yuta wulav Ahasiya polo i alaafəya nav. Mpi tə, i saləmayaa kə.

⁷ Mpygy Tacaa lapa na Solam alaafəya nav mpi pə kəna Ahasiya ke səm. I tala kpakpaa, uena í na Solam pá polo Nimsi pəyalv Yehu kiŋ. Pəyele Tacaa ka təma ilɛye kawulaya kpaav kə na í tv-i si í kv Akari lɔlvɔv nyoma təna.

⁸ Ḿpúyú Yehu sula Ahasiya taalv piya mpa pa ké Yuta nyɔyɔ nyóma na pá ké wulav tǝmlɛ lataa tǝ. Na í kú pa tǝna isu Isǝ ka suw tǝ.

⁹ Pǝ waali ké Yehu tilaa na pá pɛɛki Ahasiya na pá kpa-i Samalii timpɪ ɪ ka ɲmɛlaa tǝ na Yehu kv-i. Ǫɛna pá pimi-i. Mpi tǝ, ɪ ka ké wulav Sosafatɪ wei ɪ nukayana Tacaa na lotu kǝlɔmtɔ tǝ ɪ lɔlɔyɔ tɔ ké.

Ama Ahasiya lɔlɔyɔ tɔ nǝyǝlɔ taa mǝna kawulaya tǝyǝv.

*Atalii tǝyǝv kɛ kawulaya
(Awulaa II 11:1-3)*

¹⁰ Waatu wei Ahasiya too Atalii nuwa sɪ ɪ pǝyalv sǝpa. Ǫɛna í tɔ ɪ taa sɪ ɪ ká kv Yuta wulav tǝyaya nyóma tǝna.

¹¹ Pa kvkaya wulav nyóma kɛ mpɔv, ɪɛna Solam pɛɛlɔ Yosepa, kǝtɔlv Yoyata alv, ɪnɪ ɪ kɛna Ahasiya neu. Ḿpúyú alv ɪnɪ ɪ lapa kookali, na í ɲmulɪ ɪ taalv pǝyaya Sowasi, na í seena na í ɲmɛsɪ ká na ka nɔkɔlv kɛ Isǝ tǝsɛɛɛ naɲ kvhǝntɔyɔv nakɔlv kv taa. Atalii ta nyɪ ka tǝǝ. Halǝna ká fiti kvlaa mpɛ.

¹² Ḿpúyú Sowasi na ɪ tǝǝ fɛɲlaa pa saala Isǝ tǝsɛɛɛ taa tǝnaya pɔsɪ naatoso. Na Atalii náá tǝɲa kawulaya tǝyǝv.

23

*Sowasi kawulaya tǝyǝv
(Awulaa II 11:4-20)*

¹ Pǝnaya naatosompǝyǝlaya nyǝɲka taa ké kǝtɔlv Yoyata kaasa ɪ tɪ, na í ná yoolaa sǝsaa, Yelowam pǝyalv Asaliya, na Yohananɲ pǝyalv Isǝmayɛɪ, na Opɛtɪ pǝyalv Asaliya, na Ataya pǝyalv Maaseya, na Sikǝli pǝyalv Ǫɛsafatɪ.

² Μρύγυ πανε ινι πα εω Yuta kawulaya taa ké acalεε tēna taa, na pá yaa Lefii nyéma na lseyeli loluη nyōōη nyéma, na pá na-we pá polo Yosalem.

³ Yēlaa mpe pa tēna pa kota rńrýgý Isō tēseεle taa, ilena pá krenti nōgō ke wulav tēm taa, na Yoyata heeli-we si: Pu muηaa ké isu wulav pəyalv Sowasi ine í tōgōna kawulaya. Isu Tacaa ka suw Tafiiti loluyv nyéma tō tō.

⁴ Mpu tō, isēna í ká la tōgōlō. Waatu wei kōtēlaa na Lefii nyéma pa suki Isō tēseεle taa ké tēmle lapv ke kuyaku kuhεεsvyv wule tō, í ká faya yēlaa ke kpeka tooso ké, kpekāle kancaalaya nyānte ká tan Isō tēseεle nōnōasi.

⁵ Na kpekāle naale nyānte ke kawulaya tēyaya. Na tooso nyānte ke Kite nōnōgō. Ilena yēlaa tēna nāá sēηa Isō tēseεle taya tō.

⁶ Kōtēlaa na Lefii nyéma pa tike pa wenna mpaav si pá suv Isō tēseεle taa. Mpi tō, mpeye paa twa. Pē kaasa yēlaa mpa tō pēle pá saali awalι, isu Tacaa suw tō.

⁷ Lefii nyéma lēlaa ka tōka pa yōou wontu ke pa niη taa, na pá tv wulav ke hēkv na pá tēηgυι-ι. Ye pē cēpa wei na í mayasi si ι suki Isō tēseεle taa, paa kv-ι.

⁸ Μρύγυ Lefii nyéma na Yuta nyéma tēna lapa isu kōtulv Yoyata ka tvgv-we tō. Na paa nyvgv tv wei í koti ι yēlaa. Paa mpa pa caalgyι pa tēmle ke kuyaku kuhεεsvyv wule tō, yaa mpa pa tēεsγι-te tō. Mpi tō, Yoyata ta ha nōgōlvv hεεsvyv ke pē wule níte.

⁹ Μρύγυ Yoyata cela yoolaa sōsaa ke ηmantaasi, na Tafiiti kpalēη wei ι ka we Isō tēseεle taa ké waanι waanι tō.

¹⁰ Ilena í puli yēlaa tēnaya Isō tēseεle ntōgōη ηkulūηa na pē yōosina mpētēη nyōηka ke kōtaya

təlate, na kutuluɣu pa kəŋkəŋ taa. Na pa səəlɔ puwa sɪ pá ta wulav ke kotaya. Na paa wei na ɪ ŋmantaaya ke ɪ niŋ taa.

¹¹ Ḿpóyó pa luna Sowasi, na pá pamɪ-ɪ kawulaya kahuka, na pá cɛɛ-ɪ takəlaya. Uena Yoyata na ɪ pəyalaa pá pəli ɪ nyuyɔ taa ké nim na pá kra-ɪ wulav. Tənaɣa yəlaa təna naala kawilitaya na pa sɛɛki-ɪ sɪ: Məna tɛtv wulav.

¹² Waatu wei Atalii nuwa samaa kəkɔte, na pa sewa na pa kawilitasi ke mpv. Uena í polo pa kiŋ ke Iso təsɛɛɛ cəɔ.

¹³ Ḿpóyó ɪ loosa wulav kufalɔ səŋa Iso təsɛɛɛ akele cəɔɣə nənəɣə, na yoolaa səsaa na akantɛɛ hulla wɛ ɪ kiŋ. Na samaa náá ŋmaaləɣɪ, na yonyoolaa náá hvləɣɪ akantɛɛ. Na wilitilaa náá kɛsəɣəna soo mataa. Tənaɣa Atalii cəla ɪ wontu, na í má kapuka sɪ: Waali luw nté, waali luw nté.

¹⁴ Yoyata ta səəlɪ sɪ pá kv Atalii ke Iso təsɛɛɛ cəɔ təna. Pə təɔ ké ɪ təma yoolaa nunuwa (100) nyuyɔ nyəma sɪ pá ləsi-ɪ kpeɛŋa. Wei í təŋa-wɛ, ɪɛ pa kv pɔntv.

¹⁵ Uena pá ləsi Atalii na pá pona-ɪ kawulaya təyaya kraɣanəŋ nənəɣə, na pá kv-ɪ.

¹⁶ Ḿpóyó Yoyata na samaa na wulav pa pɛɛla nəɣə sɪ: Taca nyanəɣɪ-tuyv nyá yəlaa.

¹⁷ Uena yəlaa təna polo pá yəki tuyv Paali kutuluɣu, na pə kotaya təlate, na pə tuŋ. Na pá kó pə kətulv Matəŋ ke pə kotaya təlate ɪsentaa.

¹⁸ Pə waali ké Yoyata tuwa Lefii kətəlaa sɪ pá feŋiɣɪ Iso təsɛɛɛ təɔ. Tafiiti naa faɣa-wɛɣɛ kpeka ké, na pá lakɪ kətasi nsi kəkə lusa sɪ təna təɣə Iso təsɛɛɛ taa. Isu pa kɛsuyv Moisi kiiu taa tə. ɪ ka tu-wɛɣɛ sɪ pá lakɪ-tɛ na yonkpaama.

19 Μρύγύ Yoyata su ταηλαα κε Ισθ τῆσεελε νῶνῶγθ σι, asilima τυ νῶγῶλβ ί ταα σου.

20 Πῶλε πῶ waali κε Yoyata kota yoolaa nyuyυ nyῶma, na κυπαγалаα, na sῶsaa, na samaa tῆna, na pá κπαγα wulav κε Ισθ τῆσεελε ταα, na pá τῆηna νῶνῶγθ sῶsaya na pá πῶna-ι kawulaya τῆγαγα ταα. Pa su wulav κε ι kumte τῶ, ιlena

21 pa tῆna pa laηa hυlῶmι na pá ηmaali.

Pa kῶwa Atalii κε μπυ, ιlena ιcate caya τῆpamm.

24

Sowasi tayanuyυ κε Ισθ τῆσεελε (Awulaa II 12:1-17)

1 Sowasi lυluyυ πυσι naatosompῶγῶlaya nyῶηka κε ι τῶγα kawulaya κῆ Yosalem ταα κῆ πυσι nυλε. Ι too ka κῆ Pῆesepa τυ na pa yaa-ι σι Sipiya.

2 Μρύγύ Sowasi lapa Tacaa luyυ τῆε nyῶntυ κε κῶtυlυ Yoyata weesuyυ πυσι tῆna ταα.

3 Ιlena Yoyata yele na wulav κπαγα alaa naale, na ί lυli apalῶpiya na alῶpiya payale.

4 Πῶλε πῶ waali κῆ waatu νῶγῶλβ Sowasi mayasa ι ταα σι ι κῆ tayanι Ισθ τῆσεελε.

5 Ιlena ί koti κῶtῶlaa na Lefii nyῶma na ί heeli-we σι: Ι cῶκι Yuta acalee ταα κῆ παα πῆnaya ηka, na ί muyι liyitee κε Ιseyeli nyῶma κηη, na ί tayanῶna mῶ Ισθ τῆσεελε.

Ama Lefii nyῶma nά tά paasῶna lῶη.

6 Πῶ τῶ κῆ wulav yaa κῶtυlυ sῶsῶ Yoyata, na ί πῶsῶ-ι σι: Pepe τῶ κῆ n ta caali Lefii nyῶma na pá muyι Yuta na Yosalem πῶ yῶlaa κηη κε liyitee, ιsu Tacaa tῆmle τυ Moisi na Ιseyeli nyῶma ka σου τῶ. Na pá tayanῶna Ισθ kutuluyυ ηku kv ταα we νῶγθ πῆελuyυ takῶlasι τῶ?

⁷ Mpi tō, alv isayav Atalii na ι waali nyóma pa yela Iso taseele ké na tō wakəli. Haləna pá kraɣa Iso wontu ke Iso taseele taa, na pá laana tɔyɔ Paali.

⁸ Ḿpúgú wulav Sowasi yəɣataa na pá saaki atakaa, na pá su-ι Iso taseele nənəɣə na awali tō.

⁹ Uena pá kraali Yosalem na Yuta kawulaya təna taa si, paa Iseyeli tɔ wei í kəna lampuu wei Iso təmle tɔ Moisi ka suwa waatɔ wei pa tesaya wulaya tetɔ tō.

¹⁰ Ḿpúgú nyɔyɔ nyóma, na samaa təna təpai pona pa lampuu na laɲhɔlɔmlɛ. Haləna atakaa su.

¹¹ Waatɔ wei pa pukina atakaa ké Lefii nyóma si pá wiili ι taa na wulav nəɣə, uena pá maɣana liyitee ke səsəm. Na wulav takəlasɪ ɲmaalɔ na kətɔlɔ səsə təma paasənɔlɔ pá hutɪ. Na pá məɲna atakaa ke ι lonɔ. Pə kraɣav waatɔ inɪ tō, yaasi inəɲɪ pa lakaya paa ifemle nte, na pá hikiyi liyitee ke tuutuuma.

¹² Ḿpúgú wulav na Yoyata pa cɛla liyitee anəɲɪ təmle nyɔyɔ nyóma. Uena pɛle pá kraɣa pɛɛ saakəlaa, na kaafəntanaa, na nyəɣəɔlɔyɔ na pə kɔsɛɛmɔyɔ pə lutaa si, pá tayanəna Iso taseele na t́ lá teu.

¹³ Ntəna təmlataa niki pa təma na pa nyəm təna. Na pá tayani Iso taseele ke teu na t́ məli isɪ tə wule taa.

¹⁴ Waatɔ wei təma təma, uena a nyɔyɔ nyóma kəna liyitee kukaasɛɛ, na pá cɛla wulav na Yoyata. Na pá lu wontu nti pa lakəna Iso taseele taa tō. Isɪ Iso sɛɛv wontu, na kəɔyɔ nyəntɔ, na wɔla na liyitee nyəɣəɔtɔ kəpɔnaa. Pa lakaya kətasi nsi kəkə lusa si təna təɣə Iso taseele ké, haləna Yoyata səm.

Sowasi wakələna Iso

¹⁵ Ḿpúgú Yoyata kpatəla teu təkɔɲkɔɲku. I pusɪ yoosa nuɔɔwa na hiu na naanɔwa (130) uena í sí.

16 Ilena pá pimi-i kawulaya pēlaau taa ké Tafiiti te. Mpi tō, i ka lapa kupantu ke Iseyeli taa ké na í kusí Iso na i tēsele pē nyūyū.

17 Yoyata sēm waali ké Yuta nyūyū nyóma polaa na pá mayana Sowasi na pá sami-i. Ilena ílé í nu pa tām nti.

18 Mpu pē lapēna na Iseyeli nyóma lō Tacaa tēsele tām. Na pá yele pa cōsōnaa Iso ké seeu, na pá laaki tesikasi na tuŋ lēlē. Mpyó isayatu nti tō yelaa na Tacaa mōna Yosalem na Yuta nyóma na pááná.

19 Pē waali ké Iso kpa i kuyōtutu telēsēlaa sí pá hólí-weyē pa isayatu nti. Ama pa taa nōyōlv ta nuna-we.

20 Mpyó Iso Feesuyū kolēna Yoyata pēyalv kōtvlv Sakali. Na í sēŋ samaa taa, na í yōyōti sí: Iso yōyōtaa sí pepe tō ké u tākēyi ma kiin? Tōv, timpí í lō-m tō, í kaa waa. Maa lō-me tōtō.

21 Tēnaya yēlaa pēela nōyō ke kōtvlv Sakali tō. Na wulav yele na pá yaŋa-i pēe ke Iso tēsele kataya taa.

22 Wulav ka sōwa kupantu nti Yoyata ka lapa-i tō. Na í yele na pá kú i pēyalv Sakali. Waatu wei Sakali caakaya hēeu, ilena í má kapuka sí: Tacaa ná nti pa laki-m isēntō tō, na ŋ hō pa ŋkpaŋŋ.

*Sowasi kawulaya tēnaya
(Awulaa II 12:18-22)*

23 Pēnaya sikaa, ilena Silii nyóma yoolaa polo Sowasi ke yoonav, na pá watí Yuta na Yosalem icate. Ilena pá kó nyūyū nyóma na pá tilina pa wontu tēnaya pa wulav ke Tamasi.

24 Silii yoolaa taa weē paŋale. Yuta nyóma ka lōwa pa caanaa Iso tōyō ílé i tu-weyē Silii yoolaa mpe pa nin taa. Salēka wei Tacaa tōwa Sowasi tōyōle.

25 M'pógú Sili nyéma teewa na pá yele-_i wahala sōsō taa, na _i waali nyéma kuli _i tōō na pá ku-_i kato tōō ké kōtulo Yoyata pəyalu səm tōō. Na pá pimi-_i Tafiiti icate taa. Ile pə taya kawulaya pəlaav taa.

26 Mpa pa kula Sowasi tōō təgəle Amoni alu Simeyati pəyalu Sapati. Na Mowapu alu Siməlitu pəyalu Yosapati.

27 Pa ηmaa Sowasi pəyalaa həla na tōmnaa mpa Iso kyəgəgətutu teləsulə ka yəgəta _i tōō tō. Na Iso tōsēele tayanəgə tōm ke takəlaya ηka pa yaa si, Awulaa kuşeyəsətu takəlaya tō ka taa. Sowasi pəyalu Amasiya ləetəna _i lonte ke _i səm waali.

25

Amasiya kawulaya (Awulaa II 14:1-7)

1 M'pógú Amasiya təgə kawulaya ke _i luləgə pu_{si} hiu na kakpasu nyəηka taa. Yosalem ke _i təgə kawulaya ke pu_{si} pəgəlayafei hiu na naanəwa. I too ka ké Yosalem tu ké, na pá yaaki-_i si Yowataη.

2 Amasiya lapa mpi pə maya Tacaa tō yaa, ama _i ta lana _i lotu tənaya.

3 Waatu wei Amasiya kawulaya caya teu, ilena í kú _i waali nyéma mpa paa kuwa _i caa Sowasi tō.

4 Ama _i yela pa piya. Isu Tacaa yepu na pá ηmaa Moisi kiiu taa tō si: Pa kaa ku cecə ké _i pəyaya isayatu tōō. Yaa pá kú pəyaya ke ka caa nyəntu tōō. Ama wei _i lapa isayatu tō, inu _i ká səna.

5 M'pógú Amasiya kota Yuta na Pəncamεε pa kpeka nna a tōō _i təkaya kawulaya tō pə apalaa. Ilena í kpa yoolaa kpeka nyəəη nyéma na pé keesəna pa luləη. Ilena pá kala mpa pa pu_{si} wε isu hiu tō. Na pá hiki

yèlaa iyisi ñmònyòyò na nunòwà (300000), mpa pa mòna yòòu pote na pá nyéma ñmantaa si na kpálèy pè tòm tò.

⁶ M'p'óg'ó Amasiya kpaɣa Iseyeli nyéma yoolaa taa yoolaa ke apalaa iyisi nunòwà (100000), na í feli pa tò ké liyitee nyéyètu isu tònànàa tooso.

⁷ Ama Iso kuyòyòtutu telòsulò nòyòlò ɪ kòma na í heeli-ɪ si: Ta Caa, pè feli si Iseyeli yoolaa í t'èy-èy. Mpi tò, Taca kaa sèna mpe inɪ.

⁸ Ye nyana-we í polaa, paa n ká yoo isèna, isu Taca yelaa na ñ se nyá kolontunaa. I tike ɪ wenna ton si í la na ñ kèli yaa ñ kpisi.

⁹ Ntèna Amasiya pòòsi Iso kuyòyòtutu telòsulò si: Na isènyà maa la liyitee nna a t'èna ma t'ema felòyò t'ò a tòm? Iso kuyòyòtutu telòsulò si: Taca p'èsyi na í l'èti-èy-na p'è kèli mpu.

¹⁰ M'p'óg'ó Amasiya m'èl'èna Iseyeli yoolaa. Pa taa ka haɣna Yuta nyéma ké, na pá kpèna pááná s'òs'òna.

¹¹ Èna Amasiya t'òyò apalòtu na í kpaɣa ɪ yoolaa na pá t'è tòm t'èk'èle taa. Na í kó Itòm yoolaa ke iyisi naanòwà (10000).

¹² Na pá kpa yoolaa iyisi naanòwà (10000) l'èlò na pa isè, na pá kraana-weyè pulayà t'ò. Èna pá t'usi-weyè ipilisav taa, na pá hoti pa t'èna na pá sí.

¹³ Waatu in'èyɪ Iseyeli yoolaa mpa Amasiya ka t'òyòna si, pá taa t'èy-ɪ yòòu t'ò, pa wata Yuta acal'è wena a we Samalii na P'èti-Holon pa h'èk'v taa t'ò. Na pá kó yèlaa iyisi tooso (3000) na pá kuu pa wontu ke t'utuuma.

*Sowasi yoonav ke Amasiya
(Awulaa II 14:8-14)*

14 Waato wei Amasiya luna Itòm nyóma tayoole na akaitu, uena í kpenna Itòm nyóma tunj na í laaki na í wáki-í tulaalunaa.

15 M'p'ógó Tacaá mu Amasiya na pááná na í tili Iso kuyáótutu teléssu náyoluyu í kinj. Na ílé í p'óssi Amasiya sí: Pepe t'ó ké n t'eh'eyi tunj wei í ta p'ési na í ya í y'elaa ke nyá ninj taa t'ó?

16 T'onaɣa wulav c'epa Iso kuyáótutu teléssu n'ayo t'ó na í p'óssi-í sí: Ue ma kpa-ɛj sí n' la kawulaya taa t'óm tas'el'v na? Ye nn caaki má ny'eh'si nyá ise su.

M'p'ógó Iso kuyáótutu teléssu suma. Uena í tayaní kpaɣav sí: Ma nyóma sí Iso tu í taa sí í ká kv-ɛj. Mpi p'è t'ó n lapa yaasi uní í taka, na n' kisi ma t'óm t'ó.

17 M'p'ógó Amasiya caa í layatu tas'el'aa. Uena í tili na pá heeli Yehu p'əyalu Sowakasi p'əyalu Sowasi sí: Ma na-ɛj t'é suli na t'é yoo.

18 N'tena Sowasi c'ó-í sí: Lipan' puyv t'ó s'os'ov ka s'el'm'əna tuyv s'os'ov sí: Ha ma p'əyalv ké nyá p'el'ə. M'p'ógó taale wontuyv nakuli kv t'oma s'os'ov t'ó na kú puyv'í-í.

19 Na Sowasi tasa sí: Pepe t'ó ké n h'əj nyá tí sí n k'əla Itòm nyóma? N lakí kalampaani ké yem ké. P'u k'əla teu sí n' caya nyá t'e. Pepe t'ó ké n caa sí má na-ɛj t'é yoo na nyá na Yuta nyóma í lá asalav ke yem?

20 Ama Amasiya ta nu. Ue Iso caakaya ké sí í kú í na í yoolaa ke timpí pa s'ú Itòm tunj ke laav t'ó.

21 M'p'ógó Sowasi na Amasiya pa yoolaa sula youu ke P'eti-Sem'esi ke Yuta tetv taa.

22 Uena ís'eyeli nyóma k'əli Yuta nyóma na pá se na pá kpe.

23 M'p'ógó wulav Sowasi kpa Yuta wulav Amasiya ke P'eti-Sem'esi na í k'əli-í. Uena í polo Yosalem na í kú

koluηa ke púyú ke meetələnaa ημυθυυ (200) cələ ke lřalayim nənəyə na ηkuluηa nyəηka pə hekv taa.

²⁴ Μρύγυ Sowasi kuu wula na liyitee nyəyətunaa, na wontunaa kupantunaa mpa paa we lřə təseele taa ké Opeti-Itəm kin tə. Na kawulaya təyaya kpancooη. Na í kuu yəlaa tətə, na í pona Samalii.

Amasiya kawulaya tənaya
(Awulaa II 14:15-20)

²⁵ Pusi naanəwa na kakpasi ke Amasiya tasa təyəυ ke lřeyeli wulav Sowasi səm waali.

²⁶ Pa keesa Amasiya təm lentı ke pə kpayav tə kancaalaya na tə tənaya təyə Yuta na lřeyeli pa awulaa takələya taa.

²⁷ Waatu wei Amasiya kisa Tacaa təyə yəlaa kola ı tə ké Yosalem. Uena kuyaku nakuli Amasiya se na í polo Lakisi. Na pá təηı-ı tənə na pá kv-ı.

²⁸ Pə waali ké pa tv-ı keeke taa na kpayanəη payale hə, na pá polo pá pimi-ı pa təyaya pəlaav taa.

26

Osiyasi kawulaya
(Awulaa II 14:21-22; 15:1-3)

¹ Waatu wei yəlaa kpa Amasiya pəyalv Osiyasi ke kawulaya ke ı caa lonte tə, ı pusi we naanəwa na naatoso.

² Inı ı lřekəna llatı ıcate ke ı caa səm waali, na í tayanı-teye ηmaυ.

³ Osiyasi lυbyυ pusi naanəwa na naatoso nyəηka taa ké ı təya kawulaya ke Yosalem taa ké pusi nule na naanəwa na naale. ı too ka ké Yosalem tv ké na pá yaaki-ı sı Yekoliya.

⁴ Μπρύγύ Osiyasi lapa mpi pə maya Tacaα tə ɪsu ɪ caα Amasiya.

Osiyasi tənte kɔpante na ɪsayale

⁵ Sakali na ɪ səm tə, ɪ seɣesaya Osiyasi ke ɪsə nunav ké. Na Osiyasi kaasəɣi ɪ ti si í cəkəna Tacaα luɣu nyəntv. Na ɪsə náá yele na í waaki.

⁶ Μπρύγύ Osiyasi pola Filiisi nyəma ke yoonav na í yəki Kati na Yarəne na Asətəti pə acalɛe koloosi. ɪlena í tayani acalɛe ke Asətəti na Filiisi nyəma həɣəlɔv taa.

⁷ Na ɪsə sənα-ɪ í na Filiisi nyəma na Kuu-Paali Laalupunaa na Meuni nyəma pa yoonav taa.

⁸ Haləna Amoni nyəma náá feləɣi-ɪ lampuunaa.

Osiyasi nyuɣv kɔlaa ké na pə tala ɪcipiti tɛtv tɔŋα.

⁹ Μπρύγύ ɪ ημά ate na ɪsə kutulunɟ səsəŋ ke Yosalem ɪcαte kolunɟ ηkulunɟ nənəɣə, na tɛtɛkəle taa nyəŋka, na kolunɟ təkɔŋlle, na í nyəsɪ kutulunɟ ɪnəɣi teu.

¹⁰ Na í ημά tətəŋlenaa ke wɔlaya tɛtv həɣələŋ taa. Na í huli ləkənaa paɣale. Mpi tə, ɪ ka wɛna kaləkəŋ paɣale ke tɛtɛkəle na tɛtv ɪhəntav taa ké. Pəcɔ ɪ wɛna hataa na tuŋ wei pa yaa si leseŋnaa tə ɪ paasənlaa. Mpi tə, ɪ ka səla haləm ké.

¹¹ Osiyasi paasayana yoolaa mpa pa nyəma yoo təɣə. Na í faɣa-wɛɣe kpeka na pə keesəna kukalɔv ηku wulav waali nyəma taa lɛlv Hananiya ka tv takəlasɪ ηmaalv Yeyiel na təma tayanlv Maaseya tə.

¹² Yoolaa taa yoolaa mpe pa lɔlvɟ nyəsəŋ nyəma ka wɛ iyisi naale na nasətoso (2600) ké.

¹³ Mpe pa paasayanana yoolaa iyisi ηmɔnɔv na nunɔwa na naatosompəɣəlaya na nasəle na nunɔwa (307500). Pa səlv puwa si pa yookina wulav kolon-tunaa.

14 Ye pa tēeki yoou wulav celəyi-weyge kpaləh ké, na ηmantaasi, na yoou kahusi, na pə tokonaa, na təh, na pəntəlvpe.

15 Mpróyó nyəntv nəyólv ι lupa Osiyasi ke yoou maləfənaa səsaa napəli taka na pá si-weyge ate na isə kutulun na koloosi ηkulunasi taa. Pa təkəna-weyge nyəma na pa ləkəna pēe kuyasələe. Isə səna-ι teu ké na ι toh səsəyi na pə puki poolun.

16 Ama ι toh unι ι susa-ι təhəm taa. Uena pə wakəli-ι na í yele ι Isə Tacaa tənyuv ke teu. Haləna kuyaku nakuli í svv ι mayamaya ke Isə təsēe taa si, ι wəki tulaalvnaa ke kətaya təlate.

17 Mpróyó kətvlv səsə Asaliya, na ι waali nyəma ke nunaasa mpa pa wena apalvυ ke teu tə, pa təha ι waali.

18 Uena pá səh wulav isentaa na pá təmι-ι si: Ta caa, n feina mpaav si í wə Isə ké tulaalvnaa. Aləh ləlvuv nyəma mpa pa kpawa kətuyv təmle tə, pēe pa təmle ké. Mpv tə, lu, n təha wakəlvuv ké. Pə kaa kvsi nyá nyuvv ke Tacaa isentaa.

19 Waatv unι tə, na Osiyasi təkə tulaalv cofolo ke ι nιh taa si ι wəki. Tənyale ι mv kətəlaa na pááná. Mpróyó kutəh ηku kv pilisiyi yolv tə kv lu ι tokuyv taa ké kprakpa ke Isə təsēe taa. Na kətəlaa səha kətaya təlate kite təna na pá nyənəyi.

20 Kətvlv səsə Asaliya na lelāa pa ná wulav ke mpv, uena səyəntv pu-we na pá ləsi-ι kprakpa. Ι mayamaya ι nawa si Tacaa tv-ι nιh, uena í se ləh ke Isə təsēe taa.

*Osiyasi kawulaya tənaya
(Awulaa II 15:5-7)*

21 M̄p̄r̄ȳḡ wulaw Osiyasi pəsa asilima kutəŋ t̄, haləna ı səm. İlena í cayana ı tike ke ı kutəŋ ŋku ku t̄ə. I feina mpraav sı í məli İso təsele taa. Ntena ı pəyalw Yotam wei ı nyənaya kawulaya təyaya t̄ə t̄, í paasəyənə tetu yəlaa.

22 Aməti pəyalw İso kuyəyətutu tələsulw İsayii ŋmaa Osiyasi t̄m kancaalaya na t̄ə tənaya ke takəlaya taa.

23 Waatw wei Osiyasi səpa, İlena p̄á pimi-ı awulumpiya pəlaav taa. Ama pa ta pimi-ı pa təyaya nyəŋku taa k̄é ı asilima kutəŋ t̄ə. İlena ı pəyalw Yotam ləeti ı lonte.

27

Yotam kawulaya (Awulaa II 15:32-38)

1 Yotam İl̄b̄ȳw̄ p̄usı hiu na kakpasi nyəŋka taa k̄é ı t̄əȳ kawulaya ke Yosalem k̄é p̄usı naan̄wa na naatoso. I too kele k̄ət̄ulw Satəki p̄eel̄ə. Pa yaakaya-ı sı Yelusa.

2 M̄p̄r̄ȳḡ Yotam İapa mpi p̄ə maya Tacaa t̄ə. İlakaya teitei k̄é İsu ı caa Osiyasi. İle ı ta suw İso təsele taa k̄é. Paa na mp̄v̄ t̄ə, yəlaa ta İayası pa t̄ənt̄e.

3 Yotam ŋmana İso təsele İs̄ətaa n̄ən̄əȳə na í nȳə̄sı kol̄uŋa İona p̄ayale ke Ofeli h̄əȳə̄l̄ȳw̄ taa.

4 M̄p̄r̄ȳḡ ı ŋmawa acalē ke Yuta p̄ulası taa. Na kutul̄uŋ ton nyəŋ na t̄ətan̄İenaa ke h̄ə̄t̄əŋ taa.

5 M̄p̄r̄ȳḡ Yotam yoona Amoni nyə̄ma na í k̄əli-w̄e. Na p̄ele p̄á feli-ı İyitee nyəȳə̄t̄v̄ ke t̄ə̄n̄ə̄naa tooso, na t̄əȳə̄naa p̄ee ke t̄ə̄n̄ə̄naa İyisi naatoso (6000).

6 İlena Yotam ton s̄ə̄s̄əȳı na p̄ə p̄uki. Mpi t̄ə, ı t̄əyaya İso Tacaa ke teu k̄é.

⁷ Pa keesa Yotam yoon na i tēma pē tōm ke Iseyeli na Yuta pē awulaa takəlaya taa.

⁸ Yotam lūlyu pənaya hiu na kakpasī nyəŋka taa ké i təyō kawulaya. Yosalem ke i təyō kawulaya ke pusi naanōwa na naatosō.

⁹ Waatu wei i səpa, ilena pá pimi-i Tafiiti tē. Ilena i pəyalu Ahasi lēeti i lonte.

28

Ahasi kawulaya təyō (Awulaa II 16:1-6)

¹ Ahasi lūlyu pənaya hiu nyəŋka taa ké i təyō kawulaya ke Yosalem ke pusi naanōwa na naatosō. I ta la mpi pē maya Tacaa tō, isu i cəsō Tafiiti.

² Ama Iseyeli awulaa ke Ahasi keena. Haləna í lu tūyō Paali lēesəŋ.

³ Na í wəp-i tulaalūnaa ke Hinom tətəkəle taa. Na í wə i piya ke kəkō, isu acaalətu nti piitimnaa lakaya na Tacaa təyōni-wē na pá fēe Iseyeli nyəma tō.

⁴ Na Ahasi laa cefelinaa təkətəle ke pulasi nyōŋ taa ke hətū tē. Na í wə pē tulaalūnaa.

⁵ Ḿpógú Isō Tacaa tū Ahasi ke Silii wulav niŋ taa na í yoonā-i. Na pá kuu Ahasi yoolaa tuutuuma ke yomle, na pá tēna Tamasi. Na Isō tū Ahasi tətəyō Lemaliya pəyalu Iseyeli wulav Peka niŋ taa. Na ílé í wakəli-i tənəŋnaŋ.

⁶ Yuta yoolaa taa yoolaa iyisi nunōwa na hiu (120000) ke Peka kōwa kuyaku kulūmūyū. Mpi tō, Ahasi kisa i cəsənaa Isō Tacaa tō pē tō.

⁷ Ḿpógú Ifəlayim tū Sikəli ná kōwa wulav pəyalaa taa lēlu Maaseya na Asəlikam wei i ké kawulaya

təyaya nyɔɔv tu tɔ. Na wulav waali tu maɣamaɣa ɪləkana.

⁸ ɪlena ɪseyeli nyóma kpa pa tɛtɔnaa Yuta nyóma alaa na piya ke yɛlaa iyisi ŋmɔnyɔv (200000). Na pá kuu pa wontu ke tuutuuma na pá tɛna Samalii.

⁹ Tacaɔ kuyəɣɔtɔv tɛləsɔlv nəɣɔlv ɪ ka wɛ Samalii na pá yaaki-ɪ si Oteti. Ḿpúyú Oteti lu ɪseyeli yoolaa səŋyɔv, na í heeli yoolaa si: Mə caanaa ɪsɔ Tacaɔ mɔna Yuta nyóma na pááná tɔɣɔ ɪ tu-wɛyɛ mə niŋ taa. ɪlena mí kú yɛlaa ke sɔsɔm ɪsu taale wontu na ɪsɔ nu.

¹⁰ Pəle pə paasi í caa si í tú yomle ke Yuta na Yosalem nyóma, apalaa na alaa. Pə taya mə ti tɔm nté í caa kuyv ke mə ɪsɔ Tacaɔ ɪsentaa?

¹¹ Mpu tɔ, í nu ma tɔm na í yele Yuta nyóma mpe. Ye pə taya mpu, Tacaɔ pááná ká huuna-mɛ.

¹² Mpuɣule ɪseyeli nyɔɔv nyóma lelɔ ná kisa-wɛ na tɔm nti. Pɔntɔnaa nté Yohanaŋ pəyalv Asaliya, na Mesilemɔti pəyalv Pelekiya, na Salum pəyalv Yehisikiya, na Hatəlayi pəyalv Amasa.

¹³ ɪlena pá tɔ-wɛ si: ɪ taa kɔna saləkatɔnaa mpeɣɛ cəne. ɪ caaki si Tacaɔ í nyəni-tuyv asayaa ke pa tɔm taa ké, na pə sɔsɔ-tuyv tasəkəle. Pəyele tə tɛma-tɛyɛ wɛɛnɔv, na Tacaɔ mɔ-tv na pááná.

¹⁴ Tənaɣa yoolaa hɛta saləkatɔnaa mpeɣɛ kpakpaa ke tənɛ ɪni. Na pá kisi pa wontu nti paa kuuwa tɔɣɔ nyɔɔv nyóma na samaa təna ɪsentaa.

¹⁵ Ḿpúyú yɛlaa mpa pa lɛsaa si pá paasəna tɛmlɛ nté tɔ pa sɔsɔ saləkatɔnaa ke apalɔtv. Haləna pá ləsi pa wontunaa mpa paa kuuwa tɔ pa taa ké tokonaa na ntəŋkpala na pá cɛla mpa pa lanɣa tɔ. Na pá ha pa tənaya tɔɣɔnaya na lvm, na pá lá mpa pə kɔwa tɔɣɔ kɔle. Na pá cayasi mpa paa pəsəyi tɔntɛ tɔɣɔ kpaŋasi

tóo. Na pá pona pa tənaxa paax ıcatε Yeliko ke pa tεεtunaα cólε. Uena mpe pá mēli Samalii.

Ahası sələmvv ke Asilii sənau
(Awulaa II 16:7-20)

¹⁶ Mpyóy Yuta wulav Ahası tεeka Asilii wulav ke waatv ıni ı taa sı: Kóo na ń sənα-m.

¹⁷ Mpi tó, ıtəm nyéma ka yookayana-ı tótəyó, na pá kraaki ı yəlaa ke yomle.

¹⁸ Uena Filiisi nyéma náá watı Nekεfi ke Yuta həyóluyv taa, na Pεti-Sεmεsi, na Ayaləη, na Keteləti, na Soko, na Timna na Kimso na pə cólε acalεε, na pá caya a taa.

¹⁹ Isəna Tacaa həmna Yuta nyéma ηkraηuyv ke wulav Ahası wei ı ta təkı Tacaa təm, na í tusi ı yəlaa na pá kisi Isə təyələ.

²⁰ Mpyóy Asilii wulav Tekəla-Falasaa kisa Ahası ke sənau na í nyəηsi ı ıεε na pə tv-ı piti taa.

²¹ Uena Ahası kuu Isə təsεεε na kawulaxa təyaxa na ı waalı nyéma wεnav təna na í ha Asilii wulav. Ama ı ta waa pulv.

²² Paa na pə tv Ahası ke piti taa tó, ı təηna Tacaa ke kisuyv ké.

²³ Na í laaki Tamasi nyéma tuη wei ı lapa na í kpisi tó. Na í təη sı: Tuη waasəyəna Silii nyéma. Uε maα laa-ı na í waasi má tótó. Ama kuləməη ıni ı wakələyəna í na ı yəlaa.

²⁴ Mpyóy Ahası kpeyela Isə təsεεε taa kotaxa wontu, na í yəkı-tı na í təkı tə nənóosi. Pə waalı ké ı sika təkətələnaα ke Yosalem mpatεε təna taa.

²⁵ Na í ηmá təlaalenaα tótəyó ı kawulaxa acalεε təna taa. Na í wəkı ı tuη ke tulaalvnaα, na í kraasəyı ı cəsənaα Isə Tacaa pááná.

26 Pa keesa Ahasi t̄om na ı t̄oma. Na ı lakasi kancaalaya na si t̄anaya ke Yuta na lseyeli pa awulaa tak̄elası taa.

27 Waatu wei ı s̄əpa, ılena p̄a pimi-ı Yosalem. ıle p̄ə taya awulaa p̄əlaav taa. M̄p̄ȳ ı p̄əyalv İsekiyası l̄eta ı lonte taa.

29

İsekiyası kawulaya na İso t̄əs̄ele tayanvyv (Awulaa II 18:1-4)

1 M̄p̄ȳ İsekiyası p̄əsa wulav ke ı l̄lv̄ȳv p̄usi hiu na kakpası nȳəjka taa. Yosalem ke ı t̄əȳo kawulaya ke p̄usi p̄əȳl̄aya f̄ei hiu na naan̄wa. İsekiyası too kele Sakalı p̄el̄o Api.

2 ılena İsekiyası la mpi p̄ə maɣa Tacaa t̄o. İsu ı l̄əj̄e Tafiti.

3 Hal̄əna İsekiyası t̄uli İso t̄əs̄ele n̄ən̄əs̄ı ke ı kawulaya p̄ənaya kancaalaya nȳəjka taa, na ı tayanı-te.

4 M̄p̄ȳ ı kota k̄ət̄əlaa ke ilim t̄əl̄ule n̄ən̄əȳo t̄e.

5 Na ı t̄o-we si: Lefii l̄lv̄ȳv nȳəma me, ı nu ma t̄om. ı la m̄ə na İso t̄əs̄ele m̄ə nȳəj̄ t̄ə asilima keel̄ȳv k̄ət̄aya. ı laası t̄ə taa acaal̄ətv̄ wontu nti t̄ə we t̄ə, na ı tayanı-te.

6 T̄a c̄əs̄ənaa ta t̄əj̄ İso Tacaa ke teu. P̄əc̄ə pa lapa mpi p̄ə ta maɣa-ı t̄o. Pa k̄eesa-ı na p̄a kisi İso t̄əs̄ele ke nȳənȳȳv, na p̄a ha-ı siyile.

7 Hal̄əna p̄a t̄əki t̄ə n̄ən̄əs̄ı, na t̄ə k̄ək̄əs̄ı te. Na p̄a ye le tulaal̄ənaa na k̄ət̄ası n̄si k̄ək̄ə lusa si t̄əna t̄əȳo lap̄v ke Tacaa ke t̄ə taa.

8 T̄ənaya Tacaa n̄a mu p̄ááná na Yosalem na Yuta, na ı ye le-weȳe wahala taa, na ȳəlaa won̄j̄yi-we. Na

pa tōm we sōgōntu na tō susōgi watu isu í naakoyu na mā isōpee tō.

⁹ Pə tōō ké tá caanaa səpa yōou taa, na tá alaa na tá piya pəsi yōmaa.

¹⁰ Ile ma caa si má na Iso tō pēeli nōgō. Na i pāáná katatəlaya nyəna wena i mōna-tu tō á hee.

¹¹ Ma yəlaa me, í taa wēe mpa paa paasəgəna tō. Mpi tō, meye Tacaə ləsaə si í səŋ i kiŋ na mō səəlv pu si í lapri-i təmle na í wəpri-i tulaəlv ké i hətē taa.

¹² Lefii nyəma mpa pa polaa təgəle Kehati ləlvəy nyəma. Amasayi pəyalv Mahati, na Asaliya pəyalv Sowēeli. Na Melali ləlvəy nyəma. Apiti pəyalv Kisi. Na Yehaleleli pəyalv Asaliya, na Keesəŋ ləlvəy nyəma. Simma pəyalv Yowa, na Yowa pəyalv Iteni,

¹³ na Iləsafaŋ ləlvəy nyəma. Simli na Yeiyele, na Asafi ləlvəy nyəma. Sakali na Mataniya,

¹⁴ na Hemaŋ ləlvəy nyəma. Yehiyele na Simeyi, na Yetutuŋ ləlvəy nyəma. Semaya na Usiyele.

¹⁵ Mprōgō pa kpeɣela pa ləlvəy nyəma təna na pá la-weyē nyōŋ tō asilima keeləy kətaya. Pə waali ké pa lapa mpv tətəgō Iso təsēele, isu Tacaə ka siw na wulav heeli-wē tō.

¹⁶ Mprōgō kətəlaa sōv kutuluɣu taa, na pá tayanı. Na pá kuu kv taa asilima wontu na pá luna taya tō. İlena Lefii nyəma nāá kpaɣa-ti na pá lə Setəŋ tətəkəle taa ké icatē waali.

¹⁷ Isoŋv kuyaku kancəalaya nyəŋkv wule ke pa caala Iso təsēele ke tayanvəy. Pə tala kuyaku pələfei nyəŋkv ile pa tala i kpaəŋ taa kele. Na pá tayanı i tənaya kuyeyē pələfei tətō. İlena təmle te isoŋv kuyeyē naanvwa na naatoso wule.

¹⁸ Pə waali ké Lefii nyəma pola wulav İsekiyası te, na pá heeli-i si: Tacaə wulav, tə tayanı Iso təsēele na

kótasi nsi kəkə lusa si təna tə si təlate. Na pə wontu təna na Isə potopotonaa taapəli.

¹⁹ Ye pə kaasa Isə wontu nti wulav kaanuto Ahasi ka pilisa i kawulaya waatu tə, tə tayana təle na tə si-ti na tə mpa. Ntəyəle kətaya təlate isentaa.

Isekiyasi mələnav ke isə seev na kótasi

²⁰ Təv fema tanə təhulu, ilena wulav Isekiyasi koti icate səsaa. Na i na-we pá polo Isə təseele.

²¹ Na pá kpena latəcənaa, na iwaan, na iweesi, na pəntulə ke naatosompəyəlaya mpəyəlaya si, pa laki kótasi ke wulav təyaya nyəma na Isə təseele na Yuta nyəma pa isayatu tayənyu tə. Mpyə Isekiyasi təma Alə hlvəy nyəma kətəlaa si: i la kótasi nsəyi Taca kətaya təlate tə.

²² Ilena pá caaləna latəcənaa ke lentəy na pá tiyisi caləm na pá ηmusi-wəyi kətaya təlate tə. Na pá lenti tətəy iwaan, na iweesi, na pá la mpə tətə.

²³ Pə kaasa pəntulə, ilena pá pona-i wulav na samaa pa kin na pá tən i tə ké pa nin.

²⁴ Ilena kətəlaa lenti na pá ηmusi caləm ke kətaya təlate tə si, pá husi Iseyeli nyəma təna isayatu. Mpi tə, Iseyeli nyəma təna tə ké wulav yelaa na pá lá kətaya ηka kəkə lusa ka təna tə, na isayatu hūsuy nyəka.

²⁵ Mpyə wulav sí Lefi nyəma ke Isə təseele tay tə na kpenkpenaa na cəməη na saηkənaa. Isu Tafiti na Isə kuyəyətutu teləsəlaa Kati na Natəη pa suw tə. Taca heelayana Isə kuyəyətutu teləsəlaa mpe na pá teləsəyi.

²⁶ Na Lefi nyəma caya pa təcayale. Na cəməη wei Tafiti ka yelaa na pá lu tə, na kətəlaa náá hvləyi pa akantee.

²⁷ Uena Isekiyası tō sı: I la kōtası nsi kōkō lusa sı tēna tō. Saa wei pa caalaa, uena pá tó Tacaa ke yontu na akantee na cēmēη wei Iseyeli wulav Tafiiti lupa tō.

²⁸ M̄p̄ȳḡȳ samaa tēna hēnta ate. Na yonyoolaa nāá tēηna yontu na pa cēmēη mapu, na akantee huloyu, halēna kōtaya tem.

²⁹ Waatu wei pē tēna pē tema, uena wulav na i cōlō nyōma tēna luη akula na pá hēntı ate.

³⁰ Uena wulav na sōsaa pá tō Lefii nyōma sı: I sa Tacaa tōtō, na mē yontu nti Tafiiti na Iśō kyoyōtōtō telēsōlō Asafi paa lupa tō. M̄p̄ȳḡȳ Lefii nyōma yōona laηhulōmle. Pē waalı kē pa hēnta ate na pá sēē Tacaa.

³¹ Ntēna wulav Isekiyası tō samaa sı: Isu í hau mē tēγı Tacaa ke pēnente tō, í kōna nōγō kulōmāγa kpentuyū na samtu pē kōhaaη ke Iśō tēsēēē taa.

Uena kotilaa kōna tōla na pá lá kōtası nsi. Halēna luyū kulōmuyū nyōma tēna la kōtası nsi kōkō lusa sı tēna tō.

³² Latēcēnaa nutoso na naanōwa na iwaaη nunōwa (100) na iweesi ηmυnuyū (200) ke pa lapēna kōtası nsi kōkō lusa sı tēna tō.

³³ Na naaη ke nasētoso (600) na heeη na pēη ke iyisi tooso (3000) na pá lá kōtası lensı.

³⁴ Kōtēlāa mpa paa wee tō, pa fei payale. Ue pa ta pēsı na pá liti kōtası nsi kōkō lusa sı tēna tō sı tōla tēna. Pē tōō kē pa tētōnaa Lefii nyōma lelāa sēna-we na pá tēēsı pa tēmlē. Halēna kōtēlāa lelāa la nyōaη tōō asilima keeloyū kōtası. Mpi tō, Lefii nyōma ka kōla sōoluyū ke pa ti tayanuyū na pē kēli kōtēlāa.

³⁵ Kōtası nsi kōkō lusa sı tēna tō sı tuutuuma na pē sōsēna sulōm mpi pa hawa tō pē paasi, pu wee sı pa pona kōtaya tōlate tōō kē nōγō kulōmāγa kpentuyū kōtası nantū nim cōlō nim cōlō.

Isəna pa su Isə seev ke Isə təsele taa təyəle.

³⁶ Mpygy Isekiyası na yəlaa təna pa laŋa huluməna mpi Isə hula-we si pə la tə. Mpi tə, pə lapa ləŋ ké.

30

Teev acima təyov

¹⁻⁵ Mpygy wulav Isekiyası na ı kupayalaa, na Yosalem nyəma təna pa kotaa si, pa naaki si paa pəsi na pə təyov Teev acima ke pənaɣa isətv naale nyəŋ taa yaa isəna. Mpi tə, kətəlaa mpa paa lapa nyəŋ tə asilima keeləyov kətəyov tə, pa fei payale. Pəcə yəlaa taa koti Yosalem. İle pa taa pəsi na pə təyov-ı ı təyov nəyov taa. Mpyvule ləmayasəle nte tə mayav wulav na ı yəlaa. Na pə tisi na pə koti İseyeli nyəma təna si, pə kpeyeli Yosalem na pə təyov Teev acima. Mpi tə, yəlaa mpa paa təyov-ı isı pa suwa tə, pa we pəcəyov. Tənaɣale wulav kusa tillaa na pə cəv İseyeli na Yuta tetv təna ke pə kpayav ilim ntəyov na pə mpətəŋ tə. Na pə yaa yəlaa na pə polo Isə təsele na pə təyov acima anı na İseyeli Isə Tacaa hətə taa. Halı Isekiyası tu ŋmaa leetələnaa na ı yaa kpeka wena pə kaasəna ilim ntəyov tə tə.

⁶ Mpygy wulav na ı kupayalaa pa tv niŋ ke takəlası taa. Na tillaa yası tetv təna taa si: İseyeli nyəma mpa me ı fita Asilii yoolaa niŋ taa tə, ı məli Apələham na İsaaka na Yakərv pa Isə kiŋ. Na Isə kə məli mə kiŋ.

⁷ İ taa keena mə caanaa na mə teetvnaa mpa pa ta nuna pa cəsənaa Isə Tacaa tə. İlena Isə wakəli-we isı ı naakvyv tə.

⁸ İ taa la kaanvtvnaa isı mə cəsənaa. İ nuna-ı na ı məli Isə təsele nte ı tayana tam tə tə tə taa. Na ı pəsi

ι τῶμλε νυῶμα. Ἰε Ἰσῶ πᾶάνά σῶσῶνα wena ι μῶνα-με τῶ α κά ηεε.

⁹Ye í mēla Tacaa kin, kolontunaa mpa paa kúú mē nyῶma ke yomle tῶ, paa ye-le-we na pá mēli cāne. Ye mu keesāna Tacaa tῶ, ílé ι kaa lō-me. Pē taγa pōlv, ι kē kupaη kē na ι we suulu.

¹⁰Μπόγύ tillaa cōwa Ifēlayim na Manasee pa tetu acalee taa. Halēna Sapulῆη kpekāle taa. Ama yēlaa tuv-weye na pá wōη-we.

¹¹Paa na mpv, Asee na Manasee na Sapulῆη pa kpeka yēlaa lēlaa nawa pa isayatu, na pá mēli Yosalem.

¹²Μπόγύ Tacaa tú Yuta nyῶma ke nῶγῶ kōlvmaγa na pá tēη wulav na nyvγv nyῶma pa kusēsuto isu ι ka yῶγῶtvγv tῶ.

Isekiyasí tōki Teev acima

¹³Μπόγύ samaa tuutuuma nῶγῶlv ι kōta Yosalem ke pēnaya isōtv naale nyēη, na pá tῶγῶ Kōkvsom fei potopoto acima.

¹⁴Ἰlena pá svv kpesvγv ke icate taa tēlaalenaa. Na pá kpenna tulaalōnaa tēwōtēnaa, na pá lō Setῶlēη tetekāle taa.

¹⁵Μπόγύ pa kōwa Teev acima wontu ke isōtv kōlv m ι kvyeeη naanōwa na liyiti wule. Kōtēlaa na Lefii nyῶma paa we asilima taa. Ἰlena feele kra-we na pá lá nyῶēη tῶ asilima keelvγv kōtaγa. Na pá lá kōtasí nsi kākῶ lusa sí tēna tῶγῶ Ἰσῶ tēsēele.

¹⁶Pa paasēna pa tēma ke tam kē isu Ἰσῶ vlv Moisi kiiu wev tῶ. Na Lefii nyῶma nāá celēγi kōtēlaa ke kōtaγa tōla calēm. Na pēle pá pēlēγi kōtaγa tēlate tῶ.

¹⁷Samaa taa yēlaa paγale taa la nyῶēη tῶ asilima keelvγv kōtaγa sí pá la Tacaa tēmle. Pē tῶ kē Lefii

nyóma paasayana tōla lentuyu ke mpa pa taa muna si pá la kōtaga tōma ke Tacaa hēte taa tō pa lona taa.

18 Ifəlayim, na Manasee, na Isakaa, na Sapulōn pa kpeka yōlaa taa payale ta lata nyōn tōo asilima kēeluyu kōtaga. Pəyele pa tēma Tēu acima tōgōnaga ke tōgōu. Ani pə kisina-weyē Isō Tōm taa. M̄p̄ȳḡȳ Isekiyasī səlēmōna-wē si:

19 Hai, tá cōsōnaa Isō Tacaa, wii mpa pa kaasəgi pa ti na lotu kulōmtu si pá nyi nyá luyū nyəntu tō. Paa pa ta la ti tayanuyū kōtaga.

20 Ilena Tacaa mu Isekiyasī səlēmuyū, na í yele pa ŋkraŋuyū hōm.

21 M̄p̄ȳḡȳ Iseyeli nyóma caga Yosalem ke kuyeyē naatosompōgōlaya, na pá tōki kōkōsōm fei potopotōnaa acima na laŋhōlōmlē. Na Lefii nyóma na kōtōlaa pa saŋ Tacaa ke paa kuyaku ŋku na cāmōŋ haŋaa.

22 Ilena Isekiyasī kraasi Lefii nyóma mpa pa laki Tacaa tēmle na luyū kulōmuyū tō pa apalōtu. Kuyeyē naatosompōgōlaya tōcu kē yōlaa tōkaya acima tōgōnaga, na pá laki nōgō kulōmaga krentuyū kōtasi na pá saŋ pa caanaa Isō Tacaa na yontu.

23 M̄p̄ȳḡȳ samaa mayasaa si pá sōsō acima kuyeyē ke naatosompōgōlaya tōtō. Na pá la mp̄u na laŋhōlōmlē.

24 Mpi tō, Isekiyasī ka cēla samaa ke latēcēnaa iyaga (1000), na heeŋ ke iyisi naatosompōgōlaya (7000). Na kupaŋalaa nāá cēle-i latēcēnaa iyaga (1000) na heeŋ ke iyisi naanōwa (10000). Pəle pə paasi kōtōlaa tuutuuma lapa nyōn tōo asilima kēeluyū kōtaga.

25 Yōlaa tōna laŋa ka hēena, paa Yuta nyóma, na kōtōlaa na Lefii nyóma. Halōna pō kpeŋna Iseyeli tetu

ilim ntəyən tə nyéma mpa paa kəma acima tə tə.
Na mpa pa tema Yuta taa ké cəyav tə.

²⁶ Yosalem taa yəlaa laŋhuləmle ka wena tə mpa
ké. Mpi tə, pə kpaɣav Iseyeli wulav Tafiiti pəyalv
Saləmən pəle taa, na pə kəə waatu in tə. Pa ta təyətə
acima an i taka ké ɪcətə taa.

²⁷ Pə tema ɪlena Lefii kətəlaa kuli na pá wiina Išo si:
Kooli samaa ke kəpantv. Mpyúyú Išo nu pa kusələmstv
na í mv pa nəsɪ ke ɪ təcayəle taa.

31

Isekiyasɪ tayanəyi Išo təsɛɛle taa təma

¹ Waatu wei acima tema, ɪlena Iseyeli nyéma təna
cəə Yuta acalɛɛ taa. Na pá yəki pɛɛ kulalaana, na pá
seti pə tesikasɪ, na pá yəki cefelinaa təkətələnaa. Na
pá la mpv tətəyə Yuta tətə təna taa. Na Pəncamɛɛ na
ɪfəlayim na Manasee pa kpeka taa. ɪlena paa wei í
məli ɪ tɛ.

² Mpyúyú Isekiyasɪ faya kətəlaa na Lefii nyéma ke
kpeka. Na í tú paa wei ké ɪ təmle ke Išo təsɛɛle taa.
Pa təmle nté si pá paasəna kətasi nsi kəkə lusa si təna
tə. Na nəyə kuləmaya krentvɣv nyənsɪ na yontu na
Tacaə samtv.

³ Mpyúyú wulav ləsa ɪ mayamaya ɪ liyitee taa, na í
yana tanəŋ na taanaya kətasi nsi kəkə lusa si təna
tə si wontu. Na pə kpenna kuyaku kuhɛɛsvɣv wule
kətasi. Na ɪsətv kuyaku kancaalaya nyəŋkv nyənsɪ, na
acima lenna nyənsɪ, ɪsu pa keɛsvɣv Tacaə kiiu taa tə.

⁴ ɪlena wulav tó Yosalem yəlaa təna si: ɪ cəla kətəlaa
na Lefii nyéma ke pa paa nyəm. ɪlena pɛɛ pá ha pa
təyi pa təma taa, ɪsu pa keɛsvɣv Tacaə kiiu taa tə.

⁵ Wulav heela-wɛyɛ mpv, ɪlena Iseyeli nyéma tu-
utuuma kəna pa kuhələm kancaalaya kulələm, na

solum, na nim, na tuj nim, na tōgōnasi lensēnaa, na pa hōgōlēn naanōwa taa kolumōyū.

⁶ Μρύγύ Yuta acalee lenna na Iseyeli nyōma tōtō, ná pona pa kwēnam hōgōlēn naanōwa taa kolumōyū. Paa naan, paa heen, paa kucōy wei pa ha pa Iō Tacaa tō. Na pá kaa huwa anaamnaa ke waani waani.

⁷ Iōtō tooso nyōy taa ké pa caalaa, na pá té naatosompōyōlaya nyōy taa.

⁸ Isekiyasi na kupayalaa pa polaa na pá ná mpi yōlāa kōnaa tō. Uēna pá see Iseyeli Iō Tacaa na i yōlāa.

⁹ Μρύγύ wulav pōssa kōtōlāa na Lefii nyōma ke kucōy uī i tōm.

¹⁰ Uēna Satōki lōlōyū tō kōtōlō Asaliya cō si: Hatoo kuyānku yōlāa caala kōnav ke pa kuhlēm kuhav tō, tōgōnaya takī-tōyū. Halōna pō kaasi sōsōm. Pō taya pulō, Tacaa koolā i yōlāa ke kōpantō ké. Halī kōkaasōm kaana cōne.

¹¹ Uēna wulav tō si: I hōmā wontu tēsule ke Iō tēsēele kin. Pa tēma hōmav, uēna

¹² pá pona tōnaya pa kucōy na hōgōlēn naanōwa taa kolumōyū, na Iō nyōm na pá su teu. Na pá kpa Lefii tō Konaniya ke paasēnlō, i waali tō ntē Simeyi.

¹³ Μρύγύ Isekiyasi, na Iō tēsēele nyōyū tō, na kōtōlō sōsō Asaliya, na Konaniya na Simeyi pa kpa pa waali nyōma. Mpeyele Yehiyeli, na Asasiya, na Nahati, na Asayeli, na Yelimōti, na Yosapatī, na Iliyeli, na Iōmakiya, na Mahati, na Penaya.

¹⁴ Μρύγύ pa tō Lefii tō Imōna pōyalō Kōlee wei i tanaya Iō tēsēele ilim tōlule nōnōyō tō si i mōyū kucōy wei pa lakaya Iō tō, na í faya katē nyōm na katē taa katē nyōm.

15 Ʋe Ʋ waali nyǽma tǽma nté si pá tala tǽɔnasɪ ke pa tǽtɔnaa ke teu. Paa sǽsaa paa sǽkpema na pá keesǽna pa tǽma kpeka ke acalɛ nna a taa kǽtǽlaa weɛ tǽ.

16 Pǽ taya apalaa mpa pa tǽna pa hǽla pa ɳmaawa tǽ pa tike pa talayana. Ama na apalɔpiya mpa paa wena pusɪ tooso tooso tǽɔ. Na mpa pa kǽɳaya pa Ʋsǽ tǽsɛɛ taa ké paa ifemle nte na pá laki Ʋsǽ sɛɛ tǽma na pá keesǽna pa kpeka tǽɔ.

17 Paa keesǽna kǽtǽlaa Ʋlɔɳ ké na pá tǽ pa hǽla. Na Lefii tǽ wei í wena pusɪ hiu, Ʋe pa tǽ Ʋ nyǽnte. Na pá keesǽna Ʋ tǽmle na Ʋ kpekǽle.

18 Pa na pa Ʋlɔɳ nyǽma tǽna hǽla ke pa ɳmaakaya. Paa alaa, na apalɔpiya, na alɔpiya. Na pa cǽlɔ nyǽma mpa pa pǽsǽɳi na pá tǽɔ Ʋsǽ kucǽɔɳ ɳɳi tǽ.

19 Ama pǽ kaasa Alɔɳ Ʋlɔɳɔ nyǽma kǽtǽlaa mpa paa we kǽtǽlaa acalɛ cǽlɔ cacakǽɳ tɛ tǽ. Pɛɛ paa Ʋsǽa yǽlaa ke paa Ʋcǽte nte tǽ taa ké. Na pá talǽɳi tǽɔɳaya na Lefii nyǽma mpa pa hǽla pa ɳmaawa tǽ.

20 Ʋsekiyasɪ tǽɳa tampana ke Ʋ kawulaya tǽna taa ké, na í laki kǽpantǽ, na Ʋ Ʋsǽ Tacaa lanle hɛɛna-Ʋ.

21 Waatu wei Ʋ caala Ʋsǽ tǽsɛɛ na Ʋsǽ sɛɛ tayanɔɳɔ, na í hǽlǽɳí yǽlaa si pá tǽɳ Tacaa kiin, na í cǽálǽɳí Ʋ ti si í nyɪ Ʋsǽ na lotu kǽlɔmtǽ Ʋlena Ʋsǽ yeɛ na í waaki.

32

Senakelipi wata Yuta kawulaya (Awulaa II 18:13; Ʋsayii 36:1)

1 Ʋpǽɔyǽ wulav Ʋsekiyasɪ nuna Ʋsǽ na í la teu. Ntena Asilii wulav Senakelipi na Ʋ yoolaa pá watɪ Yuta koloosi acalɛ si pa Ʋɛkǽɳi-yɛ.

² Isekiyası nawa sı Senakelipi kəŋ, na í maɣasəɣı sı ı ka yoona Yosalem,

³ ılena í heeli ı yooola nyuyɣu nyóma na ı tanɣlaa sı pá təkı lɔm seelaa mpa pa we ıcate waalı tə. Na pele pá mu ı təm nti.

⁴ Mpróɣú samaa kotaa na pá təkı seelaa təna. Na seelɔ wei ı kpenɣa tetɔ te ləu taa tə. Pa lapa npróɣú sı ye Asilii nyóma í kəma pá taa hiki lɔm ke səsəm.

⁵ Mpróɣú Isekiyası nyəə tɔŋ, na í taɣanı ıcate kolonɔ ŋka kaa ɣəkaa tə. Na í ŋmá ka təə ké təfenɣlena. Na í ŋmá kolonɔ lenka na pə taa təə. Na í taɣanı Milo. Na í lu ŋmantaası na kpaləŋ ke səsəm ke Tafiiiti te.

⁶ Pə waalı ké Isekiyası kpa yooola nyuyɣu nyóma sı pá paasəna ıcate.

ılena Isekiyası koti yəlaa tənaya ıcate patəma taa, na í tasa-weɣe layatɔ sı:

⁷ ı taa nyá, í nyəə tɔŋ, na í kaası mə ti. ı taa selina Asilii wulav, na ı yooola tuutuuma. Pəpətu fei lelen, tə wena tɔŋ na pə kəl-ı.

⁸ Mpi tə, ı yooola tike ke ı wena. Ama ta Isə Tacaa ká yoona tá nəɣə na í ya-tu.

Mpróɣú wulav təm nti tə waasa ıcate yəlaa təna.

*Təm nti Senakelipi heela Yosalem nyóma tə
(Awulaa II 18:17-37; Isayii 36:2-22)*

⁹ Pə waalı ké Asilii wulav Senakelipi na ı yooola pa tama Lakisi ıcate. Tənaya Isekiyası kusa ı yooola nyuyɣu nyóma napəli sı pá polo pá pəsı Isekiyası na Yuta na Yosalem pə nyóma sı:

¹⁰ Aweɣe í taakı, na í caɣa Yosalem ıcate taa na táá tama-teɣe kotaya?

11 Isekiyasí puɣusiyi-me sí mə Iso Tacaa ká ləsi-meɣe ma niŋ taa tɔ ɪ tʊsəɣi-meɣe. Iso nyəɣəsi na ləkətʊ kʊ mə təna.

12 Ntəŋ Isekiyasí unɪ ɪ kʊna təkətələnaa na Tacaa kətaya tələtənaa, na í heeli Yuta na Yosalem pə nyəma sí pá lakɪ pa kətasi ke kətaya tələte kʊlʊmtələ tɔɔ, na pá wəkɪ tulaalənaa na?

13 ɪ tá nyɪ mpi ma na ma yoolaa na ma maɣamaya tə lapa atə yələanaa tɔ taa? Piitimnaa mpe pa taa nəɣəlɔ tʊɣʊ ta kaɣati-tʊ sí tə taa tʊ niŋ ke pa tetʊ tɔɔ.

14 Ma yoolaa kpiisa tetʊnaa mpa tɔ, pa taa nəɣəlɔ ɪkəntə ta pəsi na tɔ yá tə yələa. ɪle isənaya mə Iso ná lakɪ na í ləsi-meɣe ma niŋ taa?

15 ɪ taa yele na Isekiyasí looliyi na í tʊsɪ-meɣe mpʊ. ɪ taa mʊ ɪ tɔm. Ma lələɣɪ sí tʊɣʊ nakʊli kʊ ta pəsi na kú ya kʊ piitim yaa kʊ kawulaya nyəma yaa kʊ tetʊ ke ma cəsənaa niŋ taa, yaa ma nyəŋ taa. Mpʊ unɪ tətəɣɔ mə Iso kaa waasi-me tətɔ.

16 M'póɣó Asilii wulav tillaa tʊwɔwɔ Iso Tacaa na ɪ təmle tʊ Isekiyasí.

Asilii wulav kʊtʊɣʊ ke Tacaa

(Awulaa II 19:14-19; Isayii 37:14-20)

17 Asilii wulav ka ŋmaa lɛɛtəli ké na í footi Iseyeli Iso Tacaa sí: Atə piitimnaa tunɪ ta pəsi na í ləsi ɪ yələa ke ma niŋ taa. Mpʊ tətəɣɔ Isekiyasí Iso kaa pəsi na í ləsi ɪ yələa tətɔ.

18 M'póɣó Asilii wulav tillaa yəɣətəna nəɣɔ səsaya ke Hepəla tɔm taa sí: Mpa pa caya Yosalem kolunɔ tɔ tɔ səɣəntʊ í kpa-we, na pa apalʊtʊ le. Na í lɛɛkɪ ɪcatə təhɛɛ.

19 ɪ yəɣətaya Yosalem Iso ké isʊ ɪ yəɣətʊɣʊ piitimnaa lɛlaa tunɪ wei yələa lupa kulupu tɔ.

*Asilii nyǎma sewa, na pa wulav sǎm
(Awulaa II 19:15,35-37; Isayii 37:15,36-38)*

²⁰ Mǎpǎyǎ wulav Isekiyası na Amǎti pǎyalv Isayii wei ı kǎ Isǎ kuyǎyǎtvtv telǎsulv tǎ pa wiina Tacaa sı: Waasi-tv.

²¹ İlena Isǎ kǎna Silii nyǎma tesikile taa kǎ ıǎtǎa tillu na ı kǎ yoolaa taa yoolaa tǎna na nyuvv nyǎma. İlena Asilii wulav mǎli ı tetv taa na feele. Mǎpǎyǎ kuyakv nakvli Asilii wulav sıv ı tıyv kutuluyv taa, na ı piya kvlvlası kv-ı.

²² İǎna Tacaa yapa Isekiyası na Yosalem yǎlaa ke Asilii wulav na kolontunaa lelǎa niŋ taa tǎyǎle. İlena ı yele na pǎ heesi pǎ tǎna pǎ taa.

²³ Mǎpǎyǎ yǎlaa paŋale kǎna Tacaa ke kvhaaŋ, na Yuta wulav Isekiyası ke kvcǎaŋ. Na piitimnaa mpa pa cǎna-we tǎ pǎ nyaŋna wulav.

*Isekiyası Kawulaya tǎm
(Awulaa II 20:1-21; Isayii 38:1-8; 39)*

²⁴ Waatv ıni ı taa kǎ kvtǎŋ ısayav nakvli kv kpa Isekiyası. İlena ı wiina Tacaa, na ıle ı hvli-ı na yaasi nǎyǎlv sı ı kǎ waa-ı.

²⁵ Ama Isekiyası ta sa Isǎ kǎ kvpantvnaa mpe pa tǎv. Halı ı hǎma ı tǎyi na Tacaa nǎá mv ı na Yosalem na Yuta nyǎma na pǎáná.

²⁶ İlena Isekiyası na ı yǎlaa pǎ ná pa wakǎlvyv. İle Tacaa ta tasa-weye pǎáná mvnav ke ı kawulaya waatv taa.

²⁷ Isekiyası ka wena kǎ, pǎcǎ ı hǎte yaawa. Mǎpǎyǎ ı ŋmǎ kutulvŋ na ı sı pǎ taa kǎ liyitee nyǎyǎtv, na wola, na liyitee pǎe, na sǎvsvŋ nimnaa, na kpalǎŋ, na liyitee wontunaa lentı.

28 Na í ημά tətəγə kətəγəη, na suləm, na nim, pə təsule na kaləkəη tətəγəle na tətəsəle.

29 Haləna í ημά acalεε, na í su naaη, na heeη, na pəη pə kaləkəη. Mpi tə, Iśə ka ha-i wenaυ ke tuutuuma ké.

30 Isekiyası inı ı keena Kihəη ləm seelυ wei ı we isətaa tə, na í la ləυ na ləm kpeηna ilim tətule təə ké Tafiti te.

Isekiyası waakaya ı kulapəm taa ké.

31 Pə təə ké waatu wei Papiloni tetυ təkəlaa kusa pa yəlaa sı pá polo pá ná Isekiyası tetυ taa təma səsəna tə, Iśə yəla-i na í təη ı luγυ nyəntυ sı ı naaki ı waali.

32 Pa keesa Isekiyası təm lentı ke Amətı pəyalυ Iśə kuyəγəttυ teləsulυ Isayii kənanatυ takəlaya taa, na Yuta na Iseyeli pa awulaa nyəηka taa. Ka taa ké pa keesəyi isəna ı tənte lapa Iśə ké teu tə.

33 Waatu wei Isekiyası səpa, ilena pá pimi-i Tafiti lulγυ nyəma pəlaav həγəluγυ isətaa nyəηku*fa* taa. Ilena Yosalem nyəma la ı ləyaya na pá yəələna-i. Na ı pəyalυ Manasee ləeti ı lonte taa. ^a

33

Manasee kawulaya (Awulaa II 21:1-18)

1 Manasee lulγυ pusı naanowa na naale nyəηka taa ké ı pəsa Yuta wulav. Ilena í təγə pusı nule na naanowa na kakpası (55) ke Yosalem taa.

2 Mıpúγú ı lapa mpi pə ta maya Taca tə. ı keena piitimnaa mpa Iśə ka təγənaa na pá fεε-we tə pa lakası isayası.

^a 32:33 Iśətaa pəlaav: Yuta nyəma huliγi pəlaav ké ilena pə taa ké pəlaaη na ı pıla təma təə, isu ate na isə kutuluγυ.

3 Halēna í tayani ημαν κε τəkətələnaa mpa ι caa Isekiyasí naa yōkaa tō. Na tuη wei pa yaa si Paalēnaa tō ι tēlaalēnaa, na í saaki tesika kulalaaya na í luηiyi isōtuloηasi.

4 Na í ηmá tēlaalēnaa lēmpa κε Yosalem Isō tēsēele nte Taca ka tōma si inι ι ka caya tē taa ké tam tō.

5 Na í siki isōtuloηasi tēlaalēnaa κε Isō tēsēele taasi naale tō.

6 Halēna Manasee wó ι piya κε kōkō κε tuγυ Hinom tetekēle taa. Na í laki tutu na topotopo pē tōma anι a tēna, na í susi kōγōnē. Mpi pē ta maya Taca tōγō ι lakaya tam. Iēna pē kpa Isō κε pááná.

7 Na í saaki tuγυ na í su Isō tēsēele taa. Pēyele Taca ka tēma Tafiiti na ι pēyalv Salōmōη κε heeluyu si: Yosalem icate nte ma lēsa Iseyeli kpeka tēna taa tō tō Isō tēsēele taa ké maa caya tam ké ma yēlaa hekū.

8 Ye Iseyeli yēlaa tōkēγi ma kusēsuto na ma kiin wei Moisi hōla-we tō, ma kaa yele na pá tōγōni-weγe tetu nti ma hawa pa cōsōnaa tō tō taa.

9 Ama Manasee ná yēlaa ké na Yuta na Yosalem yēlaa isayatu kēli isu piitimnaa mpa Taca kpiisaa na pō fēe mpe tō.

10 Mróγō Taca yōγōtēna wulav na ι yēlaa. Ama pa taa nōγlv ta κε ηkpaηγυ.

11 Kēna í yele na Asilii wulav yoolaa nyuγυ nyōma kōō, na pá kpa Manasee na pá tu ι nōγō taa ké ηkpa si, na pá hōkō-ι alukpala κε teu, na pá tēna Papiioni.

12 Mpuγyle Manasee lanē wakēlaa na í pasa ι tēγi sōsōm na í wiina ι caanaa Isō Taca si:

13 Nyēni ma pētōtēle. Iēna Isō mu ι kusēlēmuto na í mēnna-ι Yosalem κε ι kawulaya taa. Pē kpaγav waatu inι tōγō Manasee cēkēnaa si Taca tike ntē Isō.

14 Pəle pə waalı ké Manasee ηmawa kolunə kəkulaya ke Tafiiti te na ıcate waalı təə. Na ká təhna Kihəη ləm seelə ilim tətule təə, na ká malı Setələη tətəkəle na Ofeli, haləna tiina nənəγə. M̄p̄r̄ȳḡ ı su yoolaa səsaa ke Yuta koloosi acalee taa.

15 Na í læsi t̄ȳȳ Kusaak̄ȳȳ ηku ı ka sika Iso t̄s̄ēēle taa t̄ə. Na í ȳəki cefelinaa t̄ək̄ət̄ələnaa m̄pa ı ka ηmawa Iso t̄s̄ēēle pulaya t̄ə na Yosalem t̄ə, na í l̄ə p̄ə h̄əγ̄əl̄əη ke ıcate waalı.

16 İlena í ηmá Tacaa ke k̄ət̄aya t̄əlate, na í lá n̄əγ̄ə k̄ul̄əmaγ̄a k̄p̄ent̄ȳȳ na samt̄ȳ p̄ə k̄ət̄ası. Na í t̄ó Yuta nȳəma si: ı sēē İseyeli Iso Tacaa.

17 Paa na m̄p̄ȳ t̄ə, ȳəlaa lakaya Iso Tacaa tike ke k̄ət̄ası ke t̄ək̄ət̄ələnaa l̄elaa taa ké t̄et̄ȳ taa.

18 Pa keesa Manasee t̄əm̄ lentı ke İseyeli awulaa t̄əna tak̄əlaya taa. Paa s̄əl̄əməȳȳ ηku ı s̄əl̄əma Iso na t̄əm̄naa m̄pa İseyeli Iso Tacaa heela Iso k̄ȳȳəγ̄ət̄ut̄ȳ t̄el̄əs̄ul̄ə na p̄á heeli-ı t̄ə.

19 Paa isəna Iso m̄əwa ı k̄s̄əl̄əmut̄ȳ t̄ə, na ı isayatu t̄əm̄. Na isəna ı ηmawa cefelinaa t̄ək̄ət̄ələnaa na í siki p̄ə læsəη t̄ə. Na isəna ı nawa ı mayamaya ı isayatu t̄ə, pa keesa p̄ə t̄ənaya Hosayi t̄əma tak̄əlaya taa.

20 Manasee s̄əpa, İlena p̄á pimi-ı ı mayamaya ı t̄e. İlena ı p̄əyal̄ə Aməη læti ı lonte taa.

Aməη kawulaya
(Awulaa II 21:19-26)

21 Aməη l̄əlȳȳ p̄usi hiu na naale nyəhka taa ké, ı p̄əsa Yuta wulav ke p̄usi naaleγ̄e Yosalem.

22 Na í lá mpi p̄ə ta maya Tacaa t̄ə, İsu ı caa Manasee. ı laa ı caa t̄uη.

23 P̄əyele ı ta na si ı wak̄ələna Tacaa İsu ı caa ka nav İlé ı isayatu t̄ə. Halı İnı ı nyənt̄ȳ t̄ēē İleγ̄e.

24 M̄p̄ȳḡ wulav Am̄n̄ waali nȳma kula i t̄o na p̄a
ku-i i t̄yaga taa.

25 Ama Yuta nȳma k̄wa mpa pa ku-i mpu t̄o.
Ilena p̄a l̄eti i p̄yalv Sosiyasi ke i lonte.

34

*Sosiyasi kawulaya na Iso sevu tayanuyv
(Awulaa II 22:1-2; 23:4-20)*

1 Sosiyasi loluyv pusi p̄lefei naan̄wa nȳnka taa
k̄e, i p̄sa Yuta wulav. Yosalem taa k̄e i caya pusi hiu
na naan̄wa na kul̄maga.

2 M̄p̄ȳḡ i lapa mpi p̄a maga Tacaa t̄o. I t̄oma teitei
k̄e isu i l̄n̄ce Tafiiti, i ta lu i ikpate taa.

3 I kawulaya p̄naga p̄lefei naan̄wa nȳnka taa
t̄o, na í t̄n̄a ifepu k̄e. Waatu in̄i i taa k̄e i caala i
l̄n̄ce Tafiiti Iso luyv nȳntv ke p̄ekoyv. Pusi liyiti
t̄ewa, ilena í sv̄ cefelinaa t̄k̄t̄elena na p̄a t̄n̄ na
p̄a tesikasi ke k̄piisuyv ke Yosalem na Yuta p̄a taa.

4 Pa ȳka t̄ȳv Paali t̄k̄t̄elena ke i isentaa na p̄a
tulaalv t̄w̄t̄e nte t̄e w̄e p̄a t̄o t̄o. Na p̄a seti tesikasi
na p̄a wak̄eli t̄n̄ waan̄i waan̄i t̄an̄n̄an̄. Na p̄a p̄asi
mul̄m na p̄a p̄eli i laalaa p̄laan̄ t̄o.

5 Na p̄a w̄o t̄n̄ k̄t̄elaa m̄wa ke pa k̄t̄asi t̄latena
t̄o. Is̄na Sosiyasi tayana Yuta na Yosalem t̄ȳole.

6 P̄le p̄a waali k̄e Sosiyasi c̄wa Manasee, na
If̄layim, na Simiȳn̄, na Nef̄tali p̄a k̄peka taa, na
p̄a c̄l̄o h̄ȳl̄n̄ taa.

7 Na í ȳki t̄laalena na tulaalvna t̄w̄t̄e ke Iseyeli
k̄peka t̄na taa. Na í faya tesikasi na t̄n̄ ke h̄ȳl̄asi.
Ilena í m̄eli Yosalem.

*K̄t̄lv̄ s̄s̄o kulusa k̄iu tak̄aya t̄o
(Awulaa II 22:3-10)*

8 Μρύγύ Sosiyasi kawulaya pənaɣa pələfəi hiu nyəŋka, kuyaku nakuli, Sosiyasi təŋna Yuta tetu Iso seev na Iso təseele ke tayanuyv. Uena í tó Asaliya pəyalv Safaŋ, na ıcate paasənlv Maaseya, na wulav təm yəɣotvlv Yowakasi pəyalv Yowa sı: İ polo í tayanı ma Iso Tacaə təseele ημαυ.

9 Μρύγύ apalaa mpe pa pona kətvlv səsə Hilikiya ke Iso təseele liyitee nna Lefii nyəma tanlaa ka mɔwa Manasee, na İfəlayim, na İseɣeli kpeka lenna, na Yuta na Yosalem nyəma pa kin tə.

10-11 Uena pele pa cəle-yeyə təma nyuyv nyəma mpa pa paasayana Iso təseele tayanuyv tə sı: İ yana pee, na lətasi. Na í feli ηmalaa, na kantaa, na təma lataa. Na pá ηmana kutulvŋ lələŋ wei Yuta awulaa ka yelaa na í hoti tə.

12 Lefii tv Melali lulvɣv nyəma Yahati, na Opatiya, na Kehati lulvɣv nyəma Sakali, na Mesulam, pa paasayanana təma nyəma, na pá laki pa təma ke teu. Lefii nyəma lelaa mpa paa nyəma cəməŋ mapv tə,

13 pele pa makayana mpaav wontu na səɣəllaa təŋna. Na pa taa lelaa ná paasəyəna pa təma waanı waanı lataa. Na takəlası ηmaav na təma tayanuyv na nənəəsi tanuyv.

14 Waatv wei pa kpakayaa liyitee nna paa suwa atakaa taa ké Iso təseele taa tə. Uena kətvlv Hilikiya mayana Tacaə kiiu ηku ı ka heela Moisi na í ηmaa tə kv takəlası.

15 Μρύγύ ı heela takəlası ηmaalv Safaŋ ke ka təm na í cəle-ı ké.

16 Safaŋ ná pona-keɣe wulav, uena í keesəna í təma təm sı: Nyá təmlə nyəma təma təma wena n ka hulawe təɣə lapv.

17 Na kətəlaa ná koosa Iso təseele atakaa liyitee na

πά cεla tēma nyuyū nyéma na tēma lataa.

¹⁸ Ilena Safaη tasa si: Hali kōtulv sōsō Hilikiya cεla-m takēlaya.

Μπόγυ Safaη naala-keγε kalvyu ke wulav.

*Sosiyasi γαγtana Iso kyγγtvtv telōslv alvnyāη
Hulēta*

(Awulaa II 22:11-20)

¹⁹ Waatv wei wulav nu kiiu takēlaya ηke ka tōm, ilena ι lanη wakēli na ι cēli ι wontu.

²⁰ Μπόγυ ι γaa Hilikiya, na Safaη pēyalv Ahikam, na Mika pēyalv Apētēη, na takēlasι ηmaalv Safaη, na ι waah nyéma taa lelv Asaya na ι tō-we si:

²¹ I polo ι pōasi Tacaα ke ma na Iseyeli kakaasaya na Yuta yēlaα tā tōm, na takēlaya ηka tē hika isēntō tō kele ka tōm tōtō. Mpi tō, tā cōsōnaα taa tōki kusōsuto nti pa ηmaa ka taa tō. Pē tōō kē Tacaα pāáná ka huuna-tvyū sōsōm.

²² Μπόγυ Hilikiya na ι taapalaa pa pola Iso kyγγtvtv telōslv alvnyāη Hulēta tēγε Yosalem kpekēle kvfate taa. Hulēta paalv kele Tokehātι pēyalv Salum, Hasēla saali. Salum mι ι paasayanana kōtēlaα wontu kususutu. Μπόγυ apalaa mpe pa keesa pa tōm ke Iso kyγγtvtv telōslv.

²³ Ntēna Hulēta tō-we si: I telēsι wulav si Iseyeli Iso Tacaα tōma si:

²⁴ Maa yele na mpushi kōō Yosalem na yēlaα pa tōō isu pa ηmaav takēlaya kanē ka taa tō.

²⁵ Mpi tō, Yosalem yēlaα lō-m na pá laaki tuj. Ilena pa lakasi nsi si kra-m pāáná. Pē tōō kē ma pāáná huuna icate tōneye sōsōm a ta tiita.

²⁶ Ye pē kaasa wulav ilē, Iseyeli Iso Tacaα heeliyi-ι si: Isu n nuw takēlaya ηke ka taa tōm ke teu, na

27 nti ma yəgəta Yosalem na ɪ yəlaa pa təə tə. Na ń ná nyá təwakəlle, na ń layasi na ń cəli nyá wontu na lanwakəlle na ń pəli ɪsələm tə, maa mu nyá kəsələmtu.

28 Maa yele na ń sí səm kɔpam, na pá pi-ŋ nyá pəlaav taa. N kaa na mpusi wei ɪ ká kəə Yosalem ɪcate na tə yəlaa təə tə.

*Sosiyasi na Iso pa nəgə pɛɛlvɔv kɔfam
(Awulaa II 22:20-23:3)*

Ípúgú kətulv səsə Hilikiya na ɪ taapalaa pa polaa na pá heeli ípúgú wulav.

29 Ípúgú wulav kota Yuta na Yosalem pə nyuvu nyéma tənaya ɪ kin ke kpakpaa.

30 Na pá na pa samaa pá polo Iso təsele, na kətəlaa, na Lefii nyéma, na paa yəlaa mpa. Uena wulav kala-wege kiiu takəlaya ŋka pa hiiwa Iso təsele tə.

31 Pəle pə waali ké ɪ səŋa ɪ kumte təə ké Iso təsele taa, na í na Tacaa pá pɛɛli nəgə. Na samaa tisi si mpe paa təkɪ ɪ kiin na ɪ kɔsɛsətu, na ɪ kɔtɔtɔtu, na luyu kɔləmɔgɔ, na lotu kɔləmtu. Na pá laki pə təna mpi pa ŋmaa takəlaya ŋke ka taa tə.

32 Ípúgú wulav yelaa na pa təna mpa pa we Yosalem tə pá təkɪ nəgə ŋke, na Pɛncamɛɛ kpekəle nyéma. Pə kpaɣav waatu unɪ təgə Yosalem yəlaa təŋa nəgə ŋka pá na pa cəsənaa Iso pa pɛɛlaa tə.

33 Uena Sosiyasi kɔ acaalətu nti yəlaa lakaya Iseyeli tetv təna taa tə, na í cáálí-we si pá sɛɛ pa Iso Tacaa. Mpu pə təə ké pa taa nəgəlv ta yele Tacaa təŋgɔv, haləna Sosiyasi səm.

35

*Sosiyasi tɔki Tɛɛv acima
(Awulaa II 23:21-23)*

¹ Μρύγύ Sosiyasi τῶγῶ Τεεῦ acima κε ἰσῶῦ kancaalaya nyəḡ kyeyeh naanɔwa na liyiti nyəḡku wule, na pá kú pə iwɛɛsi.

² Ilena í tú kɔtɔlaa κε pa tɔma na í sɔɔsi-wɛyɛ apalɔtu si: ɪ paasəna ɪsɔ tɔsɛɛɛ.

³ Na í heeli Lefii nyɔ́ma mpa pa seɣesəɣi samaa κε kiɪḡ na pá lakɪ Tacaa tɔmlɛ tɔ si: ɪ su ɪsɔ atakaa ké ɪsɔ tɔsɛɛɛ nte ɪseɣeli wulav Tafiiti pɔyɔlv Salɔmɔḡ ḡmawa tɔ tɔ taa. ɪ taa tasa-i hɔɣɔlvɔv. Pənente í paasəna mə ɪsɔ Tacaa tɔmlɛ, na i yɔlaa ɪseɣeli nyɔ́ma.

⁴ ɪ faya mə taa ɪsu mə lɔlvɔḡ na mə tɔmlɛ kpeka wɛv tɔ, ɪsu Tafiiti na i pɔyɔlv Salɔmɔḡ pa keesvɔv takɔlaya taa tɔ.

⁵ Na í tayani mə yɔlaa kpeka na í polo ɪsɔ tɔsɛɛɛ taa, na í sɔna ɪseɣeli nyɔ́ma lɛlaa, na pə keesəna ɪsəna pa faya pa lɔlvɔḡ tɔ.

⁶ Pə wɛɛ ké si í la Tɛɛv acima kɔtasi. Mpu tɔ, í la nyɔḡḡ tɔɔ asilima keɛlvɔv kɔtaya, na í paasəna mə tɛɛtvnaa, na acima la teu ɪsu Tacaa keesvɔv Moisi tɔ.

⁷ Μρύγύ Sosiyasi ləsa i maɣamaya i kalakəḡ taa ké iwɛɛsi na pinasi iyisi hiu na naanɔwa (30000) na í ha ɪseɣeli nyɔ́ma mpa paa kɔtaa tɔ si pá lana Tɛɛv acima kɔtasi, na naaḡ κε iyisi tooso (3000).

⁸ Ilena i waali nyɔ́ma náá ha samaa na kɔtɔlaa na Lefii nyɔ́ma κε tɔla tɔtɔ. Na ɪsɔ tɔsɛɛɛ paasənlaa, Hilikiya, na Sakali, na Yehiyeli pɛɛ pá ha kɔtɔlaa κε iwɛɛsi na pinasi κε iyisi naale na nasətosɔ (2600), na naaḡ κε ḡmɔnvɔv na nunɔwa (300) si pá lana Tɛɛv acima kɔtasi.

⁹ Uena Lefii nyōgu nyōma Konaniya na i newaa na Semaya na Netaneyeli na Hasapiya na Yeyiyeli na Yosapatu pele pā ha pa tetōnaa ke iwēesi na pinasi ke iyisi kakpasu (5000) na naan ke nasāle na nunōwa (500).

¹⁰ Isāna pa tayana acima tōgō. Kōtōlaa nā sōja pa tēsōje kē, na Lefii nyōma ke pa kpeka taa isu wulav ka suw tō.

¹¹ Uena pā lenti iwēesi na pinasi, na pā celōgi kōtōlaa ke calēm na pā pōlēgi kōtōya tōlate tō. Uena Lefii nyōma nāa litiyi wontu tōnōj.

¹² Mōyō pa su tōla na a mpra, uena pō tu kōlōna latōcēnaa mpra pō wēe si pā la Taca ke kōtōya ŋka kōkō lusa ka tōna tō. Na pō keesōna isōna Isēyeli nyōma lōlōj fayaa tōgō teitei, isu pō wēw takōlaya ŋka Moisi celaa tō ka taa tō.

¹³ Na pā wō Tēw acima iwēesi isu pa tu laki tō. Pō kaasa kōtasi tōla lenna, uena pā tōsi-yēyē tiipee na sōlōpanaa yaa wontu lenti taa. Na pā pōna Isēyeli nyōma tōnōya lōj.

¹⁴ Pō waali, uena Lefii nyōma paasōna kōtōlaa na pa māyama ya pa nyōm. Alōj lōlōgu nyōma kōtōlaa wōkayana kōtōya ŋka kōkō lusa ka tōna tō na nim cōlō nim cōlō kōtasi lensōnaa. Pō tō kē Lefii nyōma nā lakaya tōgōnōya.

¹⁵ Asafi lōlōgu nyōma yonyoolaa nā wē pa tōma taa, isu Tafiiti na Asafi paa seyēsōgu tō. Na wulav layatu tasōlaa Heman na Yetutuŋ na nōnōsi tanlāa ke pa nyōna taa. Pa taa nōgōlv ta kulī. Mpi tō, Lefii nyōma lelāa lakaya pelēyē tōgōnōya tōtōgō.

¹⁶ Isāna pa tayana Taca acima ke kōyakv ŋkv tōgōle. A tōgōv na a kōtasi lapv lapa teitei kē isu Sosiyasi suw tō.

17 Tεευ acima anι ι waali kέ Iseyeli nyéma kotilaa tēna tōyo kukusum fei potopotonaa acima ke kuyeeη naatosompōyolaya.

18 Too pə kraγav Iσo kuyōyōtutu teləsulv Samiyeli waatu tə, Iseyeli wulav nōyolv ι ta tayanəta acima isu kətəlaa na Lefii nyéma na Yosalem na Yuta nyéma na Iseyeli nyéma lelāa sənav Sosiyasi na pá lá tə.

19 Sosiyasi kawulaya pənaya pələfei hiu nyəηka taa kέ pa tōyo Tεευ acima anι.

*Sosiyasi kawulaya tənaya
(Awulaa II 23:28-30)*

20 Mpyōyō waatu nōyolv Sosiyasi tēma Iσo tēsēele tayanōyō. Uena Icipiti wulav Neko kraγa ι yoolaa na í tēηna Kaakemisi ke Ifəlati pōyō tōo na pá polo yoo. Ntēna Sosiyasi maγasi isu í kayati-wε.

21 Uena Neko tili na í pōosi Yuta wulav si: N tanəyι-m suwe? Pə taya nyaya ma kəη yoonav. Ama ma kolontu lelv kέ. Halι Iσo heela-m si má la tēcav. Mpu tə, Iσo wε ma waali kέ. Ye n kayata-m ι ká kv-η.

22 Paa na mpu Sosiyasi ta nu. Pəcó Iσo maγamaya heelina-ι təm nti. Mpyōyō Sosiyasi yusa ι ti na ι polo Mekito tetekəle taa si pá yoo.

23 Uena nōyolv hiki-ι nyémle ke tayoole tēna. Na í tó ι təmle nyéma si: U lina-m ma nukι wwsasi ke teu kέ.

24 Na təmle nyéma ləsi-ι ι keeke taa na pá tu-ι leelv taa na pá kpeena Yosalem na í sí tēna. Na pa pimi-ι ι cōsənaa pələav taa na Yuta na Yosalem nyéma wii-ι.

25 Mpyōyō Iσo kuyōyōtutu teləsulv Selemii wii-ι ləyaya wula. Na pə kraγa kuyanηku na pə suna saηa tō yonyoolaa apalv nyéma na alv nyéma yooki-təyι. Halι tə wε ləyaya wula takəlaya taa.

26-27 Sosiyası təm lentı, pə kpaγav tə kancaalaya na tə tənaya tə, tə wε lseyeli na Yuta awulaa takəlaya taa. Ka taa ké pa keesəyi isəna Sosiyası təηa Taca kiinj ke teu tə.

36

Sowakası na Sowakim na Sowakəη pa kawulası (Awulaa II 23:30-24:17)

¹ Mıpύγύ Yuta tetv nyéma kpawa Sosiyası pəyalv Sowakası ke wulav na pá læti i caa lonte ke Yosalem taa.

² Sowakası ləlvəy pusi hiu na tooso nyəηka taa ké i təγə kawulaya ke isətənaa tooso ke Yosalem.

³ Icipiti wulav Neko kusa-i kawulaya kpelaya təə ké Yosalem, na í tú Yuta nyéma sı pá fel-i lampuu ke liyitee nyəγətv kiloonaa iyisi tooso (3000) na wəla ke kiloonaa hiu na naanəwa.

⁴ Pə waalı ké pa kpa Sowakası neu Iliyakim ke Yosalem na Yuta pə wulav, na pá layası-i həte sı Sowakim. İlena pá tēna i taalv Sowakası ke Icipiti.

⁵ Sowakim ləlvəy pusi hiu na kakpası nyəηka taa ké i pəsa wulav ke Yosalem taa ké pusi naanəwa na kəlvəm. I lapa mpi pə ta maya i lə Taca tə.

⁶ Mıpύγύ Papiloni wulav Nepukanəsaa na i yoolaa pa wata Yuta tetv. Na pá kpa Sowakim na pá həkə-i alukpala ke teu na pá tēna-i Papiloni.

⁷ Na pá kuu tətəγə lə təsēle taa wontunaa payale na pá pona Nepukanəsaa kawulaya təyaya taa ké Papiloni.

⁸ Sowakim təm lentı wε lseyeli na Yuta pə awulaa takəlaya taa. Ka taa ké pa keesa i acaalətv lakası nsi sı taa i tv i ti, na mpi pə mayana-i tə. I pəyalv Sowakəη lætəna i lonte taa.

⁹ Sowakēḡ lūlyuḡ pusi pələfēi naanōwa*fa* nyēḡka taa ké ı pəsa wulav ke Yosalem ke isətonaa tooso na kuyēēḡ naanōwa. ı lapa mpi pə ta maya Tacaa tə. ^a

¹⁰ Pənaḡa sikaa, ılena Nepukanəsaa kuu Sowakēḡ na Isə təseēle taa wontu səsəontu, na ı pona Papiloni. ılena ı kra Sowakēḡ lūlyuḡ tu ke Yosalem na Yuta pə wulav.

Setesiyasi kawulaya na Yosalem ıcate kuuu

(Awulaa II 24:18-25:21; Selemii 39:1-10; 52:1-27)

¹¹ Setesiyasi lūlyuḡ pusi hiu na kulōmāya taa ké ı pəsa Yuta wulav ke pusi naanōwa na kulōmāya ke Yosalem.

¹² Mpyūḡ ı lapa mpi pə ta maya ı Isə Tacaa tə. Haləna Isə yəḡətəna-ı na Isə kuyəḡətətə teləsulə Selemii nəḡə na ı kisi ı isayatu ke nau.

¹³ Paa na Nepukanəsaa ká lapa na Setesiyasi tuuna Tacaa ke ı na Nepukanəsaa inı pa nəḡə pəeluyə təm taa tə, Setesiyasi kulə Nepukanəsaa təə na ı lá lanḡkpusəḡ na ı kisi Isēyeli Isə Tacaa tēē ké məlyuḡ.

¹⁴ Na pə kpeḡna kətəlaa nyuyə nyəma na samaa, na pá lələsəḡi isayatu, na pá lakı piitim lempi nyəma acaalətu təna. Na pá pilisi Tacaa Isə təseēle ke Yosalem.

¹⁵ Pa cəsənaa Isə Tacaa kusa tillaa ke təm payale sı: ı polo ı yəḡətəna-wē na ma nəḡə.

¹⁶ Ama Isēyeli nyəma foota-wē na pá wəḡ Isə kuyəḡətətə teləsəlaa, na pá kisi Isə Təm. ılena Tacaa náá mu-wē na pááná ke katatəlaya, a feina kəle.

¹⁷ Isə yelaa ké na Papiloni wulav na ı yoolaa pa watı-wē, na ı tu-wēyē pa niḡ taa na pá kv Isēyeli yoolaa. Halı pə kpeḡna Isə təseēle taa, ı ta kenti

^a **36:9 pusi pələfēi naanōwa:** Awulaa II 24:8 taa pa yəḡəta təna sı pusi pələfēi hiu.

ifepiya na pɛɛlaa na apalaa na kùkpatɛlaa pa taa nɔ̀ɔ̀ɔ̀ɔ̀ tɔ̀.

¹⁸ M̀p̀ỳg̀ỳ pa kuu Iɔ̀ tɛsɛɛɛ wontu sɔ̀sɔ̀ntu na sɛkpetu tɛna, na kpancoou. Na p̀a kpaɣa wulav na ɪ waali nyɛ́ma pa nyɛ́m na p̀a pona pə tɛnaɣa Papiloni.

¹⁹ Iɛna p̀a nyagasi Iɔ̀ tɛsɛɛɛ na kawulaya tɛyaya ke kɔ̀kɔ̀. Na p̀a yɔ̀ki Yosalem ɪcate kolunɣa na wontu kɔ̀pantɔ̀.

²⁰ Mpa youu kpisaa tɔ̀ɔ̀ Papiloni wulav kuuwa, na p̀a pəsi ɪ yomaa, na pə kpeɣna wulav lɔ̀lɔ̀ɔ̀ nyɛ́ma. Halɛna Pɛɛsi nyɛ́ma kɔ̀ntɛ.

²¹ M̀p̀ỳg̀ỳ pə lapa ɪsu Tacaa ka heeluyɔ̀ Iɔ̀ kuyɔ̀ɔ̀tɔ̀tɔ̀ telɛsɔ̀ɔ̀ Selemii ke tɔ̀m nti na ɪ kpaali tɔ̀ si: Nɔ̀ɔ̀ɔ̀ kaa caya tetu taa kɛ pusi nutoso na naanɔ̀wa. Halɛna tɔ̀ heesɔ̀ɔ̀ waatɔ̀ tɛ. Iɛna p̀a lɛɛti heesɔ̀ɔ̀ waatɔ̀naa mpa pa taa paasɛna tɔ̀.

Silusi mpaav hav si p̀a ɣm̀a Iɔ̀ tɛsɛɛɛ

²² Pɛɛsi wulav Silusi kawulaya pənaya kancalaya nyɛ́nka taa kɛ Tacaa tu ɪ taa si ɪ k̀a yele na tɔ̀m nti Iɔ̀ kuyɔ̀ɔ̀tɔ̀tɔ̀ telɛsɔ̀ɔ̀ Selemii ka yɔ̀ɔ̀tɔ̀ tɔ̀ tɛ́ lá. Halɛna ɪ tɔ̀ Silusi taa si ɪ kpaalɛna nɔ̀ɔ̀ sɔ̀sɔ̀ɣa ke ɪ kawulaya tɛna taa, na p̀a ɣmaa takɛlasɪ taa si:

²³ Pɛɛsi wulav yɔ̀ɔ̀tɔ̀ tɔ̀ si, ɪsɔ̀tɔ̀ Iɔ̀ Tacaa tɔ̀ ma nin taa kɛ tetu tɛna kawulasɪ. Halɛna ɪ tɔ̀-m si m̀a ɣma-ɪ Iɔ̀ tɛsɛɛɛ ke Yosalem ke Yuta tetu taa. Mə tɛna mpa me ɪ kɛ ɪ yɛlaa tɔ̀ ɪ mɛli Yosalem. Mə Iɔ̀ Tacaa ɪ su-mɛ.

PIIPILI ISO TOM TAKELAYA
Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of
Benin

copyright © 1999 SIM

Language: Lokpa (Lukpa)

Translation by: SIM

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

ef14191a-91f7-51c1-ac89-7b93dd7c4377